

T.C.

ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**GENÇLİK EDEBİYATI VE DİN EĞİTİMİ BAĞLAMINDA
ÖĞRENCİLERİN WATTPAD UYGULAMASI VE
KİTAPLARINA YÖNELİK ALGILARI
(BAĞLUM ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Feride DEMİRTAŞ

FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

Ankara, 2024

T.C.
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GENÇLİK EDEBİYATI VE DİN EĞİTİMİ BAĞLAMINDA
ÖĞRENCİLERİN WATTPAD UYGULAMASI VE
KİTAPLARINA YÖNELİK ALGILARI
(BAĞLUM ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Feride DEMİRTAŞ

FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YEMENİCİ

Ankara, 2024

ONAY SAYFASI

Feride DEMİRTAŞ tarafından hazırlanan “Gençlik Edebiyatı ve Din Eğitimi Bağlamında Öğrencilerin Wattpad Uygulaması ve Kitaplarına Yönelik Algıları (Bağlum Örneği)” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği /oy çokluğu ile Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi	Kabul / Red	Kurumu	İmza
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YEMENİCİ	Kabul	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	
Doç. Dr. Muhammet Ali YAZIBAŞI	Kabul	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	
Prof. Dr. Remziye EGE	Kabul	Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	
Prof. Dr. Zeki Salih ZENGİN	Kabul	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin İPEK	Kabul	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	

Tez Savunma Tarihi: 08.02.2024

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Doç. Dr. Muhammet Enes KALA
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

BEYAN

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi öğrencisi olarak hazırladığım “Gençlik Edebiyatı ve Din Eğitimi Bağlamında Öğrencilerin Wattpad Uygulaması ve Kitaplarına Yönelik Algıları (Bağlum Örneği)” isimli yüksek lisans tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda patent ve telif haklarını ihlal edici etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tezde kullanılmış olan tüm bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim. 08.02.2024

Feride DEMİRTAŞ

TEŞEKKÜR

Çalışmamın konu seçiminden ortaya çıkışına kadar olan süreçte kıymetli desteğini ve yönlendirici rehberliğini esirgemeyen, mesleki alanıma büyük katkısı bulunan saygıdeğer danışmanım sayın Dr. Öğrt. Üyesi Ahmet YEMENİCİ Hoca'ma; yüksek lisans derslerindeki özverisi, tez yazımı ve düzenlemesindeki katkılarından dolayı Prof. Dr. Zeki Salih ZENGİN Hocam'a ve yine tez yazım aşamasındaki kıymetli katkılarından dolayı Doç. Dr. Muhammed Ali YAZIBAŞI Hocam'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans ders döneminde ve özellikle tezime çalışırken her zaman manevi desteklerini esirgemeyen ve pes etmeme izin vermeyen kıymetli aileme, her zaman her şartta beni yüreklendiren yüce gönüllü dostlarıma ve birçok fedakârlıkla beni yalnız bırakmayan Ayşegül DEMİRTAŞ'a kalbî teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Gençlik Edebiyatı ve Din Eğitimi Bağlamında Öğrencilerin Wattpad Uygulaması ve Kitaplarına Yönelik Algıları (Bağlum Örneği)

DEMİRTAŞ, Feride

Yüksek Lisans, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı, Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YEMENİCİ

Şubat, 2024

Günümüz teknolojisi hızla değişmektedir. Bu değişim gençlerin okuma ve yazma deneyimlerinde farklılık göstermektedir. İnternet üzerinden kitap okuma ve yazma deneyimlerinin artması teknolojinin bize sağladığı yararlardan biridir. Okuma yazma platformlarından popüler olanlarından biri Wattpad uygulamasıdır. Özellikle ergenlik dönemini yaşayan gençler tarafından çok tercih edilen bu uygulamanın neden bu kadar beğenildiğini ve din, ahlak ve gençlik eğitimi bağlamında bu uygulamanın, burada basılan kitapların gençlerin dünyasında nasıl bir deneyim barındırdığını öğrenci deneyimleri ile anlamlandırmaya çalışmak araştırmamızın kapsamını oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın amacı; son çocukluk ve ilk gençlik çağındaki gençlerin çok fazla ilgi duydukları hem yazabildikleri hem de okuyabildikleri Wattpad kitaplarına duydukları olağanüstü ilginin nedenlerini araştırmak için Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaokuldaki 5.6.7. ve 8. Sınıfta okuyan öğrencilerin görüşlerinin alınması ve değerlendirilmesidir. Bu doğrultuda da ortaokul öğrencilerinin en çok tercih ettikleri tespit edilen Karantina serisi, 4N1K serisi, Nar serisi ve Gözlük serisi Wattpad kitapları içerik analizi ile incelenmiştir.

Araştırmamız nitel araştırma desenlerinden olan fenomenolojik çalışma ile yapılmıştır. Ortaokul öğrencileri ile mülakat tekniği çalışması kapsamında yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır.

Araştırmamızın elde ettiği bazı sonuçları şöyledir. Katılımcıların cevaplarına dayalı olarak Wattpad kitaplarının içeriklerinin din, ahlak ve toplum değerlerimize uygun olmadığı, edebi değerinin zayıf olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte gençlik özentisi, akran zorbalığı, merak duygusu ve yalnızlıkla baş edebilme sebeplerinden dolayı gençlerin Wattpad uygulamasını ve kitaplarını çok fazla sevmelerine sebep olduğu görülmüştür. Wattpad kitaplarının çoğunluğunda alkol uyuşturucu argo ve küfür içerikli sözcüklerin varlığı saptanmıştır. Ayrıca gençler Türk dünya klasiklerini ise değerli bulduklarını fakat bu

kitapların eskilerin hikayeleri olduğunu belirterek okumayı tercih etmediklerini vurgulamaktadırlar. Din, ahlak ve değerlerimiz açısından incelediğimiz Wattpad kitaplarında inanç ve ahlak faktörüne dayalı net bir şey olmamakla birlikte karakterlerin davranışlarından aslında dini değerleri önemsemeyen bir imaj çizildiği görülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda kullanıcıların çoğunu gençlerin oluşturduğu Wattpad uygulaması hakkında ailelerin ve eğitimcilerin bilgi sahibi olması gerektiği önerilerimiz arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Genç, Gençlik, Wattpad, Kitap, Din, Ahlak, Değer

ABSTRACT

In the Context of Youth Literature and Religious Education Students' Perceptions Towards Wattpad Application and Books (Bağlum Sample)

DEMİRTAŞ, Feride

Master of Philosophy and Religious Studies

Thesis Advisor, Dr. Instructor Member Ahmet YEMENICI

February, 2024

Today's technology is changing rapidly. This change also shows differences in young people's reading and writing experiences. Increasing book reading and writing experiences over the internet is one of the benefits that technology provides us. One of the popular literacy platforms is the Wattpad application. The scope of our research is to try to understand why this application, which is especially preferred by young adolescent people, is so appreciated and preferred, and what kind of experience this application and the books published here have in the world of young people in the context of religion, morality and youth education, through student experiences.

The purpose of this research is to investigate the reasons for the extraordinary interest of young people in late childhood and early adolescence in Wattpad books, which they can both write and read. For this reason, the evaluation was made by taking the opinions of fifth, sixth, seventh and eighth grade students in official secondary schools affiliated with the Ministry of National Education. Wattpad books most preferred by secondary school students, which are Karantina series, 4N1K series, Nar series and Gözlük series, were examined with content analysis.

Our research was conducted with a phenomenological study, which is one of the qualitative research designs. Semi-structured interviews were conducted with secondary school students within the scope of the interview technique study

Some of the results of our research are as follows: Based on the participants' answers, it has been determined that the contents of Wattpad books do not comply with our religious, moral and social values and that their literary value is weak. However, it has also been observed that young people love the Wattpad application and books very much due to the reasons of youth wannabe, peer bullying, curiosity and coping with loneliness. The majority of Wattpad books contain alcohol, drug, slang and swear words. Also young people

emphasize that they find Turkish world classics valuable, but do not prefer to read them, stating that these books are the stories of old people. Although there is nothing clear based on the belief and moral factor in the pet books, which we examine in terms of our religious morals and values, the behavior of the characters actually portrays an image that does not care about religious values and is mocked. In line with these results, we recommend that families and educators should be informed about the Wattpad application, where most of the users are young people.

Key Words: Young people, Youth, Wattpad, Book, Religion, Morality, Value

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI.....	3
BEYAN	4
TEŞEKKÜR	5
ÖZET	i
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER.....	v
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	viii
TABLolar DİZİNİ.....	ix
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM.....	1
ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ, KAPSAMI ve SINIRLILIKLARI	1
1.1. Problem ve Alt Problemler.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Sınırlılıklar	3
1.4. Araştırmanın Önemi	3
1.5. Araştırmanın Yöntemi.....	5
1.5.1. Araştırmanın Deseni	5
1.5.2. Çalışma Grubu	5
1.5.3. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi	7
1.5.4. Araştırmacının Rolü.....	8
1.5.5. Geçerlilik ve Güvenilirlik	8
2. BÖLÜM.....	27
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	27
2.1. Genç ve Gençlik Kavramları.....	28
2.1.1. Türkiye’de Gençlik	29
2.1.2. Ergenlik Dönemi.....	30

2.2. Sosyal Medya ve Wattpad ile İlgili Kavramlar	32
2.2.1. Sosyal Medya.....	32
2.2.2. Bir Sosyal Medya Platformu Wattpad	34
2.3. Gençlik Edebiyatı Nedir?	37
2.3.1. Türkiye’de Gençlik Edebiyatının Gelişimi.....	39
3. BÖLÜM.....	40
BULGULAR VE YORUM	40
3.1. Öğrenciler ile Yapılan Mülakatlara Dayalı Bulgular	40
3.1.1. Öğrencilere Göre Wattpad Kitaplarının İçeriğinin Değerler Açısından Anlamı	40
3.1.2. Wattpad Kitaplarının İçeriğinin Ahlaki Açıdan Değerlendirilmesi.....	42
3.1.3. Öğrencilere Göre Wattpad Kitaplarının İçeriğinin Dini Açıdan Anlamı	45
3.1.4. Wattpad Kitaplarının İçeriğinin Gerçek Hayata Etkisi.....	48
3.1.5. Gençlerin Kitap Okumaya Yükledikleri Anlam	50
3.1.6. Gençler Tarafından Wattpad Kitaplarının Okunma ve Wattpad Uygulamasının Kullanılma Sebepleri	51
3.1.7. Gençlerin Wattpad Uygulaması ve Kitaplarıyla Tanışma Süreçlerinin Değerlendirilmesi	55
3.1.8. Türk ve Dünya Klasiklerinin Gençlerdeki Anlamı.....	57
3.1.9. Gençlerin İnternet Erişimli Kitap Okuma Deneyimleri.....	60
3.1.10. Gençler Tarafından En Çok Tercih Edilen Kitap Türlerinin Okumaları Üzerindeki Etkisi	64
3.2. Kitap Analizleri	66
3.2.1. Kitap İsmi: Karantina	66
3.2.2. Kitap İsmi:4N1K	74
3.2.3. Kitap İsmi: Nar, Bal, Kar.....	78
3.2.4. Kitap İsmi: Gözlük	84
3.3. Kitaplar ile İlgili Bulgular	86
3.3.1. Din	86

3.3.1.1. İnanç	86
3.3.1.2. Dinin Hayattaki Yeri	88
3.3.2. Ahlak.....	90
3.3.2.1. Argo Sözler	90
3.3.3. Değerlerimiz	91
3.3.3.1. Aile.....	91
3.3.3.2. Arkadaşlık ve Dostluğa Verilen Anlam	94
3.3.3.3. Eğitim.....	98
4. BÖLÜM.....	101
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	101
4.1. Tartışma ve Sonuç	101
4.1.1. Öğrenci Mülakatlarına Yönelik Tartışma ve Sonuçlar	101
4.1.2. İncelenen Kitaplardaki Din, Ahlak ve Değerler Temasına Yönelik Tartışma ve Sonuçlar	107
4.2. Öneriler.....	110
KAYNAKÇA	113
EKLER	118
EK 1. Etik Kurulu Proje Onay Belgesi.....	118
EK 2. Katılımcılara Yöneltilen Mülakat Soruları.....	119

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
BM	: Birleşmiş Milletler
ÇEV	: Çeviren
ED	: Editör
HAZ	: Hazırlayan
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
S	: Sayfa
TGSP	: Türkiye Gençlik STK'ları Platpormu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
VB	: Ve Benzeri
VS	: Vesaire

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Katılımcı Öğrencilerin Kişisel Bilgileri	7
--	---

GİRİŞ

1. BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ, KAPSAMI ve SINIRLILIKLARI

1.1. Problem ve Alt Problemler

İçinde bulunduğumuz çağın değerlerine ve insan hayatı üzerindeki etkilere baktığımız zaman değişen birçok şey gibi yaş algısı da farklılaşmaya uğramıştır. Yaşadığımız modernleşme insan hayatını ve onun oluşturduğu toplumu derinden etkilemektedir. Bu etki insanoğlunun günlük hayatından düşünce sistemine varıncaya dek birçok alanda kendisini göstermektedir. Yaşanan bu hızlı değişim ve dönüşüm özellikle gençlik olarak adlandırdığımız genç yaş gruplarında çok daha fazla hissedilmektedir. O yüzden çalışmamızda son çocukluk ve ergenlik döneminde bulunan gençlerin çok fazla ilgi duyduğu Wattpad uygulaması ele alınmıştır.

İnsanoğlu ilk zamanlarından bu yana her zaman yazıya ilgi duymuştur. Duygularını, düşüncelerini bir yerlere resmetme, yazma isteğinin her zaman olduğu eski yazıtları inceleyerek, mağara duvarlarına bakarak görüyoruz. İnsanoğlunda bu yazma isteği tükenmese de artık yazdıkları nesneler, kullandıkları araç gereçler zaman içerisinde çok fazla değişime uğramıştır.

Günümüz teknolojisini de düşününce artık insanlar özellikle gençler kâğıt kullanımından dijital ekranlara doğru hızlı bir geçiş yaşamaya başlamıştır. Özellikle akıllı cep telefonlarının kullanımının artmasıyla internet erişimi de artmıştır. Erişimin artması, başkaları ile iletişimleri de arttırmıştır. Böylece bu ortamda yazmayı tetikleyen sadece serbest yazabilmek değil aynı zamanda çok geniş kitlelere ulaşabiliyor olmak da etkilidir. Böylelikle yazma alışkanlıklarına bir yenisi eklenmiş ve artık insanlar dijital ortamlarda istedikleri gibi yazmaya başlamışlardır. Bu yazma okuma platformlarından bahsederken akıllara ilk gelen Wattpad uygulamasıdır. Bu platform internet üzerinden kişinin kendi hikâyesini yazabildiği ve bu hikâyeleri tüm dünyayla paylaşabildiği aynı zamanda dünya üzerinde uygulamaya erişimi olan herkesin hikâyesini görebildiği, okuyabildiği, beğenip okudukları hikâyelere yorum yaparak ve oy vererek katkıda bulunma hakkına sahip oldukları okuyucu-yazar topluluğudur.

Özellikle genç kuşak tarafından çok tercih edilen bu uygulamanın neden bu kadar çok tercih edildiği, din ahlak ve gençlik eğitimi bağlamında uygulamanın nerde yer aldığı ve gençlerin dünyasında nasıl bir deneyim barındırdığı, öğrenci deneyimlerine dayanarak anlamlandırılması çalışmamızın kapsamını oluşturmaktadır.

Çalışmamızın temel problemi; Gençlik edebiyatı ve din eğitimi bağlamında son çocukluk ve ilk gençlik çağındaki gençlerin çok fazla ilgi duydukları hem yazıp hem okudukları Wattpad uygulaması ve kitaplarına duydukları ilgiye yönelik algıları nelerdir? Şeklinde ifade edilmektedir.

Araştırmanın temel problemi doğrultusunda aşağıdaki sorulara da yanıt aranacaktır:

1- Gençlerin diğer edebi metinlere kıyasla Wattpad aracılığıyla yazılmış herhangi bir metni çok beğenerek okudukları yönündeki veriler dikkate alındığında Wattpad kitaplarını etkili yapan özellikler nedir? Bu bağlamda Wattpad kitaplarındaki din, ahlak ve değer temaları öğrenci deneyimleri bakımından ne anlama gelmektedir?

2-Gençler nasıl bir dil kullanmaktadır? Gençlerin dilini anlayabilmemiz için Wattpad kitaplarındaki metinler bir fırsat olabilir mi?

3-Maddi durumu el vermeyen gençlerin bile ilk imkân dâhilinde bu kitaplara yönelmelerinin altında yatan sebepler nelerdir?

4-Gençlerin kendi metinlerini oluşturmaları kuşak ilişkileri bağlamında bizlere fırsat sunabilir mi? Wattpad kitapları ve uygulaması bu bağlamda nerede yer almaktadır?

5- Wattpad kitaplarının içerik yönünden diğer kitaplardan farkları nelerdir?

6-Wattpad kitaplarının içeriklerini din, ahlak ve değerlerimiz açısından nasıl değerlendirebiliriz?

1.2. Araştırmanın Amacı

Son çocukluk ve ilk gençlik çağındaki gençlerimizin hem yazabildikleri hem okuyabildikleri Wattpad uygulamasına ve buradaki kitaplara duydukları ilgi artık yadsınamaz bir gerçektir. Bu konu ile ilgili literatürü taradığımız zaman çalışmaların çoğunun yakın zamanlarda yapıldığı görülmüştür. Konumuz bağlamında yazılmış olan ilgili

tez çalışmalarını ve makaleleri ve ilgili literatürü incelediğimizde çalışmaların çoğunlukla Wattpad kitaplarının muhtevası üzerine olduğunu görmekteyiz. Din eğitimi bağlamında Wattpad uygulaması ve kitaplarına yönelik gençlerin algıları ve din, ahlak, değerler teması üzerine herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

O yüzden biz de çalışmamızda gençlerin bakış açısını dikkate alarak onların dünyasındaki anlamları bu değerler çerçevesinde tespit etmeyi hedeflemekteyiz.

Bu çalışmanın amacı; son çocukluk ve ilk gençlik çağındaki gençlerin çok fazla ilgi duydukları hem yazıp hem okudukları Wattpad kitaplarına duydukları bu ilginin nedenlerini araştırmak için Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokullardaki öğrencilerin görüşlerinin alınması, değerlendirilmesi ve bu doğrultuda ortaokul öğrencileri (5-6-7-8.sınıflar) ve onların çokça tercih ettikleri tespit edilen Karantina serisi (5 kitap), 4N1K (2 Kitap), Nar serisi (3 kitap) ve Gözlük serisi (3 kitap) yönelik içerik analizi ile değerlendirilmesidir.

1.3. Sınırlılıklar

1) Araştırmamız; çalışmaya Ankara ilinin Bağlum bölgesinde öğrenim gören 5.-8. sınıf düzeyindeki yaşları 11-14 yaş grubunda olan toplam 20 öğrenci ile yapılan mülakat görüşmeleri,

2) Wattpad uygulamasında en çok beğenilip yayınevleri tarafından basımı yapılan ve katılımcıların en çok okuduğu kitaplar olarak belirtilen Karantina serisi (5 kitap), 4N1K (2 Kitap), Nar serisi (3 kitap) ve Gözlük serisi (3 kitap) kitaplarının incelenmesi ile sınırlandırılmıştır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Günümüz teknolojisi geliştikçe her türlü bilgiye ulaşmak kolaylaşmıştır. İnsanların kolaylıkla okuma yapabilmesi ve yazabilmesi için oluşturulmuş Facebook, Twitter, Instagram, Wattpad, Tumblr, LinkedIn gibi sitelerden yararlanabilmesi de bu kolaylıklardan biridir. Örneğin internetin kullanımı hızlıca artmaya başlarken ilk önce yazı yazma ile ilgili kişiye özel bloglar, şahsa ait siteler kurulmuştur. Sözlükler kurulmuştur ve bu sözlüklerde herhangi bir ölçüt aranmadan isteyen kişiler de yazılar yazmaya başlamıştır. Daha sonra ise Facebook, Twitter, Instagram, Wattpad, Tumblr, LinkedIn vs. gibi sitelerin ortaya çıkması

ile beraber bu sitelere üye olan kullanıcılar herhangi bir denetimden geçmeden istedikleri gibi yazı yazmaya ve paylaşım yapmaya başlamıştır.

Facebook, Twitter, Instagram, Wattpad, Tumblr, LinkedIn vs. gibi sitelerin ilgi görmesinin en büyük sebepleri arasında erişimlerinin kolay olması, istenildiği gibi yazı yazılması ve yazılan metnin hızlı bir şekilde geniş kitlelere ulaşılabilmesi, yazılan metne yorum yapılabilmesi ve beğeniler alabilmesini sayabiliriz. Ayrıca bahsettiğimiz bu sebepler Facebook, Twitter, Instagram, Wattpad, Tumblr, LinkedIn vs. gibi sitelerin etkin kullanımını da sağlamıştır. ¹

Ayrıca yapılan araştırmalar ülkemizde kitap okuma oranının düşük olduğunu göstermekteyken Wattpad gibi bir okuma yazma platformu çok popüler ve sitedeki kitapların okuma ve yazma oranlarının çok yüksek olduğunu, okumaların milyonları bulduğunu göstermektedir.² Ayrıca bu sitelerin bu kadar çok kullanımının sonucunda da yazar olarak adlandırılmak kolaylaşmıştır. Çünkü artık bir şeyler yazabiliyorsanız ve bu yazdıklarınız milyonlarca okunuyorsa, yazdıklarınızın edebi değerine bakılmaksızın yazar olarak adlandırılabiliriz. İşte tam da bu noktada kitap okuduğu düşünülmeyen ve diğer edebi eserlere bu kadar ilgi duymayan gençlerin neden bu kitaplara ilgi duydukları ve okumak için neden bu kitapları tercih ettiklerini araştırmak önem arz etmektedir.

Bu çalışma ile gençlerin gelişimsel özelliklerini de dikkate alarak Wattpad kitaplarını okutan yönelim nedir? Sorusuna cevap arayarak gençlerimizin Wattpad platformunda yaptıkları okumalarının ya da yazma eğilimlerinin neler olduğunu fark ederek Din eğitimi bağlamında Din, Ahlak, Değer temaları nerede durmaktadır? Sorusunun cevabıyla da gençlerin din dilini ve gençlerimiz için değerlerimizin neler ifade ettiğini açıklamaya çalışacağız.

Gençlerin çok fazla ilgi duydukları Wattpad uygulaması ve kitaplarına duydukları ilgiye yönelik nedenler öğrenildiği zaman gençlerin ihtiyaçlarını karşılayabilecek edebi metinler yazılabilir, yazma-okuma atölyeleri oluşturulabilir. Din eğitiminde değerlerimizin aktarımı konusundaki eksiklikler fark edilerek yeni yöntemler, eğitim programları hazırlanabilir.

¹Karaca, Mehmet, “İnternet Gençliği: Yeni Bir Gençlik Tipleme Denemesi”, *Humanities Sciences* 2/4 (01 Mayıs 2007), 419-136.

²Atak, Mustafa, “Sanal Dünya Sarmalında Gençlik”, *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi* 7/9 (30 Eylül 2020), 199-209.

1.5. Araştırmanın Yöntemi

1.5.1. Araştırmanın Deseni

Çalışmamız nitel araştırma desenlerinden olan fenomenolojik yaklaşım ile yapılmıştır. “Fenomenolojik çalışma birkaç kişinin bir fenomen veya kavramla ilgili yaşanmış deneyimlerinin ortak anlamını tanımlar. Fenomenolojistler bir fenomeni deneyimleyen bütün katılımcıların ortak özelliklerinin tanımlanmasına odaklanırlar. Fenomenolojinin temel amacı bir fenomenle ilgili bireysel deneyimleri evrensel nitelikteki bir açıklamaya indirgemektir. Bu amaçla, nitel araştırmacılar fenomeni tanımlar.

Daha sonra fenomenle ilgili deneyime sahip olan kişilerden veriyi toplar ve bütün bireylerin deneyimlerinin özünü tanımlayan bütüncül bir betimleme yapar. Bu betimleme, onların “neyi”, “nasıl” deneyim ettiklerinden oluşur. Veri toplama süreci genellikle, fenomeni deneyimleyen bireylerle gerçekleştirilen mülakatları içerir.”³

Ortaokul (5-6-7-8. sınıf) öğrencileri ile mülakat tekniği çalışması kapsamında yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Nitel araştırma deseninden mülakat ve doküman tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda ilk aşamada en çok okunan Wattpad kitapları doküman inceleme tekniği ile tek tek okunarak genel çerçevesini tanıtmak üzere incelenmiştir. İkinci aşamada ise mülakat tekniğiyle öğrenciler ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak okudukları kitaplara ve Wattpad uygulamasına yaklaşımları ve öğrencilerin anlam dünyasındaki yeri analiz edilmiştir.

1.5.2. Çalışma Grubu

Araştırmada çalışma grubu, amaçlı örneklem içinde maksimum çeşitlilik örneklem yöntemiyle ve gönüllülük esasına göre 20 kişilik öğrenciden oluşturulmuştur. Fenomenolojik çalışmalarda veri toplama genellikle katılımcılarla derinlemesine ve çoklu mülakatlar kullanılarak toplanmaktadır. Polkinghorne (1989) araştırmacıların mülakatları fenomeni bütünüyle deneyimleyen ve sayıları 5 ile 25 kişi arasında değişen bireyler ile yapılması gerektiğini belirtmektedir (Creswell, 2018:81).⁴

³Creswell, John W., *Nitel Araştırma Yöntemleri Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni* (Siyasal Kitabevi, 2013).

⁴Creswell, John W., *Nitel Araştırma Yöntemleri Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni*.

Deneyim farklılıkları olacağından dolayı ortaokula devam etmekte olan, farklı sınıflardan ve yaş gruplarından öğrenciler çalışma grubuna dâhil edilmiştir. Çalışma grubunun; veri doyumunu dikkate alınarak 2020-2021 eğitim öğretim yılı içerisinde Ankara iline bağlı Bağlum semtinde bulunan ortaokullarda öğrenim görmekte olan, Wattpad uygulamasını kullanan ve Wattpad kitaplarını okuyan 20 öğrenci ile oluşturulmuştur. Açık uçlu 16 tane sorunun olduğu mülakat metinlerinde, görüşmecilerden kitap okuma hakkında, kitap yazma hakkında, wattpad kitapları, wattpad uygulaması hakkında görüşleri sorulmuştur. Mülakata 20 öğrenci katılmıştır.

Çalışma grubu olarak Ankara (Bağlum) ilinde ortaokul 5.6.7. ve 8.sınıf öğrencileri ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Bu öğrencilerin yaş grupları ise, 10-14 ile sınırlandırılmıştır.

Katılımcıların cinsiyet dağılımında homojenlik sağlanarak hem kız öğrencilerden hem de erkek öğrencilerden bir grup oluşturularak mülakat görüşmeleri uygulanmıştır.

8. sınıflardan 3 kız ve 1 erkek öğrenci, 7. Sınıflardan 4 kız ve 4 erkek öğrenci, 6. Sınıflardan 4 kız öğrenci, 5. Sınıflardan 1 erkek ve 3 kız öğrenci olmak üzere 20 ortaokul çağındaki öğrenci mülakat görüşmelerine katılmıştır. Mülakat görüşmeleri yüz yüze ve görüntülü arama yöntemi ile gerçekleştirilmiştir.

Mülakat görüşmeleri tamamen gönüllülük esasına dayalı olmakla beraber herhangi bir yaptırım uygulanmamıştır. Bununla birlikte öğrencilere gerekli bilgilendirmeler yapılmış ve istenildiği takdirde mülakat görüşmesine son verilebileceği belirtilmiştir. Araştırmaya gönüllü katılımcı 20 öğrenci ile görüşülmüş ve katılımcıların isimleri K1E8, K2K7 vb. şeklinde kodlanarak gizli tutulmuştur.

Tablo 1. Katılımcı Öğrencilerin Kişisel Bilgileri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Sınıf Düzeyi	Sosyo-Ekonomik Durum
K1E8	Erkek	14	8	Orta
K2K7	Kız	13	7	Düşük
K3K6	Kız	12	6	Düşük
K4K5	Kız	10	5	Orta
K5K8	Kız	14	8	Orta
K6K8	Kız	15	8	Orta
K7E7	Erkek	13	7	Yüksek
K8K7	Kız	13	7	Orta
K9E5	Erkek	10	5	Düşük
K10K8	Kız	14	8	Düşük
K11K5	Kız	10	5	Düşük
K12E7	Erkek	13	7	Yüksek
K13K5	Kız	10	5	Orta
K14E7	Erkek	13	7	Orta
K15K6	Kız	12	6	Yüksek
K16K7	Kız	13	7	Düşük
K17K6	Kız	12	6	Düşük
K18E7	Erkek	13	7	Düşük
K19K6	Kız	12	6	Düşük
K20K7	Kız	13	7	Orta

1.5.3. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Bireyler ile yapılan görüşmeler fenomenolojik çalışmaların temel veri toplama yöntemidir. Araştırmayı kabul eden örneklem grubu ile yüz yüze ve uzaktan iletişim araçları ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerden önce araştırmaya katılan öğrenciler araştırmanın amacı ve süreç hakkında bilgilendirilmiştir. Görüşmeler öğrenci velilerinin izniyle ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilmiştir. Ses kayıtları öğrenci isimleri kullanılmadan kodlanarak yazıya aktarılmıştır.

Veri toplama aracı; ilgili alan öğretmenleri, akademisyen görüşleri alınarak geliştirilen ve açık uçlu sorular içeren yarı yapılandırılmış görüşme formundan oluşturulmuştur. Sorular öğrencilere birkaç uygulama yapılarak olgunlaştırılmıştır. Görüşme kayıtları araştırmacı tarafından incelenmiştir. Fenomonolojik kodlama çerçevesinde de çözümlenmiştir. Çözümleme sürecinde ilk aşamada görüşme metinleri üzerinde çalışılarak ön kodlamalar yapılmıştır. İkinci aşamada araştırma soruları kodlarla ilişkilendirilerek eksenler oluşturulmuştur. Üçüncü aşamada eksenler bağlamında açıklayıcı temalar belirlenmiştir. Dördüncü aşamada ise konu başlığını açıklayan öze ulaşılmaya çalışılmıştır. Çözümlenen kodlar sonucunda oluşan temalar yorumlanarak araştırma bulgularına ulaşılmıştır. Bulgular literatürdeki ilgili araştırmalar ile tartışılarak sonuçlara ulaşmaya ve öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır.

1.5.4. Araştırmacının Rolü

Araştırmacı tarafından araştırma deseni olan fenomenolojik (görüngübilim) desenin alt yapısı hazırlanarak yüz yüze görüşmeler yapılacak şekilde çalışma süreci yürütülmüştür. Araştırma alanı ile ilgili araştırmacının da deneyimleri olduğundan dolayı konuyla ilgili katılımcıların görüşleri ayrı tutulmuştur. Araştırmacının görüşleri mülakat sürecine dâhil edilmemiştir. Araştırmacı katılımcılara herhangi bir yönlendirmede bulunmamıştır ancak verilen cevapları daha iyi anlayabilmek için sorular sorarak deneyimin özüne ulaşmaya çalışılmıştır.

1.5.5. Geçerlilik ve Güvenilirlik

Bilimsel bir araştırmanın niteliği güvenilir ve geçerli olmasıyla doğrudan ilişkilidir. Araştırma bulgularının hangi bilimsel temele dayandığını gösteren geçerlilik ve güvenilirlik ölçütü araştırmalar için büyük önemli arz etmektedir. Çünkü geçerlilik ve güvenilirlik, araştırmanın temel taşlarıdır.

Nitel araştırmalarda geçerlik, araştırmacının sorularına ve amaçlarına uygun olarak veri toplanmasını ve yorumlamasını değerlendirir. Güvenirlik ise, araştırmada kullanılan yöntemlerin ve bulguların tekrarlanabilirliği ve tutarlılığını değerlendirir.⁵ Bu kapsamda

⁵ Creswell, John W., *Nitel Araştırma Yöntemleri Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni* (Siyasal Kitabevi, 2013).

çalışmanın güvenilirliği bağlamında, araştırma sürecine yönelik detaylı betimlemelerde bulunularak bunu sağlayabilmek için araştırmacının rolü, katılımcıların nasıl belirlendiği, veri toplama aracının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve çözümlenmesi ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Güvenilir veri elde edebilmek tema ve anlam birimlerine ilişkin uzman görüşlerinden faydalanılmıştır. Tema ve anlam birimleri, katılımcı görüşlerinden elde edilen anlamlı veriler olduğuna dair görüşler alınmıştır. Onaylanabilirlik/teyit edilebilirlik için çalışmanın her bir aşaması (veri toplama araçları, çözümleme ve raporlama) şeffaf bir şekilde yazılmıştır.

Fenomenolojik bir araştırmada⁶ da geçerliğin, bir ölçüm aracının gerçek dünyadaki fenomeni doğru bir şekilde ölçme derecesi olduğunu, güvenilirliğin ise ölçüm aracının sonuçlarının tekrarlanabildiği ve tutarlılığı olduğunu görmekteyiz. Bu kapsamda araştırmanın güvenilirliğini sağlayabilmek için gençlerle süreç içerisinde etkileşimde bulunulmuş ve mülakat öncesinde katılımcılara ve velilerine araştırma hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Yöneltilcek mülakat soruları öğrencilere ve velilere önceden okutulmuştur. Daha sonra ise bilgilendirilmiş onam formu/ aile nüshası katılımcılara ve velilerine imzalatılmıştır. Araştırmaya katılmanın tamamen gönüllülük esasına dayalı olduğu ve istenildiği takdirde araştırmadan ayrılacakları katılımcılara belirtilmiştir. Görüşmeler ses kaydı alınarak kaydedilmiştir. İsteyen katılımcılara ve katılımcı velilerine bu kayıtlar verilmiştir. Kayıtlardaki mülakat görüşmeleri şeffaf bir şekilde deşifre edilerek, deneyimin özüne ulaşılmaya çalışılmıştır.

Araştırma ile İlgili Tez ve Makale Çalışmaları

Özellikle son çocukluk ve ilk gençlik çağındaki gençlerimizin hem yazabildikleri hem okuyabildikleri Wattpad uygulamasına ve buradaki kitaplara duydukları ilgi artık yadsınamaz bir gerçektir. Bu konu ile ilgili literatürü taradığımız zaman çalışmaların çoğunun yakın zamanlarda yapıldığı görülmüştür. Literatürü taradığımızda çalışmaların çoğunlukla Wattpad kitaplarının özelliklerini ele aldığını görmekteyiz. Ancak din eğitimi bağlamında Wattpad uygulaması ve kitaplarına yönelik gençlerin algıları ve din, ahlak, değerler teması üzerine herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Fakat çalışmamızın yapıtaşı

⁶ Yemenici, Ahmet, “Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Aday Öğretmenleri ve Danışman Öğretmenlerinin Gözüyle Aday Öğretmen Yetiştirme Eğitimi ve Süreci”, *Amasya İlahiyat Dergisi* 16 (Haziran 2021), 229-266.

olan Wattpad uygulaması ve kitaplarına yönelik yapılan araştırmalar bize yol göstermiştir. Konumuzla ilgili olduğu düşünülen çalışmalar şunlardır.

Wattpad ile İlgili Tezler

1. Wattpad Kitapları Üzerine Bir İçerik Çözümlemesi Pınar KARAOSMANOĞLU 2019- Yüksek Lisans Tezi⁷

Araştırmanın amacı: Bir ekran okuma örneği olan Wattpad’de bulunan kitapları metinde bulunması gereken özellikler açısından değerlendirmektir.

Araştırmanın Yöntemi: Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Karaosmanoğlu’na göre Türkiye’de okuma alışkanlığının zayıf olmasına rağmen gençlerin Wattpad’deki bu kitaplara duyulan ilginin sebebi olan kitapların içeriklerinin araştırılması önem arz etmektedir. Yine Karaosmanoğlu’nun belirttiğine göre araştırmada Wattpad’de bulunan 21 bölüm içerisinde sadece kurmaca metin olanlara yer verilmiştir. Kurmaca metinler arasından da kısa hikâyelerden oluşanlar alınmamış, kendi içinde bütünlük arz eden kitaplar arasından en çok okunan on kitap belirlenmiştir. Kitaplar incelenirken olay örgüsü-vaka, şahıs kadrosu, mekân, zaman, bakış açısı-anlatıcı, dil ve üslup, mesaj kategorileri belirlenmiş; ardından kitaplar doküman inceleme tekniği ile taranarak bu kategorilerle ilgili fişlemeler yapılmıştır. Her bir kategoride içerik analizi yapılmış ve ilgili kısımda doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Araştırma sonunda kitap kahramanlarında alkol, uyuşturucu kullanmak gibi olumsuz davranışlara rastlanılmış, kitapların dil ve üslubunda argo ve küfür içerikli sözcükler saptanmıştır. En çok okunan on kitaptan dokuzu edebî dilden uzak konuşma diliyle yazılmıştır. Mekân olarak kumarhane, bar gibi mekânlar mevcuttur. Kitaplarda “*Sosyal projelerde çalışmak, insanlara yardım etmek insanları mutlu eder.*” gibi olumlu mesajların yanında “*Suçlunun cezasını vermek adına adam öldürmek, işkence etmek doğrudur.*” gibi olumsuz mesajlar da bulunmaktadır. Araştırma sonunda çok okunan Wattpad kitaplarının metnin taşıması gereken özelliklere göre son çocukluk ve ilk gençlik çağındaki öğrencilere uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

⁷ Karaosmanoğlu, Pınar, *Wattpad Kitapları Üzerine Bir İçerik Çözümlemesi* (Trabzon Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2019).

2. Ortaokul Öğrencilerinin Wattpad Uygulaması Kullanımı İle Okuma ve Yazma Öz Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi -Cihan CAYHAN 2017- Yüksek Lisans Tezi⁸

Araştırmanın amacı: Ortaokul öğrencilerinin dijital okuma ve yazma sitesi Wattpad'i kullanma alışkanlıkları ile Wattpad'in ortaokul öğrencilerinin okuma ve yazma öz yeterliliklerine etkisi incelenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Yöntemi: Nitel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli iki veya daha fazla değişken arasında birlikte değişim varlığını, derecesini tespit etmeyi hedeflemektedir.

Cayhan'ın belirttiğine göre bu araştırma, MEB'e bağlı Bitlis il merkezinde bulunan ve Wattpad'in yaygın olarak kullanıldığı tespit edilen “100. Yıl Atatürk Ortaokulu, “Selahaddin Eyyübi Ortaokulu” ve “Şehit Mahir AyabakOrtaokulu”nda 2016-2017 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada öncelikle Wattpad kullandığı tespit edilen 60 ortaokul öğrencisine “Kişisel Bilgi Formu” uygulanmış. “Kişisel Bilgi Formu”ndan elde edilen veriler incelenerek Türkçe ders notu ortalaması, cinsiyet ve sınıf seviyesi denk tutulmaya çalışılarak Wattpad kullanmayan 60 ortaokul öğrencisi belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre Wattpad'den kitap okuyan ve yazan ortaokul öğrencilerinin bu siteyi kullanım alışkanlıklarına yönelik olarak Wattpad'i kullanan kız öğrencilerin sayısının erkek öğrencilerden fazla olduğu, Wattpad'i okuma ve yazma amacıyla kullanan ortaokul öğrencilerinin büyük bir bölümünün bu siteyi arkadaşı vasıtasıyla tanıdığı, bu sitede günlük bir saat geçirdiği, bu siteye erişimi en çok cep telefonu ile sağladığı, mekân olarak genellikle evde bu siteyi kullandığı, Wattpad katılımcıların tamamının bu siteyi kitap okuma amacıyla kullandığı, bir bölümünün de hem okuma hem de yazma amacıyla kullandığı, öğrencilerin en çok macera türündeki kitapları okumayı tercih ettikleri, genç kurgu türünde kitap okuyan kız katılımcıların oranının erkek katılımcılardan yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin Wattpad'de geçirdikleri vakit ile okur öz yeterlilikleri ve yazma öz yeterlilikleri arasında bir ilişki bulunmadığı, Wattpad sitesini kullanan ortaokul öğrencileri ile

⁸ Ceyhan, Cihan, *Ortaokul Öğrencilerinin Wattpad Uygulanması Kullanımı İle Okuma Ve Yazma Öz Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Siirt Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2017).

kullanmayan ortaokul öğrencilerinin okur ve yazma öz yeterliklerinin karşılaştırılması sonucunda iki grup arasında ve cinsiyetler arasında bir ilişki bulunmadığı, her iki grubun da okuma ve yazma öz yeterlik sonuçlarının iyi düzeyde ve birbirine yakın çıktığı, Wattpad'den kitap okuyan ortaokul öğrencilerinin anne-baba eğitim düzeyi dijital ortamdaki kitap okumayan ortaokul öğrencilerinin anne baba eğitim düzeyinden anlamlı derece yüksek çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.

3. Türkiye’de Kitap Yayıncılığı ve Wattpad Yayınları Duygu NEŞELİ 2019- Yüksek Lisans Tezi⁹

Araştırmanın amacı: Türkiye’de kitap yayıncılığının ve okuma-yazma kültürünün matbaanın başlangıcından günümüze kadar geçirdiği dönüşüm süreci ile birlikte, son dönemlerin popüler sosyal okur-yazarlık platformu olan Wattpad ve Wattpad’den basılan kitaplar incelenerek teknolojik gelişmelerle değişen kitap yayıncılığı anlayışı ortaya konmaya çalışılmıştır.

Türkiye’de kitap yayıncılığı ve Wattpad konusunda literatürdeki çalışmaların yetersizliği nedeniyle yapılan bu tez çalışması, kitap yayıncılığı alanına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu amaç çerçevesinde; ilk bölümde Türkiye’de kitap yayıncılığının tarihsel gelişim süreci ele alınmıştır. Bu tarihsel anlatı Türkiye’de kitap yayıncılığının başlangıcı olarak kabul edilen Mütteferrika Matbaası ile başlatılmış ve kitap yayıncılığı kronolojik bir çerçevede günümüze kadar (2018) geçirdiği evrelerle beraber açıklanmıştır. Bu bölümde kitap yayıncılığının matbaa ile başlayıp günümüzdeki yayıncılık anlayışına ise Tanzimat’tan sonra kavuştuğu, tarihsel dönemde belirli kırılma noktaları geçirdiği ve devam eden süreçle beraber büyük sermayelerin bu alana girmesiyle ise tamamen farklılaştığı ortaya çıkartılmıştır. İkinci bölümde, bu tarihsel anlatıya ek olarak kitabın basılı, dijital ve kişisel olarak üretilme süreç ve şekli tespit edilmiştir. Birinci ve ikinci bölüme binaen üçüncü bölümde, teknolojik ve kültürel değişimle ortaya çıkan dijital kültür ile birlikte anlatıyla yazarlığın dönüşümü ve Wattpad, Wattpad yayınları ve yayınevlerinin Wattpad’le ilişkisinin açıklanması hedeflenmiştir.

⁹ Neşeli, Duygu, *Türkiye’de Kitap Yayıncılığı ve Wattpad Yayınları* (Marmara Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Gazetecilik Anabilim Dalı / Çağdaş Yayıncılık ve Yayıncılık Yönetimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2019).

Bu bağlamda Türkiye’de Wattpad’den çeşitli yayınevleri tarafından yayınlanan 361 adet kitap genel hatlarıyla olmak üzere, kitap yurdu.com üzerinden en çok satılanların arasından amaçlı örneklem yöntemiyle seçilen 5 basılı kitap ise ayrıntılı olmak şartıyla incelenmiştir. İncelenen Wattpad kitaplarında okur kitlesine uygun olmayan dil kullanımı ve davranışlar, birbirine benzer konular kaleme alındığı tespit edilmiştir. Son bölümde ise kitap yayıncılığının dönüşüm sürecinde etkili olan okur kitlesi ve farklılaşan okuma kültürü açıklanmaya çalışılmıştır. Bu bölümde ayrıca kitap okumanın ülkemizde henüz istenen seviyeye ulaşmadığı anlaşılmıştır. Aynı zamanda okuma alışkanlığı değişiyor olsa da kitabın hala basılı olarak okunmak istendiği ancak Z kuşağı olarak isimlendirilen kuşağın ekrana ve görsele yatkınlığı nedeniyle ilerleyen süreçte bu durumun değişime uğrayacağı, yeni okuma kültür ve alışkanlığının ortaya çıkacağı öngörülmektedir.

4. Gender Discourse in Wattpad as a YouthSubculture/Bir Gençlik Alt kültürü Olarak Wattpad’de Toplumsal Cinsiyet Söylemi Gülçin AKAR 2019-Yüksek Lisans Tezi¹⁰

Araştırmanın amacı: Akar’ın belirttiğine göre bu çalışmada sosyal medya alanında (yeniden) üretilen ve dolaşıma sokulan toplumsal cinsiyet söylemi Wattpad platformuna odaklanılarak irdelendiği belirtilmektedir. Çoğunlukla gençlerle özdeşleştirilen yeni bir kültürel tarz olarak Wattpad’in “alt kültür” sayılmak için gerekli ölçütleri karşılayıp karşılamadığı, platformdaki hikâyelerde kullanılan dilin cinsiyetçi bir söylem taşıyıp taşımadığı tartışılmıştır.

Araştırmanın Yöntemi: Platformdaki hikâye içeriklerinin ve biçimlerinin analizinde, İngiliz Kültürel Çalışmaları’nın ortaya koyduğu kuramsal çerçeve kullanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda, Wattpad’den seçilen bir hikâye Norman Fairclough’un Eleştirel Söylem Çözümlemesi yöntemi aracılığıyla analiz edilmiştir.

Çalışmanın teorik boyutu şu kavramlara dayanmaktadır: Cinsiyet, ataerkil olmak, feminist akım. Wattpad’in cinsiyet ideolojisinin yeniden ortaya çıkışını göstermek için var olduğu yazar tarafından düşünülmektedir. İçerik araştırmasının kapsamında da seçilen kadın ve erkek karakterler hikâyede neyi temsil ettikleri ve bu temsillerinin nasıl ilişkili olduğu

¹⁰ Akar, Gülçin, *Gender Discourse in Wattpad as a Youth Subculture* (Yeditepe Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2019).

baskın cinsiyet söylemi bağlamında incelenmiştir.(Romantizm kategorisinden seçilen Sert ve Gizli adlı hikâye)

Araştırmanın sonucuna göre bütün hikâye ele alındığında çalışmanın üç hipotezinin de doğrulandığı görülmektedir. Akar’a göre Wattpad bir anlatı stiline ev sahipliği yapmakta ve bu platformda sosyo-politik meseleler kişiselleştiriliyor. Wattpad platformunda kadınlara karşı erkeklik normları iktidar konumunda ve şiddet içeriklidir. Kadınları küçük düşüren, önemsizleştiren söylemlerin var olması da ayrımcı ve cinsiyetçi bir platform olduğu Yazar tarafından ulaşılan sonuçlardan biridir.

5. Kitap Olarak Basılan Wattpad Hikâyelerindeki Dinî ve Ahlâkî Unsurlara Yönelik İçerik Analizi. Sevdenur GÜLEÇ SAĞLAM 2020 - Yüksek Lisans Tezi¹¹

Araştırmanın Amacı: Ergenlik çağındaki gençlerin Wattpad kitaplarını okurken hangi dini unsurlar ile karşılaştıklarını ve Wattpad kitaplarında öne çıkan ahlaki unsurların neler olduğunu sayısal veriler ile tespit etmektir.

Araştırmanın Yöntemi: Araştırmada nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Sağlam’a göre çalışma din kültürü ve ahlak bilgisi dersi ve meslek derslerinde öğrencilere benimsetilmeye çalışılan dini-ahlaki değerler ile Wattpad kitaplarındaki içeriklerin ne ölçüde örtüştüğünü görmek çalışmanın amaçlarındandır.

Araştırmanın evrenini Wattpad uygulamasında yazılan ve daha sonra yayınevleri tarafından basılan 10 ve daha fazla baskı sayısına ulaşan 13 Wattpad kitabı oluşturmaktadır. Örneklemine ise bu kitapların içinden amaçlı örneklem yöntemi ile seçilen 5 kitap oluşturmaktadır. Sağlam’a göre mevcut literatürde kitap olarak basılan Wattpad hikâyelerinin dinî ve ahlâkî açıdan incelenmesine yönelik bir araştırma henüz olmadığı için bu konudaki eksikliği gidermesi amacıyla önemlidir.

Araştırmanın sonuçlarını incelediğimiz zaman görülüyor ki Wattpad kitaplarının, içerdikleri dinî ve ahlâkî unsurlar yönüyle birbirleriyle benzerlik taşıdığı yazar tarafından

¹¹ Sevdenur Sağlam, Sevdenur Güleç *Kitap Olarak Basılan Wattpad Hikâyelerindeki Dinî Ve Ahlâkî Unsurlara Yönelik İçerik Analizi* (Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe Ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Din Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2020).

tespit edilmiştir. Wattpad'in olumsuz yönlerinin olumlu yönlerinden daha fazla olduğu, karakterlerin gençler için riskli davranışlar sergilediği ve bu durumlar arasında benzerlikler olduğu tespit edilmiştir. Kitaplarda fiziksel ve sözlü şiddetin de yer aldığı ve bu verilerin diğer çalışmalar ile birbirlerini desteklediği gözlemlenmektedir.

6. Geleneksel Anlatı Tiplerinin Popüler Romanlardaki Dönüşümü: Wattpad Örneği. Ahmet ÖZKAN 2020 -Yüksek Lisans Tezi¹²

Araştırmanın amacı: Çalışmanın amacı Wattpad'te yazılan üç romanda (Kötü Çocuk, Yabancı, Psikopat) kullanılan kötü erkek ve masum kız tiplerini incelemektir. Wattpad'deki bu karakterlerin geleneksel kahraman tiplerinden çok farklı olmaları sebebiyle araştırma genişletilmiştir. Geleneksel anlatı tiplerindeki kahramanların Wattpad'deki popüler karakterlere dönüşümü bağlamında bir inceleme hedeflenmiştir.

Araştırmanın Yöntemi: Geleneksel anlatılardaki tiplerin ve Wattpad'te yazılan üç romanda kötü erkek ve masum kız tipleri üzerinden incelenen bir çalışmadır. Çalışmanın yöntemi ayrıca belirtilmemiştir.

Özkan'a göre Wattpad ile ilgili yayınlanan okur tercihleri, metinsel unsurların kullanımı, kitap yayıncılığı bağlamında çalışmalar olsa da romanlardaki kötü erkek ve masum kız tipleri derin bir şekilde incelenmemiştir. Ayrıca çalışmanın bu durumu sadece psikolojik boyutlarıyla değil "*Antik Yunan'dan dijital çağa kadar gerçekleşen dini, siyasi, sosyal ve ekonomik dönüşümlerin bir parçası olarak yorumlaması açısından diğer çalışmalardan ayrıldığı*" yazar tarafından belirtilmektedir.

Çalışmada popüler romanlarda bireyselleşmeye ve karakterleşmeye başlayan diğer roman karakterlerinin yeniden tiplleşmiş olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bununla birlikte tragedya kahramanlarının geleneksel destan kahramanından da farklılaşmaya başladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bireysel yaşantısı ön planda olan ve toplumsal değerler ve huzur için mücadeye yerine var olan değerleri sorgulayan bir kahraman tiplemesi sonucuna ulaşılmıştır. Tip kavramını yerini karakter kavramına bıraktığı gözlemlenmektedir.

İncelenen üç romanda da kötü erkeklerin olumsuz yönleriyle popüler oldukları ve genellikle zengin, tehlikeli ve güçlü bir imajları oldukları görülmüştür. Kaba ve kötü

¹² Özkan, Ahmet, *Geleneksel Anlatı Tiplerinin Popüler Romanlardaki Dönüşümü: Wattpad Örneği* (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Türk Dili Ve Edebiyatı Programı, Yüksek Lisans Tezi, 2020).

alışkanlıklara sahip karakterlerdir. Masum kız rolü ise kötü erkeği kontrol etmeye çalışan, sahiplenen bir imaj olarak gözlemlenmiştir.

7. Yeni Muhafazakâr Popüler Türk Edebiyatında Toplumsal Cinsiyet Kurguları: Wattpad Roman(s)larına Feminist Eleştirel Bir Bakış. Tuğba SİVRİ 2021- Doktora Tezi¹³

Araştırmanın amacı: Wattpad kitaplarında muhafazakâr genç kız/kadınlar tarafından yazılan romanlarda toplumsal cinsiyet rollerinin nasıl kugulandığı incelenerek yeni muhafazakârlığın baskın olduğu küresel kitle kültürünün kodlarını anlamaya çalışmaktır. Yazar çalışmasında bu kodları sadece edebiyat ve kültür olarak değil toplum, edebiyat ve siyaset alanlarındaki etkileşimi de göz önünde bulundurarak anlamaya çalışmak istediğini belirtmektedir.

Araştırmanın Yöntemi: Disiplinler arası feminist eleştirel bir yöntemle kullanılmıştır. Yazar Wattpad’de yayımlanan 11 popüler romanı, cinsiyet kurgularının yeni muhafazakârlıkla ilintisi açısından feminist metodolojiyle analiz etmiştir. Bu analizi yaparken Kerime Nadir’in romanları ile bir karşılaştırma yapmıştır.

Çalışmanın sonuçlarını kadın karakterlerin genç yaşlarda olduğunu ve yazarlarında genç yaşlarda olduğu gözlemlenmektedir. Bununla bağlantılı olarak yazarların yazma alanlarının bir kaçış alanı yani gerçek hayatlarına bir alternatif kurdukları belirtilmektedir.

Diğer Wattpad romanlarında olduğu gibi bu romanlarda da aile içi şiddet, ensest gibi konuların gözlemlendiği görülmektedir. Kadın karakterlerin zayıf ve şiddetten kaçmak için başka bir erkeğe sığınan karakterler olduğu erkeklerin ise zengin, güçlü karakterler olduğu bulunan sonuçlardandır. Yazara göre bu durum, milliyetçi yeni muhafazakâr siyasetin hem bir yansıması hem de bir sonucudur.

¹³ Sivri, Tuğba, *Yeni Muhafazakâr Popüler Türk Edebiyatında Toplumsal Cinsiyet Kurguları: Wattpad Roman(s)larına Feminist Eleştirel Bir Bakış* (Yıldız Teknik Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı / Türk Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı, 2021).

8. Bir Popüler Kültür Mecrası Olarak Wattpad. Burcu ŞENEL ALPUĞAN 2022- Doktora Tezi¹⁴

Araştırmanın amacı: Wattpad platformunun kullanıcılarına sunduğu alanın kullanıcıların ne tür ilgi ve ihtiyaçlarını karşıladığını anlamaya çalışmaktır. Yazar Wattpad uygulamasının kullacılarına sunduğu alanlarda kullanıcılarının hangi ihtiyaçlarını karşıladığını ve hangi ilgi alanlarına yönelik olduğunu ortaya koymaya çalışmaktadır.

Araştırmanın Yöntemi: Nitel bir araştırma yapılmıştır. Şenel Alpuğan, Wattpad Türkiye’deki popüler on altı yazar ile görüşmeler yapmıştır. Çalışmanın katılımlı-katılımsız gözlemlerle çok platformlu dijital etnografiye dayandığını belirtmektedir.

Yazar Wattpad’i edebiyat bağlamında değil, etkileşimin olduğu sosyal medya platformu olarak ele almıştır ve Wattpad uygulaması ve kullanımından yola çıkarak dijital mecralar ve popüler kültür ile toplumsal dönüşüme dair çıkarımlar yapmaktadır. Sonuç olarak hikâyelerden çok aslında etkileşimin önemli olduğu görülmektedir. Çalışma popüler kültürün önemine dair farklı bakış açıları ortaya koymaktadır. Wattpad kullanımının etkileşimi arttırmasından dolayı kadın kullanıcılara iyi geldiği gözlemlenmiştir. Wattpad’in lise öğrenciler arasında popüler olmasının bir nedeni olarak Wattpad’in bir parçası olmak duygusu yattığı fark edilmiştir. Yazar Wattpad uygulamasının ve etkileşiminin hem güçlendirici hem de metalaştırıcı boyutlarının bulunduğunu düşünmektedir.

9. Ortaokul Öğrencilerinin Wattpad Kullanım Motivasyonlarının Beklenti–Değer Teorisi Çerçevesinde İncelenmesi. Emrah ESERLER 2023- Yüksek Lisans Tezi¹⁵

Araştırmanın amacı: Ortaokul öğrencilerinin Wattpad uygulamasının kullanımına yönelik motivasyonlarını Beklenti-Değer Teorisi’nin ilkelerine göre incelemeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın Yöntemi: Nitel araştırma, çalışmada temel nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Veri analizinde nitel içerik analizi kullanılmıştır. Veriler, Beklenti-Değer

¹⁴ Şenel Alpuğan Burcu, *Bir Popüler Kültür Mecrası Olarak Wattpad* (Hacettepe Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / İletişim Bilimleri Ana Bilim Dalı, 2022).

¹⁵ Eserler Emrah, *Ortaokul Öğrencilerinin Wattpad Kullanım Motivasyonlarının Beklenti–Değer Teorisi Çerçevesinde İncelenmesi* (Kafkas Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı / Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, 2023).

Teorisi”nin ilkeleri çerçevesinde hazırlanan Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu, odak grup görüşmesi ve araştırma günlükleri ile elde edilmiştir. Araştırma, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Kars ilinin Digor ilçesinde bulunan bir ortaokulda eğitim gören on üç öğrenciyle gerçekleştirilmiştir.

Yazar araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin Wattpad kullanım motivasyonlarının okuma ve yazma becerileri alanında farklılaştığını gözlemlemiştir. Wattpad kullanım motivasyonlarının başarı beklentisi, öz yeterlilik ve görev değeri boyutları açısından okuma becerisinin yüksek düzeyde olduğu ulaşılan sonuçlardandır. Yazma becerisinin ise bu motivasyonların orta düzeyde olduğu görülmektedir. Wattpad’deki okuma kaygısının düşük yazma kaygısının ise yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin Wattpad okuma motivasyonlarının yüksek olduğu gözlemlenirken yazma motivasyonlarının orta düzeyde olduğu gözlemlenmiştir.

10. Wattpad Öykülerinde Okul, Yönetici ve Öğretmen İmgesi. Hakan ERGÜN 2023- Yüksek Lisans Tezi¹⁶

Araştırmanın amacı: Wattpad uygulamasında yazılan öykülerde okul, öğretmen ve yönetici imgelerinin nasıl olduğunu saptamak araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmada konusu okul, yönetici ve öğretmen olan öyküler yazar tarafından incelenmiştir.

Araştırmanın Yöntemi: 2020-2022 yılları arasında Wattpad uygulamasında yazılmış öyküler belirlenen ölçütler çerçevesinde incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır.

Çalışmada Wattpad uygulaması öykülerindeki okul, yönetici, öğretmen imgeleri incelenerek öğrencilerin; okul, okul yöneticisi ve öğretmenlerden beklentilerinin neler olduğu araştırılmaya çalışılmıştır. Araştırmada konusu okul, öğretmen ve yöneticilerin yer aldığı 50 öykü incelenmiştir. Ergün “Literatürde okul, yönetici ve öğretmen algısı ile ilgili yapılmış çalışmalar bulunmasına rağmen, Wattpad uygulamasıyla bu alanda yapılan çalışmalara pek rastlanmadığını” belirtmiştir. Çalışmayla birlikte öğrencilerin düşünceleri ile yazılmış olan bu metinlerin incelenmesi Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı eğitim

¹⁶ Ergün, Hakan, *Wattpad Öykülerinde Okul, Yönetici ve Öğretmen İmgesi* (İstanbul Kültür Üniversitesi / Lisansüstü Eğitim Enstitüsü / Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı / Eğitim Yönetimi ve Planlaması Bilim Dalı, 2023).

ortamlarının düzenlenmesi, öğretmen ve yöneticilerin yetiştirilmesi ve atanması konusunda literatüre önemli bir katkı sağlayacağı amaçlandığı belirtilmektedir.

Çalışmanın sonuçları incelendiğinde Wattpad öykülerinde serbest kıyafetin özgürlük olarak görüldüğü, okulun fiziksel koşullarının çok önemli olduğu görülmektedir. Bazı okullarda tuvaletlerin ortak kullanıldığı, öğretmenlerin dedikodu yaparak dersin amacından uzaklaşmaları, sürekli aşk olaylarının olması anormal okul kavramı olarak betimlemelerin belirleyici olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrımcılık kavramı ile ilgili burslu ve zengin öğrenciler, saçları açık ve kapalı kız öğrenciler, kılık-kıyafetler konusunda ayrımcılıklar yapıldığı bu kavramın belirleyicileri olarak gözlemlenmiştir.

Sorunlu öğrenciler kavramını ise yaşı büyük, madde bağımlısı, sosyoekonomik durumu iyi olmayan, çalışmak zorunda olan öğrencilerin oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Wattpad ile İlgili Makaleler

1. Türkiye’de Yayınevleri Tarafından Yayınlanan Wattpad Kitapları Üzerine Bir Araştırma, Duygu NEŞELİ- Doç. Dr. Kübra GÜRAN YİĞİTBAŞI¹⁷

Bu makale özellikle 13-17 yaşındaki ergen grubunun takip ettiği okuma ve yazma platformu olan Wattpad’i yayıncılık bağlamında ele alarak kişisel yayıncılık platformu olarak görülen Wattpad, Wattpad yayınları ve yayınevlerinin Wattpad’le ilişkisinin açıklanması hedeflenmiştir. Yapılan araştırmalar neticesinde Türkiye’de farklı yayınevleri tarafından yayınlanan 361 adet kitabı genel hatlarıyla, kitap yurdu.com sitesi üzerinden en çok satılanlardan ise amaçlı örneklem yöntemiyle seçilen 5 basılı kitap ayrıntılı olarak incelenmiştir. Çalışma sonucunda yazarlık ve yayıncılık anlayışı değişse bile yayınevlerinin prestijlerini halen korudukları ve bu teknolojik değişimlere ayak uydurduğu görülmüştür. Yayın evlerinin bu yeni medya platformlarıyla ortak çalıştığı görülmüştür. Aynı zamanda çalışma neticesinde okur ve yazarlar için basılı olan, elle tutulan kitaplaştırılmış olana halen ilginin devam ettiği de gözlemlenmiştir. Ayrıca incelenen Wattpad kitaplarında genellikle birbirine benzer konuları ele alındığı ve okuyucu kitlesine uygun olmayan bir dil kullanımı ve uygun olmayan davranış örneklerinin olduğu da belirtilmektedir.

¹⁷ Neşeli, Duygu - Yiğitbaşı Güran, Kübra, “Türkiye’de Yayınevleri Tarafından Yayınlanan Wattpad Kitapları Üzerine Bir Araştırma”, *Yeni Medya Elektronik Dergisi* 4/1 (ts.), 10-23.

2. Wattpad Romanlarına İlk Gençlik Edebiyatı Açısından Bir Bakış-Ertan ÖRGEN Büşra GÜNEŞ¹⁸

Bu makalede öncelikle ilk gençlik çağı metinlerinin özelliklerine ve Wattpad'in genel özelliklerine değinilmiştir. Makalede çok fazla satışı olan Wattpad kitaplarının büyük çoğunlukla ilk gençlik dönemindeki bireyler tarafından yazılıp okunduğuna dikkat çekilmekle birlikte bu çok fazla satan ve okunan Wattpad kitaplarının 13-17 yaş grubu ilk gençlik çağı edebiyatı olarak nitelendirilebilir mi? Bu kitaplar o düzeyde kitaplar mıdır? Sorularına cevap aranmaktadır. Bu sorulara cevap bulabilme içinde satış sayısı en yüksek olan üç kitap incelenmiştir. Bu kitaplar Büşra Küçük, Alya Öztanyel, Emine Can adlı kişilerin kitaplarıdır.

Kitaplar tema, olay kurgusu ve yer alan kişiler bağlamında değerlendirilmiştir. Aynı zamanda kitaplardaki etkileri belirtilen diziler ve filmlerle ilgili bağlantıları da ele alınmıştır. Çalışma da, bu kitapların çok popüler olup çok satmasına rağmen edebi değerinin zayıf olduğu, birçok dizi ve filmde esinlenildiği ve olay örgülerinin benzer olduğu, kitaplardaki kişilerin tipler olduğu ve verilen mesajların hitap ettiği yaş grubuna uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlarla birlikte elbette amatör yazarın desteklenmesi önemli görülmekte fakat yazılan kitapların çok satması içinde çok fazla hayal ürünü ya da esinlenilmiş metinlerin ortaya çıkması gençlerin yanlış yönlendirildiğine dair bir sonuçta ortaya çıkmaktadır.

3. Sosyal Ağ Platformu Wattpad Uygulamasının Ergenlerin Problemleri, Çözüm Stratejileri ve Olası Etkileri Açısından İncelenmesi-Meral Sert AĞIR¹⁹

Bu çalışma Wattpad'deki romanların gençlerin problemleri ve problemlerine yönelik çözüm stratejileri ve söz konusu stratejilerini uygulama üzerinden paylaşımlarının olası etkilerini ortaya koyabilmek düşüncesi ile yapılmıştır. Bu araştırma betimsel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmada içerik analizi için Wattpad'de bulunan romanlardan en çok beğenilen ve yayınevleri tarafından kitaplaştırılan beş Wattpad romanı rastgele seçilmiştir.

¹⁸ Örgen, Ertan - Güneş, Büşra, "Wattpad Romanlarına İlk Gençlik Edebiyatı Açısından Bir Bakış", *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 21/40 (ts.), 75-90.

¹⁹ Ağır, Meral, "Sosyal ağ Platformu Wattpad Uygulamasının Ergenlerin Problemleri, Çözüm Stratejileri Ve Olası Etkileri Açısından İncelenmesi", *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi* 13/27 (ts.), 723-752.

Çalışmanın bulgularına göre romanlardaki kurguların ergenlik dönemi gelişimsel ihtiyaçları ve problemlerine yönelik oluşturulduğu belirtilmektedir. Kitap karakterlerinde madde kullanımı, şiddet ve saldırganlık davranışları, sağlıklı olmayan aile örüntüleri, okula uyum sorunları görülmektedir. Teknolojik gelişmenin artmasıyla sosyal ağ uygulamaları da gelişmekte ve böylece gençlerin daha çok etkilendiği de görülmektedir. Bu gelişmelerle birlikte bu uygulamada yazılan gençlik romanlarının okunması da yaygınlaşmakta ve gençlerde bahsedilen davranışlarda pekiştirilmektedir.

Bu platformun diğer uygulamalara da etkisi olarak yazılan hikayelerin tanınmasına, bir prestij ve ekonomik kazanç sağlanmasına etkisiyle gençlerin bu tarz romanları yazma eğilimlerinin de arttığı gözlemlenmiştir. Çalışmada Wattpad'deki romanların içerikleri ve romanlardaki karakterlerin problem çözme becerileri incelendiğinde Wattpad'i kullanan gençlerin beklentilerinin aksine çok farklı sonuçlarla karşılaşabilecekleri sonucuna ulaşılmıştır.

4. Gençlerin Okuma ve Yazma Alışkanlıklarındaki Değişimlerin İncelenmesi- Sümeyye Konuk²⁰

Konuk'un çalışmasında Wattpad uygulamasını kullanan kişilerin görüşleri incelenerek gençlerin okuma ve yazma alışkanlıklarına dair yaşanan değişikliklerin neler olduğu ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırma için tek durum deseni kullanılarak 75 kişiye anket uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre Wattpad uygulaması ülkemizde özellikle son yıllarda çok rağbet görmekte ve çoğunlukla üniversite ve lise öğrencileri tarafından kullanılmaktadır. Kullanıcılarının çoğunluğu popüler bir yazar olabilmek için yazdığını ve bu uygulamayı da keşfedilmek için uygun olduğunu düşündüğü için kullanmaktadır.

Konuk'un belirttiğine göre; katılımcıların yarısından çoğu gizli bir kimlikle uygulamayı kullanmakta ve bunun kullanıcıyı özgürleştirdiği düşünülmektedir. Ayrıca uygulamanın okuma yazma alışkanlığı kazandırdığı, yazmaya oranla okumaya daha çok ilgi olduğu ve katılımcıların amatör yazarları okumayı tercih ettikleri belirtilmektedir.

Uygulamada en çok ilgi çeken alanın romantik hikâyeler olduğu ve katılımcıların uygulamada üç saat ve üzeri zaman harcadıkları da çalışmanın dikkat çeken sonuçlardandır. Ayrıca katılımcıları uygulamanın bir yaş sınırının olmayışı, uygunsuz her türlü yazının

²⁰ Konuk, Sümeyye, "Gençlerin Okuma ve Yazma Alışkanlıklarındaki Değişimlerin İncelenmesi", *SDU International Journal of Educational Studies* 5/2 (ts.), 13-32.

yazılabilmesi, varılan sonuçlardandır. Wattpad uygulamasının katılımcılar tarafından en çok beğenilen özelliklerinden biri de kolay ulaşılabilir özellikte olmasıdır. Özellikle akıllı cep telefonlarıyla gençler uygulamayı her an her ortamda kullanabilmektedir.

5. Teknolojinin Yeni Bağımlılık Uygulaması ve Riskleri: Wattpad Meral Sert AĞIR²¹

Bu çalışmanın ana amacı, sosyal ağ uygulamalarından biri olan Wattpad’te gençlerin okur-yazar olarak paylaştığı hikâye ve romanların içeriklerinin, riskli davranış ve şiddet öğeleri içerip içermediğini incelenmesi olarak belirlenmiştir. Wattpad uygulamasındaki içeriklerin 11-18 yaş arasındaki gençlerin kimlik gelişimlerine yönelik risklere dikkat çekilmek istenmiştir. Araştırma için 2016 yılında Wattpad’de en çok beğenilen ve kitap haline getirilen, analizi yapılan beş roman rastgele seçilmiştir.

Araştırmadaki analiz sonuçlarına göre Wattpad kitaplarındaki ana erkek karakterler ve yan karakterlerde riskli davranışlar olduğu, kız karakterlerde ise düşük benlik saygısı ve ilişkilerinin başında olmayan riskli davranışların ilişkilerinin başlamasıyla riskli davranışlara yönelimlerinin arttığı gözlemlenmiştir. Erkek karakterlerin şiddet ve saldırganlık eğilimlerinin olduğu ve bunu herkese gösterdiği görülmüştür. Duygusal ve fiziksel istismarın genellikle yan karakterlerin aile içinde olduğu saptanmıştır. Yazar araştırma bulgularına dayanarak gençlerin Wattpad uygulamasını kullanma biçimlerini “döngüsel bir süreç” olarak değerlendirmektedir. Uygulamadaki kurgular ergenlik dönemindeki sorunlardan yola çıkarak oluşturulmaktadır. Böylelikle bu kurgular aracılığıyla birbirlerine rol modeller de üretmektedirler. Çalışmanın bir diğer dikkat çeken sonucu da Wattpad uygulamasındaki kitapların içeriklerinin riskli davranışlar, şiddet eğilimi ve saldırgan davranışlara sebep olduğunun gözlemlenmesidir. Bununla birlikte çalışma bizlere sosyal ağlar sayesinde gençlerin birbirlerini çok fazla etkileyebildikleri ve yönlendirebildiklerini göstermektedir.

Yazılan metinlerin çok fazla popüler olması sebebiyle de gençler ün kazanmak, sosyal mecralarda tanınır olmak için aynı tür yazılar yazma üzerine de bir yönelim de göstermektedir. Kısacası çalışmanın sonucuna Wattpad uygulamasının olumlu olabilecek özellikleri olmasının yanında birçok riski barındırdığı da bilinmelidir.

²¹ Ağır, Meral, “Teknolojinin Yeni Bağımlılık Uygulaması ve Riskleri: Wattpad”, (ts.).

6. Sosyal Ağ Platformu Wattpad Uygulamasını Kullanan Gençlerin Psikolojik Özelliklerinin Kişilerarası Duyarlılık ve Kendini Ayarlama Davranışları Açısından Araştırılması. Meral Sert AĞIR²²

Araştırmanın amacı, uygulamayı kullanan ya da takip eden gençler ile kullanmayan gençlerin kişilerarası duyarlılık ve kendini ayarlama özellikleri açısından farklılaşma gösterip göstermediğini tespit etmektir.

Araştırmanın verileri İstanbul İli Kadıköy ilçesi ortaokul ve liselerinde öğrenim görmekte olan 200 gence Kişilerarası Duyarlılık ve Genişletilmiş Kendini Ayarlama Ölçeği ile kişisel bilgi formu kullanılarak elde edilmiştir. Bu çalışma ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmada elde edilen bulgular, Wattpad uygulamasının gençlerin psikolojik özelliklerine göre kullanım amacını belirlediğini ortaya koymaktadır. Uygulamadaki romanların çok fazla popülerleşmesinde kullanıcıların psikolojik özelliklerinin rol oynadığı görülmektedir. Çalışmada elde edilen sonuçlar, ergenlik dönemi gelişim ihtiyaç ve problemleri ile bilişim teknolojilerinin kullanım amaçları birbirinin desteklemektedir. Ayrıca Ağır'ın bu araştırmasının Wattpad uygulamasını kullanan gençlerin, kullanmayanlara göre kişiler arası duyarlılık, kişiler arası kaygı ve bağımlılık puan ortalamalarının kullanmayanlara göre daha yüksek, kişilerarası sunumu düzenleyebilme becerilerinin puan ortalamalarının ise kullanmayanlardan daha düşük olduğu bulunmuştur.

7. Bu Çağın Metinleri. R. Levent AYSEVER²³

Yazara göre bu çağda metnin gerisinde kalan yazarı silinmekte ve metinleri yazarları değil okur inşa etmektedir. Buna bağlı olarak 'açık yapıt', 'yazılabilir metin', 'hiper-metin' gibi metinler ortaya çıkmaktadır. Bu metinler tam da bu çağın istediği gibi yeniden yazılmak üzere okuyucuyu bekleyen ardışık-olmayan metinler üretiyor.

Aysever'e göre özellikle 60'lı yıllarda yazar, okur ve metin kavramlarının bu dönüşümüyle ortaya böyle bir anlayış çıkmaktadır ve aslında bu anlayışında gerisinde gösterge kavramıyla ilgili iki temel sav yatmaktadır: 1) İnsanı çevreleyen dünyadaki her şeyin bir gösterge olduğu 2) Her göstergenin bir "izler oyunu" olduğu. İşte bu iki temel

²² Ağır, Meral, “Sosyal Ağ Platformu Wattpad Uygulamasını Kullanan Gençlerin Psikolojik Özelliklerinin Kişilerarası Duyarlılık ve Kendini Ayarlama Davranışları Açısından Araştırılması (Characteristics of Students Using the New Addictive Application of Technology Application Wattpad)” 7 (ts.), 27-46.

²³ Aysever, R. Levent, “Bu Çağın Metinleri”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 21/2 (2004), 91-100.

düşüncenin ürettiği metinler, metin kavramının kapsamını genişletmektedir. Tabi yazar bu düşüncelerin bizi iki çıkmaza sürüklediğinden de bahsetmektedir. Bu iki çıkmazdan ilki; göstergebilimin yöntemini her bilgi alanında kullanılması gereken tek yöntem haline getirmesi, ikincisiyle bizim dünyayı ve metinleri anlamaya çalışma çabamızı saçma bir çabaya dönüştürmesidir.

Bu çalışma, metin kavramının kavramsal dönüşümlerden başlayarak kendi içindeki çıkmazlarını fark etmeyi sağlayarak, günümüz ve gelecek için yeni metin kavramını anlayabilmek için bir bakış açısı kazandırmaktadır.

8. Transmedya Hikâye Anlatıcılığı: Kötü Çocuk Örneği- Gülşah SARI²⁴

Bu çalışmada transmedya hikâye anlatıcılığının özelliklerini taşıyan bir Wattpad hikâyesi olarak başlayan Kötü Çocuk transmedya anlatı tarzının özellikleri bağlamında incelenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi olan örnek olay incelemesi yapılmıştır. İncelenen hikâye, yer aldığı platformlar (Wattpad, basılı kitap, sinema filmi, sosyal ağlar ve bloglar) üzerinden incelenmiştir.

Sarı, çalışmasında öncelikle transmedya ve transmedya hikâyeciliğine kavramsal bir bakış başlığıyla kavramsal bir çerçeve çizmiştir. Daha sonra medyada transmedya hikâyeciliğine örnekler vererek konunun anlaşılmasını sağlamıştır. Bir hikâyenin film, televizyon, kısa film, çizgi roman, animasyon, mobil, pazarlamalı sunumlar ve sosyal medya gibi birden fazla platformda sunulmasına transmedya hikâye anlatıcılığı denilmektedir.

Son zamanlarda transmedya hikâyeciliğinin çok popüler olduğu ve bu sayede bir içeriğin birçok farklı platformlarda yer alabildiği belirtilmektedir. Örnek çalışma olan Kötü Çocuk hikâyesi de ilk önce Wattpad hikâyesi olarak paylaşılmış ve burada 140 milyon kez okunmuştur. Bu yoğun ilgiden sonra hikâye bir yayınevi tarafından kitaplaştırılmıştır.

Önceden ücretsiz olarak okunabilen hikâye kitaplaştıktan sonra da 350.000 adet basılmış ve 300.000 adet satıldığı görülmektedir. Yazar bu başarının nedenini farklı platformlarda bu kitaptan bahsedilmesi olarak görmektedir. Çünkü böylelikle kitap göz önünde olmakta ve gençlerin dikkatini çekmektedir. Kitabın bu kadar dikkat çekmesindeki

²⁴ Sarı, Gülşah, “Transmedya Hikâye Anlatıcılığı: Kötü Çocuk Örneği”, *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi* 2/4 (2017), 71-79.

bir başka neden de kitap kapağında kullanılan ünlülerin gençler tarafından kitap karakteriyle özdeşleştirmeleri olduğu düşünülmektedir.

Transmedya sayesinde hikâye birçok platforma taşınmış böylelikle bilinirliği artmış ve bir sinema filmi olarak vizyonda yerini de almıştır. Kısacası müşteri tabanı genişletilmesi için her türlü görsel işitsel medyada yer almıştır. Böylelik ulaşılmak istenen hedef kitlede bir medya içeriğinin parçası olarak hikâye ile bütünleşebilmektedir.

9. Wattpad Kitaplarında Din, Ahlak ve Eğitim Temaları Üzerine Nitel İçerik Çözümlemesi (Kötü Çocuk I) Örneği -Ahmet YEMENİCİ²⁵

Çalışmanın giriş kısmında Wattpad uygulamasına dair genel bilgiler ve bu konuda yazılmış olan çalışmalar hakkında kısa bir bilgilendirme yapılmıştır. Bu araştırmanın amacı, Wattpad kitaplarında din, eğitim ve ahlak temalarına yüklenen anlamları kendi anlatım biçimleri üzerinde ortaya koyarak Wattpad okur ve yazarı olan ergenlerin kullandıkları dili anlamak ve böylece din eğitimi alanında sunacağı katkıları yordamaktır.

Çalışmada; din, eğitim ve ahlak temalarının "Kötü Çocuk I" üzerinden Wattpad kitaplarında kazandığı anlam hangi anlayış ve deneyimlere dayanmaktadır ve nasıl ifade edilmektedir sorusuna cevap aranmıştır? Araştırmada nitel yaklaşımlar içerik çözümlemesi yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırma için Büşra Küçük isimli Wattpad yazarının kötü çocuk kitabı incelenmiştir. Bu kitabın seçilmesinin sebebi gençler tarafından çok fazla ilgi duyulması ve çok fazla baskısının yapılarak aynı zamanda aynı isimle bir sinema filminin de çekilmiş olması özellikleri belirleyici olmuştur.

Kitap içeriğinin çözümlenmesinden önce belirlenmiş olan din, ahlak ve eğitim temaları metinde tespit edilmeye çalışılmış, bu temalarla bağlantılı olduğu belirlenen deneyimler ve anlam birimleri kodlanarak araştırmanın temel sorusuna cevap teşkil edecek kategorileri ilişkilendirerek öze ulaşılmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın bulgularından biri de eğitim, din ve ahlak temalarına yönelik çözümlemede deneyim ve anlam birimleri bakımından en yoğun kodların ahlak teması içinde yer aldığı görüldüğü saptanmıştır. Araştırmada en çok dikkatimizi çeken noktalardan biri de şudur ki kitapta anlatılanlar ile anlatılmak istenen arasındaki mesaj ve anlam farkı,

²⁵ Yemenici, Ahmet, "Wattpad Kitaplarında Din,Ahlak ve Eğitim Temaları Üzerine Nitel İçerik Çözümlemesi (Kötü Çocuk I) Örneği", *Beyza Bilgin'de Din Eğitimi Din Eğitiminde Beyza Bilgin* (Ankara: Grafiker Yayınları, 2019), 541-563.

ergenlerin kitapları yoğun ilgisini doğru yorumlamak için kritik değer taşıdığı vurgusudur. Çalışmanın eğitim teması başlığı altında; yaşam ortamları, aidiyet, güven yoksunluğu ve terk edilmişlik, bir baba modeli yoksunluğu ve ebeveyn arayışı, okulun anlamı alt başlıkları yer alarak çözümleme yapılmıştır. Ahlak teması başlığı altında; çalışmak ve dayanışma içinde olmak, güven ve saygıya dayanmayan otoriteye karşı öfke ve intikam, riskli davranışların sonu, vicdan ve değer sorgulaması alt başlıkları yer almıştır. Son olarak din teması başlığı altında ise gündelik hayatta din ile ilgili sözcükler ve çağrışımlar; cennet- cehennem, saf ve masum bir isim arayışı, var olmayı sorgulamak alt başlıkları yer alarak bir çözümleme yapılmıştır.

Araştırma neticesinde farklı deneyimlere ilişkin olumlu anlam birimleri dikkat çekse de bir o kadar argo, küfür ve uygun olmayan mekânlar, zararlı madde kullanımı, sorun çözme biçimi olarak riskli davranışlar, evlilik dışı uygun olmayan ilişkiler gibi olumsuz anlam birimlerinin de romanda yer aldığı belirtilmiştir. Bu bağlamda Kötü çocuk 1 kitabı üzerine yürütülen başka çalışmalarla ulaşılan bulgularla benzer bulguların ortaya çıktığı belirtilmiştir. Ayrıca çalışmaya göre romanda görülen deneyim ve ortaya çıkan anlamların sadece sonuçlarına bakarak bir değerlendirme yapmanın eksik olacağı düşünülmektedir. Yani sadece romandaki olay örgüsündeki riskli davranışları konuşmak yeterli değildir, gençlerin riskli davranışları yapma sürecini de konuşmak daha doğru olacaktır. Biz yetişkinler tarafından beğenilmeyen sonuçlara bir de gençler tarafından bakarak anlamaya çalışmak daha doğru sonuçlar elde etmemizi sağlayacaktır. Çalışmada belirtildiği üzere işte tam da bu bağlamda din eğitiminin disiplinler arası yaklaşımı bize yardımcı olacaktır. Aynı çalışmada ergenlerin çatışmak, öç almak ve risk almak şeklindeki davranışlarına yönelik veriler üzerinde de kısaca durulmuştur.

2. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

İnternet ve teknolojinin hayatımızın çoğu zaman merkezinde ve her alanında yer aldığı yadsınamaz bir gerçektir. Bilişim çağı denilen bu dönemde insanlar artık birçok işini bilgisayar, akıllı telefon, tablet gibi teknolojik araçlarla yapmaktadır. Özellikle akıllı telefonların kullanımının yaygınlaşması ile birlikte internet kullanımının da arttığı görülmektedir. Artık insanlar çok hızlı bir şekilde istedikleri bilgiye ulaşabilmekte, yazı yazabilmekte, fotoğraf ve video çekebilmekte ve bunları geniş kitlelerle paylaşabilmektedir. İnternet ve teknolojinin içine doğmuş olan nesil için de İnternet ve sürekli gelişen teknoloji de hayatın merkezi haline gelmiştir. Bu teknoloji nesli sürekli bilgisayar, tablet, akıllı telefonları sıklıkla kullandıkları için de sürekli bir ekran ile karşı karşıya kalmaktadır.

İnternet ağlarının gelişmesiyle birlikte insanlar bu internet hizmetlerini sadece alıcı konumundan çıkmış ve artık bu ağlar için içerik belirleyebilme ve bu içerikleri geniş kitlelere yayabilme imkânı da bulmuşlardır. Sürekli gelişmekte olan iletişim teknolojileri sayesinde de insanlar sosyal ağlarda sürekli aktif kalabilmekte ve zaman mekân kısıtlaması olmadan iletişim halinde olabilmektedir.

Günümüz teknolojisi geliştikçe her türlü bilgiye ulaşmak da kolaylaşmıştır. İnsanlar okumak ve yazmak, kolaylıkla bunları yapabilmek için oluşturulmuş sitelerden yararlanabilmektedir. Bu sitelere erişimin kolay olması ve talebin fazla olması sebebiyle de yeni okuma yazma paylaşma üzerine kurulmuş olan bu tarz siteler daha fazla kurulmaya başlanmıştır. Bu sitelerde istenildiği gibi yazı yazılması ve metnin hızlı bir şekilde geniş kitlelere ulaşabilmesi, yazılan metne yorum yapılabilmesi ve beğeniler alabilmesi bu platformların etkin kullanılmasını sağlamıştır. İnternet kullanımı hızlıca artmaya başlarken ilk önce yazı yazma ile ilgili kişiye özel bloglar, şahsa ait siteler kurulmuştur. Sözlükler kurulmuş ve bu sözlüklerde herhangi bir ölçüt aranmadan isteyen kişiler de yazılar yazmaya başlamıştır. Daha sonra Facebook, Twitter, Instagram, Wattpad, Tumblr, LinkedIn vs. gibi sitelerin ortaya çıkmasıyla beraber bu sitelere üye olan kullanıcılar herhangi bir denetimden geçmeden istekleri gibi yazmaya ve paylaşım yapmaya başlamıştır.

Yapılan araştırmalar ülkemizde kitap okuma oranının düşük olduğunu gösterdiği halde Wattpad gibi bir okuma yazma platformu çok popüler ve sitedeki kitapların okuma ve yazma oranlarının çok yüksek olduğunu, okumaların milyonları bulduğu görülmektedir.

Ayrıca bu sitelerin bu kadar çok kullanımının sonucunda da yazar olarak adlandırılmakta kolaylaşmıştır. Çünkü artık bir şeyler yazabiliyorsanız ve bu yazdıklarınız milyonlarca okunuyorsa, yazdıklarınızın edebi değerine bakılmaksızın yazar olarak adlandırılabilirler. İşte tam da bu noktada kitap okuduğu düşünülmeyen ve diğer edebi eserlere bu kadar ilgi duymayan gençlerin neden bu kitaplara ilgi duydukları ve okumak için neden bu kitapları tercih ettiklerini araştırmak önem arz etmektedir.

2.1. Genç ve Gençlik Kavramları

İçinde bulunduğumuz çağın değerlerine ve insan hayatı üzerindeki etkilere baktığımız zaman değişen birçok şey gibi yaş algısı da farklılaşmaya uğramıştır. Yaşadığımız modernleşme insan hayatını ve onun oluşturduğu toplumu derinden etkilemektedir. Bu etki insanoğlunun günlük hayatından düşünce sistemine varıncaya dek birçok alanda kendisini göstermektedir. Yaşanan bu hızlı değişim ve dönüşüm özellikle gençlik olarak adlandırdığımız genç yaş gruplarında çok daha fazla hissedilmektedir. Lakin bu değişimlerin neler olduğunu ortaya koymadan önce gençliğin kim olduğunu belirtmemizde yarar vardır. Türk Dil Kurumunun Türkçe Sözlüğünde genç kavramı aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır:

- “1. Yaşı ilerlememiş olan,*
- 2. Gelişmesini tamamlamamış olan (bitki, hayvan)*
- 3. Gençlikteki özelliklerini koruyan, dinç.*
- 4. Zihin bakımından yeterince gelişmemiş, toy.*
- 5. Yeni gelişmekte olan, kısa bir geçmişi olan.”²⁶*

Dilimizde gençlik dönemini adlandırmak için kullanılan çeşitli terimler vardır. Halk arasında gençlik kavramı yerine taze, körpe, fidan ifadeleri kullanılır. Delikanlı, yeni yetme kelimeleri de yine gençleri tanımlamakta kullanılabilir.

²⁶ “Türk Dil Kurumu, Genç Ne Demek Tdk Sözlük Anlamı”, <https://sozluk.gov.tr/?kelime=genç>, ts.

Gençlik kavramına uluslar arası bir tanım yapacak olursak eğer, Birleşmiş Milletler (BM) gençlik dönemini, 12-24 yaş aralığı olarak belirtmektedir.²⁷

Gençlik olarak muhatap aldığımız yaş gruplarına sosyolojik olarak baktığımız zaman bunun toplumdan topluma farklı anlamlar aldığını görmekteyiz. Bu farklılaşma toplumun doğası gereği kendisinden kaynaklanan bir farklılaşmadır. Çünkü nasıl ki iki insan iki ayrı evren olabiliyorsa iki toplum birbirinden çok farklı dinamiklere sahiptir. Her toplumun kendi içindeki gelenek görenekleri, ananesi ve gelişmişlik seviyesi o toplumun hem kendisini algılaması hem de diğer toplumları algılaması açısından farklılık yaratır. Bu bağlamda toplumu oluşturan öğelerin de algılanış biçimi değişmektedir. Bu değişiklikler toplumu oluşturan bireylerden beklenen rol ve sorumlulukları da değiştirmektedir. Aynı yaş grubuna ait bireylerin farklı toplumda aynı statüde olması beklenemez. İki farklı toplumda var olan gençlik profilleri birbirinden tamamen farklıdır.

2.1.1. Türkiye’de Gençlik

Türkiye’de genç nüfusa baktığımız zaman ülkemizin yıllardır genç bir nüfusa sahip olduğu söylenmektedir. Ancak yapılan birçok araştırma sonucunda ülkemizde demografik olarak değişimlerin yaşandığı gözlemlenmektedir. Son yıllarda yaşanan göçler ekonomik değişimler neticesinde genç nüfus oranında değişikliklerin olduğu bilinmektedir. Bu değişikliklere baktığımız zaman TÜİK in yapmış olduğu araştırma başta gelmektedir.

Bu araştırma sonucunda Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) "İstatistiklerle Gençlik 2021" araştırmasına göre, *“Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre 2021 yılı sonu itibarıyla Türkiye’nin toplam nüfusu 84 milyon 680 bin 273 kişi iken 15-24 yaş grubundaki genç nüfus 12 milyon 971 bin 289 kişi oldu. Genç nüfus, toplam nüfusun %15,3’ünü oluşturdu. Genç nüfusun %51,3’ünü erkek nüfus, %48,7’sini ise kadın nüfus oluşturdu.”*²⁸

Türkiye genelinde görüşülen gençler, araştırma kapsamında sorulan bazı sorular kullanılarak analiz edildiğinde iki farklı gruba ayrılmıştır. Gençlerin %62.6’sı birinci segmentte yer almaktadır ve Modern Gençlik olarak adlandırılmıştır. Bu segmentte yer alan genç profili Türkiye geneli için ortalama bir profili çizmektedir. Gençlerin %37.4’ü ise ikinci

²⁷ “Gençlik”, <https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Gen%C3%A7lik&oldid=30248147>, 17 Eylül 2023.

²⁸ “Türkiye İstatistik Kurumu”, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2021-45634>, ts.

segmentte yer almaktadır ve Geleneksel Gençlik olarak adlandırılmıştır. Bu segmentte yer alan gençler daha dindardır. Segmentlerin çeşitli sorulara verdikleri yanıtları incelediğimizde; bu iki grubun bazı konulardaki değerlendirmelerinin ve yaklaşımlarının farklılaştığı tespit edilmiştir. Ancak her iki segmentte de gençlerin sorunlarının ortak olduğu görülmüştür. Bunlar; işsizlik, eğitim sorunları, madde bağımlılığı ve geçim sıkıntısıdır.²⁹

Türkiye’de gençliğin tarihine bakacak olursak; Osmanlı döneminde bir sosyal kategori olarak kabul edilen gençlik, Osmanlı dönemindeki modernitenin bir ürünüdür. Batı’da gençlerin eğitime verilen önemin farkına varan ve çöküşünü durdurmayı amacıyla modernleşme faaliyetlerine girişen Osmanlı İmparatorluğu için gençliğe önemli misyonlar yüklenmiş, onlara Osmanlı İmparatorluğu’nu çöküşten kurtaracak olan kişiler olarak bakılmıştır. 1923 yılında Cumhuriyet’in ilanı ile daha çok önem kazanan gençlere, kurulmuş olan Cumhuriyetin ancak onların önderliğinde ilerleyebileceği misyonu yüklenerek yeni bir anlam kazandırılmıştır.³⁰

2.1.2. Ergenlik Dönemi

Türkiye Psikiyatri Derneğinin tanımına göre; *“Ergenlik birçok açıdan, değişik biçimlerde tanımlanabilir. En sağlam psikolojik, biyolojik ve sosyal tanımlar arasındaki örtüşmeyi bulmaktır.”*³¹ Psikolojik gelişim açısından yapılan bu tanım ile biyolojik gelişim açısından yaptığımız tanım arasında bir örtüşme bulunmaktadır.

Gelişim dönemlerinden en önemlilerinden biri ergenlik dönemidir. Bu dönemin hem fiziksel hemde psikolojik değişimleri getirmesi sebebi ile bu dönem fazlasıyla dikkat çekmektedir. Bu dönemde göze çarpan konulardan biri 12 ile 18yaş arasındaki bireylerin kişilik inşasıdır. Çocukluk dönemini atlatan bireyler bu dönemde daha çok bireyselliğe geçiş olur.

“Psikolojik gelişimimiz, beynimizin bize her yaş dönemimizde sağladığı olanaklara dayanarak gerçekleşmektedir. Bu sebeple ergenlik, insan beyninin en önemli gelişim aşamalarından birinin gerçekleştiği 11 ve 14 yaş arasındaki bir dönemde, çocuktan çocuğa değişen bir süratle başlar ve gençlikle devam eder. Ergenlik döneminde başlayıp, gençlik döneminde tamamlanan bu düşünsel ve psikolojik değişim döneminin süresi yaklaşık 8-10

²⁹ Türkiye Gençlik STK’ları Platformu, Türkiye’nin Gençleri Araştırması Türkiye’nin Gençleri 2018 (ts.).

³⁰ Demet Lüküslü, “Türkiye’de ‘Gençlik Miti’ : 1980 sonrası Türkiye Gençliği”, 2009.

³¹ Türkiye Psikiyatri Derneği, “Ergenlik Ve Gençlik Nedir?”, ts.

yılı bulabilir.”³² Bu nedenle her bireyin ergenlik döneminin farklı olması beklenir. Bu farklılıklar da kişisel alanlarımızı, duyuşsal ve psikolojik tepkilerimizin ana kaynağını oluşturur.

Ergenlik her bireyde hatta her toplumda farklı yaşanır. Bireysel ve toplumsal farklılıklar, insanların ergenlik döneminde ki sosyal, kültürel ve bilissel süreçlerinde etkili rol oynar. Örneğin sanayileşmiş toplumların bireyden beklentisi ile tarım toplumlarının bireyden beklentileri çok farklı olacaktır. Haliyle bu farklılıklar da bireylerin gelişimsel süreçlerine, duyuşsal kavrayışlarına, hayattan beklentilerine kadar bir çok alanda onları önemli ölçüde etkileyecektir. Ergenlik döneminin başlangıcı biyolojik bulgularla saptanabiliyor olsa da bitişi için herhangi bir bulgu yoktur. Yani kişi ergenliğini çok uzun veya kısa sürede yaşayabilir. Bunu kişinin bilişsel ve sosyal uyumu belirler. İnsan gelişiminin belli yaş dönemleri vardır ve bu yaş dönemlerine uygun davranış sergilemek toplumsal kabulünde ilk şartlarından biridir. Bu nedenle de ergenlik sonrası dönem olan yetişkinlik dönemini yakalamak gerekir.

Ergenliğin sorunlu bir dönem olduğu yaygın olarak kabul gören bir konudur. Fakat buradaki sorun yaratan nedenler ergenliğin kendisinden çok bu dönem öncesi yaşantılardır. Huzurlu ve sağlıklı bir çocukluk dönemi beraberinde nispeten daha sağlıklı bir ergenlik dönemi getirecektir. Halihazırda sorunların, kaosların olduğu huzursuz bir ortamda büyüyen çocukların ergenliğin de vermiş olduğu bağımsızlık düşüncesi, yenilik istekleri ve soygulama yetenekleri ile daha da zor hal alacaktır. Bu nedenle ergen bireylerle daha yakın temas halinde olanların bu konudaki farkındalıklarını geliştirmeleri gerekmektedir. Özellikle ailelerin, öğretmenlerin ve ergen bireylerin kendilerinin sosyal çevresinde olan herkesin bu dönemde oluşabilecek sorunları göz ardı etmemeleri gerekir.

Ergenlik dönemi birey ve toplumsal hayat için kritik öneme sahiptir. Gelecek nesillerin oluşması aslında toplumun yapısını da beraberinde oluşturur. Bu nedenle bu dönemin daha sağlıklı yaşamak gerekir. Bu dönemin bir süreç olduğunu bilmek ergenlikteki bireye daha anlayışlı ve mantık çerçevesinde yaklaşmak dönemin sancılarını azaltacaktır. Unutulmamalıdır ki bu dönemi yaşayan bireyler içlerinde karmaşa dolu bir zaman diliminden geçmektedirler. Bu zamanı daha iyi geçirmeleri, öğretilerini alıp bir sonraki

³² Türkiye Psikiyatri Derneği, “Gençlik: Değişim ve Süreklilik”, ts.

gelişim dönemine daha sağlam geçmeleri gerekir. Zamanla griler daha net, sorunlar daha küçük olmaya başlandığı zaman birey artık yetişkinlik dönemine geçmiş olacaktır.

2.2. Sosyal Medya ve Wattpad ile İlgili Kavramlar

2.2.1. Sosyal Medya

Sosyal medya, Web 2.0 kullanıcı hizmetine sunulmasıyla birlikte, tek yönlü bilgi paylaşımından, çift taraflı ve eş zamanlı bilgi paylaşımına ulaşılmasını sağlayan medya sistemidir. Ayrıca sosyal medya; kişilerin İnternet üzerinde birbirleriyle yaptığı diyaloglar ve paylaşımların bütünüdür. Sosyal ağlar, insanların birbiriyle içerik ve bilgi paylaşmasını sağlayan İnternet siteleri ve uygulamalar sayesinde, herkes aradığı, ilgilendiği içeriklere ulaşabilmektedir. Küçük gruplar arasında gerçekleşen diyaloglar ve paylaşımlar giderek, kullanıcı bazlı içerik üretimini arttırmakta, amatör içerikleri dijital dünyada birer değere dönüştürmektedir. Zaman ve mekân sınırlaması olmadan (mobil tabanlı), paylaşımın, tartışmanın esas olduğu bir insanî iletişim şeklidir. Sosyal medya platformlarında insanlarla buluşur ve iletişimde bulunursunuz. İnsanlara yardım eder, yardım alır, sorularına cevap verir ve kendi sorularınızı sorarsınız. Bu bakımdan sosyal medya resmi olmayan eğitim yollarından da bir tanesidir.³³

Sosyal Medya Platformu

Günümüz dünyasında adından çok fazla bahsetiren önemli mecralardan biri hiç şüphesiz sosyal medya platformlarıdır. Gerek ülkemize gerekse global dünyaya bakıldığında sosyal medyanın hayatımızda fazlasıyla yer aldığı görülmektedir. Özellikle teknolojinin bu denli büyümesi ile dünya ülkelerinin sınırları sosyal medya ile iyice şeffaflaşmakta ve dünya adeta herkesin birbirinden haberdar olduğu kocaman bir kırsala dönüşmektedir.

Sosyal medya platformlarının kullanım oranları son yıllarda önemli ölçüde artış göstermektedir. Yapılan araştırmalar gösteriyor ki en çok kullanılan ilk beş sosyal medya uygulamaları şu şekildedir;

³³“Sosyal medya”, *Vikipedi*, 13 Nisan 2020.

“1. Facebook - 2.9 milyar aktif kullanıcı

2. Youtube-2.5 milyar aktif kullanıcı

3. Whatsapp - 2 milyar aktif kullanıcı

4. Instagram - 2 milyar aktif kullanıcı

5. WeChat - 1.3 milyar aktif kullanıcı bulunmaktadır. Bunun yanı sıra son zamanların en popüler uygulaması Tiktok da 1.05 milyar aktif kullanıcı ile gün geçtikçe kullanıcı sayısı artan bir platformdur.”³⁴

Bu platformları incelediğimiz zaman hepsinin kullanım amacı birbirinden farklı olsa da ortak amaç iletişim kurmayı, haberleri takip etmeyi, birbirleri ile iletişime geçerek sosyalleşmeyi arttırmayı ve dijital dünyada içerik paylaşarak var olmayı hedeflemektedir. Bununla beraber sosyal medya platformlarının popüler kültürü yaratma ve yayma imkanı oldukça yüksektir. Sosyal medya aracılığıyla insanlar üzerinde güçlü bir kontrol imkanı oluşturulabilmektedir. Özellikle insanların yaşam biçimleri, eğitim, aile, din ve kültürel birçok alanda bu kontrol ve etki önemli bir rol oynamaktadır. Sosyolojik açıdan bakıldığında da sosyal medya bizlere toplum yapısı hakkında detaylar vermektedir. Özellikle farklı kimlik, gelenek, inançlara sahip olmak belli kalıplardan çıkıp küreselleşmeye önemli ölçüde olanak sağlanmaktadır.

“İnternet bilginin, diğer medya araçlarına oranla, çok daha büyük bir erişebilirlik ve esneklikle yayılmasına olanak sunmaktadır.”³⁵ Sosyal medyanın bu kadar çok ilgi çekmesinde ve kullanımında aslında önemli bir nokta vardır. Bu nokta kullanıcıların zorunlu profil oluşturmalarıdır. Böylelikle insanlar sanal dünyaya gerçek bir adım atmış olurlar. Daha sonrasında ise profil oluşturma, ilgi alanları belirleme, sosyal çevre oluşturma şeklinde devam edenbu yolculukta bir çok insan kendisine yeni bir hayat oluşturmaktadır.

Sosyal hayatın bir çok olumlu ve olumsuz etkisi de vardır. Bu yenilikler insanların farklı yönlerini keşfetmelerini, yeni girişimlerde imkanları bulmalarını, belli kalıplara bağlı kalmadan gelişmelerini sağlamaktadır. Fakat bunun yanında insanların gerçek ve ideal

³⁴ Hasgöl, Görkem, “En Çok Kullanılan Sosyal Medya Uygulamaları (2023 Güncel)”, *Boğaziçi Enstitüsü* (Erişim 10 Ocak 2024).

³⁵ Çalışkan, Mustafa - Mencik, Yunus, “Değişen Dünyanın Yeni Yüzü: Sosyal Medya”, *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi* 50 (01 Haziran 2015), 254-277.

benlikleri arasında kalmaları, özellikle küçük yaştaki kullanıcıların bilinçsizce kullanmaları nedeniyle birçok sorun oluşmaktadır. Popüler kültürün etkisi ile kimlik bunalımına girmek, siber zorbalıklar, psikolojik birçok sorun bunlardan bir kaçını oluşturmaktadır. Sosyal medya hiç kuşkusuz günümüzde ve yakın gelecekte önemli bir konu olmaya devam edecektir. Mevcut sosyal medya uygulamalarının yanında pekçok yeni uygulamaların da hayatımıza gireceği bilinen bir gerçektir. Bu konuda bilinçli kullanıcı olmak sosyal medyanın hayatımızı kolaylaştırmasını, yeniliklerin dünyamızı değiştirerek bize yeni ufuklar açmasına imkan sağlayacaktır.

2.2.2. Bir Sosyal Medya Platformu Wattpad

İnsanoğlu her zaman yazıya ilgi duymuştur. Duygularını, düşüncelerini bir yerlere resmetme, yazma isteğinin her zaman olduğu eski yazıtları inceleyerek, mağara duvarlarına bakarak görüyoruz. İnsanoğlunda bu yazma istediği tükenmese de artık yazdıkları nesneler, kullandıkları araç gereçler zaman içerisinde çok fazla değişime uğramıştır. Günümüz teknolojisini de düşününce artık insanlar özellikle gençler kâğıt kullanımından dijital ekranlara doğru hızlı bir geçiş yaşamaya başlamıştır. Özellikle akıllı cep telefonlarının kullanımının artmasıyla internet erişimi de artmıştır. Böylelikle yazma alışkanlıklarına bir yenisi eklenmiş ve artık insanlar dijital ortamlarda istedikleri gibi yazmaya başlamışlardır. Bu yazma okuma platformlarından bahsederken akıllara ilk gelen Wattpad uygulamasıdır.

Bu platform internet üzerinden kişinin kendi hikâyesini yazabildiği ve bu hikayeleri tüm dünyayla paylaşabildiği aynı zamanda dünya üzerinde uygulamaya erişimi olan herkesin hikayesini görebildiği, okuyabildiği, beğenip okudukları hikâyelere yorum yaparak ve oy vererek katkıda bulunma hakkına sahip oldukları okuyucu-yazar topluluğudur. Okur ya da yazar olabilmek için platforma giriş yapabilmek oldukça kolaydır, üyelik ücretsizdir. Üyelik için 13 yaş sınırı vardır, fakat bunu belirleyecek bir ölçüt ise yoktur. Facebook veya bir e-mail adresiyle üye olunabilmektedir. Üye olduktan sonra yapılması gereken ise cinsiyet ve yaşla ilgili sorulan soruları yanıtlamaktır. Bu sorular üyeleri tanımak amaçlı sorulmaktadır. Daha sonra verilen cevaplara göre kaydolan üyenin okuma zevkine uyan hikâyeleri tavsiye edebilmek için kaydolan üyeye üç hikâye seçtirilmektedir ve cevaplara uygun olarak uygulama üyeye kitap tavsiyesinde bulunmaktadır.

Wattpad'in ana sayfasında göz at, topluluk, ara ve yaz gibi ana kategoriler yer almaktadır. 'Göz at' bölümünde aksiyon, bilim kurgu, fantastik, genel kurgu, genç kurgu,

genç kız edebiyatı, gerilim, gizem, hayran kurgu, klasikler, korku, kurgu olmayan, kurt adam, kısa hikâye, macera, mizah, paranormal, rastgele, romantizm, spiritüel, tarihi kurgu, vampir ve şiir türleri bulunmaktadır.

‘Topluluk’ kategorisinde topluluğun konuşup tartışabileceği paylaşım forumları ve topluluğun Wattpad ile ilgili görüşlerini öğrenmek adına Wattpad tarafından oluşturulan anketler, çeşitli Watty Ödülleri, ‘Yaz’da ise hikâye oluştur, hikâyelerim ve değişik kategorilere ayrılmış yazma yarışmaları yer almaktadır. Ayrıca Wattpad’de sanal bir kütüphane yaratmak da mümkün olmaktadır.³⁶ Bununla birlikte Wattpad son yıllarda yeni bir uygulamaya geçmiştir. Bu uygulamaya göre reklam görmek istemeyen ve kesintisiz bir okuma deneyimi yaşamak isteyenler ücretli Wattpad Premium ile aylık belirli bir ücret karşılığında bu ayrıcalığa sahip olabilmektedirler.³⁷

Wattpad’in bir diğer yeni uygulaması ise okurların sevdikleri yazarlara olan desteklerini direkt olarak gösterebileceği ve yazarların da eserlerinden para kazanabileceği ücretli hikâyelerdir. Wattpad’deki pek çok hikâye ücretsiz olarak okunabilecekken ücretli hikâyeler Wattpad’in okurları tarafından sevdikleri yazarlara geri dönüşte bulunabilmek ve onları bir adım daha ileriye taşıma isteğinden doğmuştur. Okurlar aldıkları ‘Coins’le isterse hikâyelerin tüm bölümlerini tek seferde, isterlerse de sadece istediği bölümleri satın aldıkları Coins aracılığıyla açabileceklerdir. Böylece bu yeni yöntemle Wattpad okurları desteklerini doğrudan Wattpad üzerinde devam ettirebileceklerdir. Bu durum da yazarların herhangi bir yayınevine gerek kalmadan da eserlerinden ücret kazanabileceğinin göstergesidir.³⁸

Bu çevrimiçi platform, telefon, tablet veya bilgisayar gibi her türlü dijital ortam üzerinden hikâyelerin paylaşıldığı ve keşfedildiği şimdiye kadar kullanılan en geniş topluluk haline gelmiştir. Bu uygulamanın bu kadar popüler olmasının en önemli nedeni isteyenlerin kolaylıkla ulaşabilmesi ve kendi hikâyelerini paylaşabilmesi, yeni hikâyeler oluşturabilmesi, yazdıklarının beğeni alıp yorumlanabilmesinden kaynaklanmaktadır.

Gençlerin okuma ve yazma alışkanlıklarındaki değişimlerinin incelenmesi üzerine yapılan bir araştırmada, katılımcılara, eğer imkânları olsaydı basılı bir eser yazmayı mı yoksa Wattpad’de dijital bir eser yazmayı mı tercih edecekleri sorusuna verilen yanıt %60 ile dijital eser olmuştur. Katılımcıların %60’ı dijital eseri şu sebeplerle tercih ettiklerini

³⁶“Wattpad Türkçe - Hikâyelerin Yaşadığı Yer” (Erişim 01 Mayıs 2020).

³⁷“Wattpad Premium | Supercharge Your Wattpad Experience” (Erişim 03 Mayıs 2020).

³⁸“Wattpad Ücretli Hikâyeler - Ana Sayfa” (Erişim 03 Mayıs 2020).

belirtmişlerdir: Okurla direkt etkileşim hâlinde olma/okurunun tepkisini hemen görme, basılı kitap yazacak kadar iyi bir yazar olduğunu düşünmeme, basılı eser yazmanın sorumluluk ve sınırlama getirmesi. Ancak bu duruma karşılık katılımcıların %40'ı ise basılı kitap yazmayı daha uygun bulduklarını Wattpad'de yazılanların bir kalıcılığı olmadığını ve basılı kitabın daha geniş kitlelere ulaşmaya imkân verdiğini belirterek cevap vermişlerdir.³⁹

Wattpad'in Türkiye'deki partneri Netcom'un Genel Müdür Yardımcısı Serhat Tolga Yıkıcı da Wattpad uygulaması hakkında yapılan bir röportajında; "Wattpad'i tam olarak nasıl tanımlayabiliriz? Wattpad bir online yayıncılık platformu mu, yoksa özellikle genç kuşak için bir tür buluşma yeri mi?" Sorusuna şöyle cevap vermiştir; "Wattpad, özgün içeriğin farklı formatlarda oluşturulması ve dağıtılmasını sağlamak için topluluk ve teknolojinin gücünü kullanan global ve çok yönlü bir eğlence şirketi. Kullanıcıların dijital, mobil ve sosyal web üzerinden hikâyeler yazmasına, okumasına ve hikâyelerini paylaşmasına olanak tanıyan, hikâyeler için sosyal ağ da diyebiliriz. Ayda 15 milyardan fazla dakika geçiren, orijinal hikâyelerle meşgul olan 60 milyondan fazla kişinin yer aldığı bir topluluğa ev sahipliği yapıyor. Dolayısıyla özellikle genç kuşak için yeni bir buluşma noktası da diyebiliriz. Biz de Türkiye olarak Amerika ve Filipinler'den sonra 3. büyük Wattpad ülkesi konumundayız. Türkiye'de aylık aktif 3,5 milyon Wattpad kullanıcısı bulunuyor."⁴⁰

Wattpad'in Türkiye'de bu kadar popüler olup yaygın bir kullanıma sahip olmasının sebebinin genç nüfus oranının ülkede toplam nüfus içinde yüksek bir paya sahip olması ve eğitim-öğretim uygulamalarının temelinde bu genç nüfusun yer almasının etkili olduğu düşünülmektedir. Bu durum okuma-yazma becerilerinin günümüzde dijital ortamlara doğru kaydığının da bir göstergesini oluşturmaktadır.⁴¹

Wattpad'e dünya çapından üye olan okur-yazar kitlesine bakıldığında kitleyi 18 yaşın altındakilerin oluşturması Wattpad'deki hikâyelerin özellikle bu yaştaki kitle üzerinde nasıl bir etki bıraktığı veya bırakacağı konusundaki tartışmaların temelini oluşturmaktadır. Anlatıların okur üzerindeki etkilerini araştıran Appell ve Richter'in 2007 yılında yaptıkları deneysel bir çalışmaya göre de anlatılar okurların üzerinde Howland ve diğerlerinin ortaya

³⁹ Sümeyye Konuk, "Gençlerin Okuma ve Yazma Alışkanlıklarındaki Değişimlerin İncelenmesi", *SDU International Journal of Educational Studies* 5/2 (01 Aralık 2018), 13-32.

⁴⁰ "Wattpad genç okuru daha iyi anlamamıza imkân veriyor." | www.sabitfikir.com (Erişim 04 Mayıs 2020).

⁴¹ Ceyhan, Cihan, *Ortaokul Öğrencilerinin Wattpad Uygulanması Kullanımı İle Okuma Ve Yazma Öz Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*.

attığı (1949) ‘sleepereffect’ yani ‘uyuyan etki’ göstermektedir. Özellikle de genç yaştaki okurlar okuduğu hikâyelerin bir hayal ürünü olduğunu bilmelerine rağmen okuduklarından etkilenmekte, bu etki öncelikle uyuyan bir etki göstermesine rağmen zamanla kişinin görüşlerini, inançlarını ve duygularını değiştirmede güçlü bir araç olabilmektedir.⁴²

2.3. Gençlik Edebiyatı Nedir?

Gençlik edebiyatı dediğimiz alan asıl olarak çocuk edebiyatı alanı içerisinde var olmaktadır denilebilir. Gençlik edebiyatı kavramı için çeşitli görüşler ileri sürülmesine karşın yine de genel geçer bir tanımlama yapmak mümkündür. *“Bazı kuramcılara göre gençlik yazını, gençler tarafından, gençler için üretilen yazın olarak tanımlanırken bazılarına göre de gençlerin ilgisini ve dikkatini çeken konuları ele alan, onların sorunlarını dile getiren, onlara özgü olarak hazırlanmış yazınsal metinler olarak tanımlanmaktadır.”*⁴³

Bu alandaki önemli ayrımların eserlerden çok hedef kitle, hitap edilen grubun yaş aralığının önemli bir faktör olduğunu görmekteyiz. Çocukların gelişim süreçleri göz önüne alınarak oluşturulan eserlere yer verilmektedir. Bizler çocukların hangi yaş aralığında hangi duygu durum değişikliklerini yaşadıklarını öngörebilmek için gelişim psikolojisinden yararlanırsınız. Bu bağlamda gelişim psikolojisi edebiyat için önemli bir yardımcı kaynak olmaktadır. Genel hatları ile ele alındığında çocukluk ve gençlik edebiyatı sanatçıların duyarlılığı ile çocuğun gelişimindeki değişimleri göz önüne alarak bu süreçte ona gereksinim duyduğu desteği sağlayabilmeye yardımcı olmaktadır. Gençlik edebiyatının en önemli etkileri ise merak duygusunun gelişmesi, dil yeteneğinin ve hayal gücünün artmasına olumlu katkıları olmasıdır. Tabı ki burada sanatçıların eserlerindeki hassasiyet de çok önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Çünkü zaten hâlihazırda etkilenmeye ve yönlendirilmeye hazır bir kitleye hitap ediyorken bunun olumsuz örnek teşkil edilmesinin de önüne geçilmesi gereklidir. Çocuk ve gençlik edebiyatının çocuk üzerinde olumlu katkılar sağlayacağı, okuma yazma kültürünü geliştireceği aynı zamanda yaratıcılığını arttıracak katkılar sağlaması önemli kazanımları olan bir alandır.

Gençlik edebiyatının gelişimi için alt zemin hazırlamak ve nasıl bir yol izlenilmesi gerekli olduğunu belirlemek için eğitim fakültelerinde çalışmalar yapılmaktadır. Okul

⁴² Çoban, Osman, *Yoksa Sen Daha Okumadın mı? Bir Online Okuma Platformu Olarak Wattpad ve Sanal Dünyanın Gençlerinde Sanal Okuma Kültürü*, II. Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (2015).

⁴³ Dilidüzgün, Selahattin, *Çağdaş Çocuk Yazını-Yazın Eğitime Atılan İlk Adım* (Tudem Yayınları, ts.).

Öncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği ve Özel Eğitim Bölümlerindeki Üstün Zekâlılar Öğretmenliği gibi programlarda bu dersler zorunlu olarak okutulmaktadır.⁴⁴ Burada önemli olan nokta ise bu lisans bölümlerinde ezberci eğitim yapılmıyor olmasıdır. Çünkü amaç yetiştirilen öğretmenlerin sınıf kütüphanesi oluşturmaktan çok sınıfının hangi kitaplara ihtiyaç duyduğunu fark edebilmesidir.

Öğretmenin nitelikli kitap belirlemeyi bilmesinden başlayan bu süreç velilere bu konuda rehberlik etmeye kadar uzanan bir süreçtir. Bu nedenle gençlik edebiyatının yöntem ve kullanılan tekniklerini iyi bilmek ve kavramak önemlidir. Metin üzerinde çalışma anlayışındaki değişimler ancak biçimsel düzeyde olabilir.

Edebiyat öğretimi bağlamında metin üzerinde öğrencilerin yaratıcı- üretici çalışmalar yapması her zaman esas çerçeve olarak kalacaktır.⁴⁵ Bu nedenle öğretmen adaylarına çocuk edebiyatı metinleri ile çalışabilmeleri için duyarlılık kazandırılması esastır. Bu konuda detaylara inildikçe gençlik edebiyatı nasıl yapılması gereklidir sorusuna da cevaplar bulmuş olacağız. Öncelikle çocuk edebiyatının temel kavramları tanınmalı ve kullanılacak bilimsel yolların belirlenmesi gereklidir. Daha sonra ise çocukluktan ne anlamalı ve çocuk edebiyatının maksadının ne olduğunu bir çerçeve içinde oluşturmak gereklidir. Bunun yanı sıra çocuk edebiyatının tarihi ve çocuk edebiyatı yapıtlarında bulunması gereken özellikler incelenmelidir. Bütün bunların yanında çocuk ve gençlik edebiyatının bireyin sosyal hayat yaşamına da olumlu katkılar sağlaması gereklidir. Çocuğu toplumsal yaşama hazırlarken onun içinde bulunduğu toplumun sosyo kültürel değerlerini bilmesi ve toplumsal kabul görebilmesi oldukça önemlidir. Bu nedenle çocukluk ve gençlik döneminde öğrenilen bilgilerin bu değerleri desteklemesi hem bireysel gelişime hem de toplumsal gelişime olumlu katkılar sağlamalıdır.

Kısaca belirtmeliyiz ki çocuk ve gençlik edebiyatı üniversitelerde ders olarak okutulmasından itibaren, bir öğretmenin sınıfında oluşturduğu kitaplığa ve okuduğu bir kitap ile zihin inşasını kurmaya başlamış bir çocuğun içinde olduğu son derece önemli ve hassas gerçeklikleri olan bir meseledir.

⁴⁴ Dilidüzgün, Selahattin, “Çocuk Edebiyatı Okul Türü Öğrenmenin Dışında Düşünülemez”, (ts.).

⁴⁵ Dilidüzgün, Selahattin, “Çocuk Edebiyatı Okul Türü Öğrenmenin Dışında Düşünülemez”.

2.3.1. Türkiye’de Gençlik Edebiyatının Gelişimi

Türk edebiyatına genel olarak ile baktığımızda edebiyatımızın hem yazılı hem de sözlü türleri açısından zengin olduğunu görmekteyiz. Bunun yanı sıra edebi eserlerde işlenen konulara baktığımız zaman gençlik, çocukluk anıları gibi konular her zaman tazeliğini korumaktadır. Kimi zaman bir gencin ağzından hatıralarını dinlerken kimi zaman da bir çocuk ile verilen nasihatleri dinler olduk. Bunların çoğu gelişim içerisindeki bir çocuğun, duygusal değişimler içerisinde olan ergen bir gencin yaşadıklarını görmek bir bakıma anlamlandırmak için son derece önemlidir.

Edebiyat toplumsal olaylardan her zaman beslenen bir alan olmuştur. Edebiyatın dönemlere ayrılıp incelenmesi de bu olayların etkilerinin yoğun yaşanmasından kaynaklanmaktadır. Örneğin Tanzimat edebiyatı, cumhuriyet edebiyatı gibi dönemlerin oluşturulması bu dönemlere ait toplumsal olay ve fikirlerin etkileridir. Bu dönemlerde de gençlik kavramı çoğunlukla karşımıza çıkmaktadır. Tanzimat dönemine baktığımızda o dönem yapılan doğu batı, yeni eski tartışmalarında gençlere nasihat niteliğinde eserler ortaya koyulduğu görülmektedir.

Cumhuriyet döneminde yapılan inkılâplar, özellikle eğitim alanındaki gelişmeler gençler için gerçekleştirilen önemli adımlardandır. Savaş sonrası bir ülkede eğitim alanında yapılan gelişmeler çocuklar dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Ortaya çıkan eserler de haliyle çocuklara özel hazırlanılmıştır. Geçtiğimiz dönemlere baktığımızda çocuk ve gençlik edebiyatı alanında birçok yeniliğin başladığını da görmekteyiz. Öykü yarışmaları yapılması, çocuk edebiyatının eğitim fakültelerinde ders olarak yer alması, birçok sempozyumun yapılmaya başlaması bu dönemde yapılan çalışmalar arasındadır.

Yapılan çalışmalara baktığımızda çocuk ve gençlik edebiyatı alanında ülkemizde önemli çalışmalar yapılmakta ve desteklenilmektedir. Çocuk ve gençlik edebiyatı Türkiye için her dönem çalışılan bir alan olmakla beraber çocukluk, gençlikte aynı oranda işlenen temel konular arasında olmaktadır.

3. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

3.1. Öğrenciler ile Yapılan Mülakatlara Dayalı Bulgular

3.1.1. Öğrencilere Göre Wattpad Kitaplarının İçeriğinin Değerler Açısından Anlamı

Çalışmanın konusu belirlenirken özellikle bu kitapların değerler eğitimi açısından da okuyucu üzerinde bıraktığı etkilerini öğrenmek hedeflenmiştir. Özellikle hem okuyucu hem de kullanıcı kitlesi olarak gençlerin yoğunlukta olduğu Wattpad uygulamasındaki kitapların değerler açısından incelenmesi bizlere önemli noktalarda yardımcı olacağı düşünülmektedir. Toplumsal ahlak, toplumsal değerler, dini yaşayış ve ahlaki olgunluk konularının incelenmesi, çocuklar tarafından değerlerin anlaşılma biçimini kavramamıza yardımcı olmaktadır. Çünkü bir toplumda genel ahlaktan, dini yaşayıştan bahsedebilmenin bir basamağı da değerlere karşı tutumları fark edebilmektir.

Bir insanın dindar olsun veya olmasın, insani değerlere saygılı ve toplumsal ahlak kurallarının bütününe uyması beklenmektedir. Toplumdan her ne kadar farklı düşünseniz ya da yaşamak istesekte içinde yaşadığımız toplumdan tam olarak kopmamız mümkün olmamaktadır. Toplum birey ile birey de toplumla var olabilmektedir. Bu zorunlu birliktelik aynı zamanda kontrolü de getirmektedir. Toplum her zaman doğruyu veya yanlış belirleyecek güce sahip olamamaktadır. Elbette ki kendi doğru ve yanlışlarımızı, yaşantımızı kendimiz oluşturabilmekteyiz. Fakat bu sınırlar yaşadığımız toplumla da paralel ilerlemektedir. Yaşantımızın makul seviyede topluma ayak uydurması beklenmektedir ki dışlanan, etiketlenen bireyler olmayalım. Bu beklentiler hem toplumsal hem de bireysel birçok zorluğu da beraberinde getirmektedir.

Değerler bağlamında yapılan mülakatlar incelendiğinde katılımcıların bazılarının yorumları şu şekildedir;

“Bence değerlerimize asla uygun değiller. Çünkü yalan, iftira, gıybet ve küfür çok var. Eğer sadece bu kitaplar okunursa bunları doğru olarak görebilirler. O yüzden

doğru ve yararlı bulmuyorum. Ben de keşke okumasaydım diyorum fakat sonra ne olacağını merak ediyorum.” (K6K8)

“Ahlaki olarak yani değerlerimizi düşünürsek bence bizim ahlakımızı da değerlerimizi de aşıyor. Çok rahat bir şekilde küfürler hakaretler yer alıyor kitaplarda. Hatta uygulamada çok fazla cinsel içerikli kitaplar da var. Bunlar bizim ahlakımız ve değerlerimiz olarak kabul edeceğimiz şeyler değil bence. Ama yinede en çok okunan kitaplar bunlar çünkü merak ediliyor.” (K2K7)

Katılımcıların düşüncelerine bakıldığı zaman Wattpad kitaplarının aslında değerler yapısına uyum göstermediği açıkça ifade edildiği görülmektedir. Fakat olayların sonunu merak etmek, işlenen konuların uyandırdığı duygular okuyucu üzerinde öyle bir etki yaratmaktadır ki kişinin zihin yapısına uygun olmasa da kitap okunmaya devam edilmektedir. Başka katılımcıların bu konudaki görüşlerine baktığımız zaman ise şu ifadeleri görmekteyiz;

“Ben küfür ve argo sözlerini çok gördüm. Onlar kötü etkiliyor. Keşke olmazsa ama bunlar sadece bu kitaplarda yok başka şeylerde de var. Bu kötü şeyler kaldırılrsa çok güzel olur.” (K4K5)

“Herkes yazabildiği için kötü kitaplar da var ve sadece bizim ülkemizde değil dünyada birçok ülkede kullanılıyor o yüzden bizim ahlakımıza, değerlerimize uygun olmayan şeyler tabii ki var.” (K3K6)

“Bazıları çok güzel bazıları ise çok saçma ve terbiyesiz kitaplar.” (K4K5)

Bu ifadeleri okuduğumuzda da içerik olarak değerlerine uygun olmadığı ifade edildiği görülmektedir. Fakat bu uygunsuzluklara hayatta birçok yerde karşılaşıldığı için kitaplarda olması da normal bir durum olarak karşılanmaktadır. Bu durum bizlerin, toplumun en büyük ahlaki yıkımına neden olan normalleştirilme sorununa dikkat etmemizi sağlamaktadır. Aslında Wattpad okuyan gençlerimizin kötü ve hoş olmayan şeylerin farkında olduğu da görülmektedir.

Toplumsal değerlerimizin yozlaşması, aile kavramının başkalaşımı bizi aslında öz değerlerimizden o kadar uzaklaştıran bir durumun içine çekiyor ki öz değerlerin öneminin azalması beklenen bir durum olmaktadır. Bu durumda kitapların ve Wattpad uygulamasının içeriği iyi mi, kötü mü bakmadan sadece merak, heyecan, gençlik özentisi denilecek

nedenlerle yazılan, okunulan kitapların da gençler için ne dediği çok da bir şey ifade etmez olmaktadır. Böyle devam ettikçe de toplumsal değerlerin yozlaşması kendini yeniden üretmiş olmaktadır.

3.1.2. Wattpad Kitaplarının İçeriğinin Ahlaki Açıdan Değerlendirilmesi

Yapılan çalışmada din eğitimi bağlamında özellikle gençler üzerindeki etkiler incelenirken ele alınan diğer bir konu ahlaki bakış açısı olmaktadır. Din ve ahlak birbirini geliştiren iki kavramdır. Dini inancı olup da ahlaki açıdan yoksun olunabileceği gibi ahlaki hassasiyetlere sahip olunup dini bir inanç sahibi olunmayabilir. Fakat din, insan ile anlam kazanan ve insanın sürdürülebilir bir yaşam tarzı kazanmasına olanak sağlayan bir olgudur.

İnanç sahibi insanların hem bireysel hem de toplumsal ahlak kurallarına uymaları inançları gereği daha çok beklenmektedir. Bu nedenle dini eğitimin en önemli unsurlarından biri ahlaktır. Daha önce de belirtildiği gibi okuyucu kitlesinin büyük çoğunluğu gençlerden oluşan Wattpad kitaplarını birey ve toplum açısından incelediğimizde bize ahlaki açıdan birçok veri sunmaktadır. Değerler açısından incelediğimiz bölümde aslında bu alanında ön bilgisini açıklamıştık. Çünkü değerler bilinci, değerlere olan inanç ve saygı, aslında ahlaki değerlere verilen önemi de bizlere göstermektedir.

Toplumsal değerler aslında o toplumun ahlaki öğelerini, kültürünü, inancını ve yaşayışını da ortaya koymaktadır. Bu bağlamda aslında baktığımızda değerler konusundaki kaygılarımız aynı şekilde ahlak konusunda da yerini almaktadır. Mülakata katılan katılımcıların cevaplarını incelediğimizde ahlaki boyutta birtakım olumsuzluklarla karşılaştığımızı görmekteyiz. Örneğin katılımcıların bazıları mülakatlarında ahlaki açıdan deneyimlerini şu şekilde paylaşmışlardır;

“Bazı kitaplar çok terbiyesiz, onlar kesinlikle kaldırılmalı çünkü çocuklara kötü şeyler öğretiyor. Bazı kitaplarda çok argo söz var ama ben onları atlıyorum, okumuyorum. Zaten küfür etmem. O yüzden beni etkilemiyor. Eğer kötü şeylere takılmazsak bizi etkilemez ama örnek alırsak etkiler.” (K4K5)

“Aslında Wattpad kitapları ahlaki açıdan biraz sıkıntılı ben de okurken eğer çok fazla rahatsızlık duyuyorsam kitap okumayı bırakıyorum. Ama tabii ki bütün Wattpad kitapları böyledir diyemem, içlerinde az da olsa tabii ki güzel kitaplarda var. Ama şöyle de düşünüyorum tabii ki sonuçta orası çok büyük bir platform ve herkes orada kitap

okuyabiliyor herhangi bir sınır olmadığı için insanları tabii ki etkileyebilir o yüzden içinde küfür barındıran kötü sözler barındıran kitapların gözden geçirilmesi gerekiyor yani o kitapların saygı ve ahlak çerçevesi içinde yazılması gerektiğini düşünüyorum. Elbette böyle okumayı seven insanlar da var ve insanlar özgürdür istediklerini okuyabilir ama bizden küçük çocukların da okuyabildiğini bildiğim için ve onlar ayırt edemeyeceklerinden dolayı böyle düşünüyorum. Çünkü bunu fark etmeyen gençleri çocukları bu kötü sözler ve davranışlar ya da oradaki ilişkiler etkileyebilir. Çünkü çocuklar ne görürse onu uygulamak isteyebilir onlar için örnek olabilir. Tabii ki her şey ilk önce kişinin kendisinde bitiyor yani biz bir kitap okumaya başlamadan önce onu araştırmalıyız.” (K6K8)

“Ahlaki açıdan bazı kitaplar kötü. Kötü aile ilişkileri de var fakat bunlar sonunda bir ders veriyor. Bence bu kitaplardan kişiye göre ders çıkarılır. Wattpad kitaplarını kendimden küçüklere tavsiye etmem. Ve mutlaka incelenip alınması gerektiğini düşünüyorum. Uygulamada dikkatli kullanılırsa faydalı olduğunu düşünüyorum mesela yaş kısıtlamasına dikkat edilirse gibi.” (K8K7)

Katılımcıların yorumlarından hareketle aslında ahlaki açıdan onaylamadıklarını, kitapların kötü örnek teşkil ettiği için kaldırılması gerektiğini savunduğunu görüyoruz. Fakat kendilerinin bu kötü durumlardan etkilenmediklerini çünkü bilinçli olduklarını vurguladıklarını görmekteyiz. Özellikle bu yaş grubuna ait çocukların doğruyu yanlış, genel toplum ahlakının tanımını bilmesi beklenir. Bununla birlikte bu kurallara uyum sağlamaları istenmektedir. Fakat özellikle ergenlik çağıyla beraber gençlerde toplumsal alanı kabullenmede zorlanma, genel geçer kurallara uyum sağlamada dirençli olma durumları gözlemlenmektedir. Bunun yanında gençler sosyal öğrenmenin, akran baskısı, marjinalleşme arayışları onları daha farklı yollara da başvurabilmektedirler. Bu noktada da ahlaki açıdan gelişimlerini sekteye uğratacak içeriklerin okunması bu alandaki yozlaşmayı daha da hızlandırabilmektedir. Popüler olan ve kendi akranları arasında ilgiyle takip edilen Wattpad içerikleri de ahlaki yozlaşma etkisini arttırmaktadır.

Katılımcıların mülakattaki sözlerine baktığımız zaman şu ifadeler göze çarpmaktadır;

“Kitaplar hazinedir bence. Hazinelerden iyi şeylerde kötü şeyler de çıkabilir. Bunu değerlendirmek bize kalmıştır. Bazı kitapları görüyorum kötü onlar anlıyorum ve hiç açmıyorum. Ya da bir kitabı okumaya başladıysam ve içinde kötü şeyler varsa okumuyorum. Yani benim elimde. O yüzden eğer kişi kötü örnek alırsa alır almazsa almaz bence.” (K9E5)

“Benim için güzel kitaplar ama elbette ki kötü olan yanları da var. Kitaplarda dine uygun olmayan ahlaka uygun olmayan kısımlarda elbette ki var. Ama bunu okumak ya da okumamak sizin elinizde. Ben de bu tarz bölümlere geldiğim zaman genellikle atlayarak okumayı tercih ediyorum bakıyorum gittikçe kötü bir kitap haline geliyorsa yorumcu olarak kitabı şikâyet ediyorum. Ama elbette ki bazı insanları etkiliyor olabilir. Çünkü artı 18 küfür çokça var.” (K10K8)

“Aslında hepsi güzel değil. Bazı kitapların kapaklarından zaten çok kötü olduğu anlaşılıyor. Ama siz kendiniz istediğiniz kitabı okuyabilirsiniz. Benim okuduğum kitaplarda da küfür vardı bende hoşlanmadım ilk başta. Ama sonra onlara bakmadan okumaya devam ettim. Karakterler ve olay daha çok ilgimi çekti. Eğer etkileneceğimi düşünürsem okumam.” (K11K5)

“Ahlaki ve değerlerimiz açısından ise kitaptan kitaba göre değişiyor bazı kitaplar gerçekten çok kötü olabiliyor içinde birçok kötü davranış küfür olabiliyor. Bu açıdan tabii ki küçükleri ve kendini geliştirmemiş insanları etkiler o yüzden seçerek kitap konulsa daha iyi olur. Tabii burada kitabı okuyacak kişiye daha çok iş düşüyor çünkü o kendisi seçiyor okuyacak kitabı o yüzden kişinin tercihinine kaldığını düşünüyorum. Ama keşke Wattpad uygulamasında da bu kötü kitaplar hiç olmazsa ve engellense diye düşünüyorum izin verilmemesi gerektiğini düşünüyorum.” (K12E7)

Katılımcılar içerik olarak kendi ahlaki değerlerine aykırı buldukları kitapları okumayı tercih etmediklerini belirtmektedirler. Okuma seçiminin kendi ellerinde olduğunu açıklamaktadırlar. Ahlaki değerlere hassas olan bireyler hayatın her alanında doğru ve yanlış fark edecek ve tercihinin o yönde kullanabilecek hassasiyete sahip olabilmektedirler. Fakat genç okuyucular için bazen tam tersi durumların olduğunu görmekteyiz. Bunu kimi zaman çevre kimi zaman merak duygusu kimi zamanda akranları ya da gerçek hayattaki rolün değişmesi etkileyebilmektedir. Ama unutulmamalıdır ki okuduğumuz, izlediğimiz bir şekilde zihnimize giren birçok şey zamanla normalleşip bizde bir yer edinebilme potansiyeline sahip olabilmektedir. Bu konuda da katılımcılarımız bu yorumu yapmışlardır:

“Bence Wattpad kitaplarının bazıları gençleri kesinlikle etkiliyor ve küfür etmeyi normalleştiriyor. Orada okunan olaylar kendi yaşamamıza yakın olduğu için elbette ki bazı durumlarda bize örnek olur.” (K7E7)

“Wattpad kitaplarının kötü olarak bilinmesinin sebebi de içinde açık açık küfürlerinin olması. Bu küfürleri hiç bilmeyenler bile bu kitapları okuyup öğreniyor. Ayrıca orada yalan söyleme birilerini kandırma olayları da çok fazla var.” (K14E7)

“Ahlaki olarak aşk sahnelerini çok doğru bulmadım Çünkü çok ayıp şeyler sanki normal şeylermiş gibi açıkça anlatılıyor. Okuduğum bir kitapta 16-17 yaşlarında bir kız ailesine haber vermeden çok rahat bir şekilde il dışına sonra ülke dışına çıkıyordu ve bu çok normalmiş gibi anlatılıyordu ama kesinlikle doğru bir davranış değil. Mesela şu anda okumuş olduğum birçok Wattpad kitabını tavsiye etmem kendimde okumamış olmayı tercih ederdim. Çünkü kesinlikle özentiyeye yol açabilir.” (K16K7)

“Aslında ahlaki olarak iyi bulmuyorum bence kötü kitaplar çünkü çok fazla kavga edenler anlatılıyor. Birbirlerini bıçaklayıp öldürenler oluyor. Zaten kitaptaki karakterlerin hep ağzı bozuk ve küfürler çok yer alıyor. O kadar çok küfrediyorlar ki mecburen ezberliyorsunuz.” (K20K7)

Katılımcıların cevaplarından da görüldüğü gibi Wattpad kitaplarında geçen olumsuz öğelerin zaman içerisinde normalleştiği görülmektedir. Hiç küfretmeyen ve küfretmeyi yanlış bulan bir çocuğun Wattpad kitaplarını okuduktan sonra küfür etmekten çekinmeyen ve küfrün hayatında nasıl normalleştiğini görmekteyiz. Kitabı okurken okuyucular çok fazla küfre, hakarete ve şiddet sahnelerine maruz kaldığı için günlük hayatta artık yanlış olan davranışları normal görme eğiliminde oldukları görülmektedir.

3.1.3. Öğrencilere Göre Wattpad Kitaplarının İçeriğinin Dini Açıdan Anlamı

Bu başlık altında kitap içeriklerinin dini değerlere yaklaşımını öğrencilerin deneyimleri üzerinden anlamaya çalışmaktayız. Buraya kadar konuştuğumuz konular aslında dini hassasiyetlerin ve değerlerin yaşatılmasına ve uygulanmasına bir zemin niteliğindedir. Nitekim ahlak ve değerler de dini yaşayışla anlam kazanmakta, bireye ve topluma fayda sağlamaktadır. Ahlaki değerlerin varlığı inançlı yaşayan insanların hayatında kendiliğinden var olan bir konudur. Örneğin kişinin dedikodu yapmaması, helal ve haram ayırımını yapabilmesi, kul hakkından sakınması gibi hem bireyi hem de toplumu etkileyen davranışlara baktığımızda dinin bu konularda uygulama önerileri getirdiğini görmekteyiz.

Kişi gerçekten inançlı yaşayan bir birey olunca da kendini bu hoş karşılanmayan eylemlerden uzak tatmak için gayret göstermekte ve hayatına bu anlamda daha anlamlı

sınırlamalar getirmektedir. Neyi, niçin yaptığını veya yapmadığını bilmekte ve daha bilinçli bir yaşam sürmeye gayret etmektedir.

Wattpad kitaplarını bu bağlamda ele aldığımızda içeriklerinde dini emir ve yasakları uygulamada belirsizlik görmekteyiz. İlk olarak kimsenin herhangi bir dine mensup olup olmadığının net bir bilgisi verilmemektedir. Öte yandan karakterlerin yaşayışlarına bakıldığı zaman özellikle evlilik dışı ilişkilerin olması, alkol, uyuşturucu kullanımı, cinayetlerin işlenilmesi dini yasaklara uygun davranılmadığını da göstermektedir. Bu bağlamda mülakata katılanların görüşleri incelendiğinde şu bilgilere ulaşmaktayız;

“Cinsel şeyler var. Cinler vs var. Ama siz kendiniz istediğiniz kitabı okuyabilirsiniz. Eğer gidip kötü kitabı okursanız hem günah hem de ayıp.” (K9E5)

Bu ifadede de aslında okuyucu içerik anlamında farkında olan biri. Özellikle içinde barındırdığı cinsellik konusunun dini hassasiyetine uymadığını dile getirmektedir. Yine diğer mülakat örneklerine baktığımızda da şunları görmekteyiz;

“Bence dinimize ve ahlakımıza ve değerlerimize asla uygun değiller. Çünkü yalan, iftira, gıybet ve küfür çok fazla var. Bunlar dinimizin yasakladığı şeyler ama kitaplarda var. Eğer çocuklar ve gençler bunlardan başka şeyler okumazlarsa bunları doğru olarak görebilirler.” (K2K7)

“Zaten küfretmek günah. Sevgili olayları var onlarda haram şeyler zaten. Keşke bunlar olmasa. Bu kötü şeyler kaldırılırsa daha güzel olur.” (K13K5)

“Wattpad de iyi kitaplar olduğu kadar kötü kitaplar da var. Bence benim okuduklarımda dahil olmak üzere dinimizdeki yaşama hiç uygun değiller. Ama içlerinde küfür ve +18 şeyler de var. Bunlar dinimize ve ahlakımıza uygun değil. Özellikle küçük çocukları ve kötü çocukları etkiler, onların örnek almasını sağlayabilir.” (K19K6)

“Bence dinimize ahlakımıza ve değerlerimize asla uygun değiller. Çünkü yalan, iftira, gıybet ve küfür çok var. Bunlar dinimizin yasakladığı şeyler ama kitaplarda var.” (17 Nolu Katılımcı)

“Zaten ahlakımıza uymayan davranışlar olduğu için bunlar dinimize de uygun şeyler değil.” (K3K6)

“Zaten içinde küfür var ve dinimizde de küfür etmek yasak. Zaten bu küfürler elbette hem ahlakımızı hem dinimizi etkiler .” (K14E7)

“Mesela orada neredeyse bütün ilişkiler gayrimeşru. Müslüman olan birinin bunu tasvip etmesi doğru değil. Küfür argo kelimeler uyuşturucu ya da oradaki artı 18 ilişkiler o kadar normal bir şekilde anlatılıyor ki aslında okurken hatta keyifli bile gelebiliyor ama bunların hepsi yanlış davranışlardır.” (K5K8)

Katılımcıların da belirttiği gibi Wattpad kitaplarının çoğunluğunda dini hassasiyetler gözatılmemektedir. Ayrıca kitap özetleri kısmında yer alan bilgilere baktığımızda da bu detayları çok rahat bir şekilde fark edebiliriz. Yalanların, entrikaların, iftira ve haset dolu hayatların varlığı bu kitapların ana temalarını oluşturmaktadır. Bunların yanında yasak ilişkiler, cinayetler, şiddet ve argo içerikleri çok fazla işlenen temalar arasında bulunmaktadır. Cinselliğin süslenmiş bir şekilde işlenilmesi, aşk adı altında yaşatılması okuyucuya aslında kötü bir şey olmadığı algısını yaratmaktadır. Bize zarar veren kişileri öldürmeyi kendimizi koruma hakkımızın olduğu, insanların engel durumları ile alay etmenin şakalaşma olduğunu, argo içerikli konuşmanın çok havalı bir şey olduğu, yalan söylemenin bir zekâ işi olduğu ve bunlar gibi nice kötü davranışın iyilik maskesi ile zihinlere kazınılması yapılmaktadır. Bunlar olurken de iyi ve güzeli savunmanın bir eziklik olduğu, dini ve ahlaki hassasiyette olmanın ise geri kafalık olduğu imajı yaratılmaktadır. Durum böyle olunca da gençler zaten süslü temalar ile işlenen kötü içerikleri hiçbir hassasiyet göstermeden okumaya devam etmektedirler. Hatta okumakla kalmayıp deneyimlemek istemektedirler.

Bunların yanında aşağıda örneklendirdiğimiz katılımcıların bir kısmı ise okudukları kitaplarda dini açıdan bir sıkıntı görmemektedir. Var olan kötü davranışların toplumda da olduğu gerekçesiyle kitaplarda yer almasını normal bulmaktadır. Ayrıca kötü davranışların kitapları okumayla olmayacağını ve kişinin kendi iradesi ile olacağı belirtilmektedir.

“Benim okuduğum kitaplarda dini bir şey yoktu. Bazılarında argo yalan gibi şeyler oluyor ama beni etkilemiyor.” (K9E5)

“Dini bir şey görmedim ben. Ahlaki ve değerlerimiz açısından ise kötü şeyler var yok diyemem. Ama beni kötü etkilemiyor çünkü ben örnek almıyorum kötü olduğunu biliyorum.” (K4K5)

“Dini açıdan çok fazla etkileyeceğini de düşünmüyorum çünkü artık her yerde küfür duyuyoruz maalesef. Eğer düzgün imanlı terbiyeli biriyseyiz küfürler ya da kitaplardaki kötü

şeyler sizi değiştirmez. Ama kötüyü örnek almak isteyecek kişiler içinde bir sürü de kötü örnekler de var. Bu kişiye bağlı bir şey bence.” (K15K6)

“Dini olarak ise herhangi bir etkisi olduğunu düşünmüyorum. Çünkü bu kitapları okuduğumuz için dinimizden vazgeçmiyoruz.” (K18E7)

“Din açısından kötü bir şeye rastlamadım aslında dikkatimi çekmedi.” (K12E7)

“Dini olarak çok bir şey dikkatimi çekmedi. Ama ahlaki ve değerlerimiz açısından uygun bulmuyorum.” (K20K7)

“Bence dinini ve ahlakını güvenilir bir temel üzerine oturtmuşsanız ne bir film ne bir dizi ne bir kitapla değişmez. Mesela ben televizyona her baktığımda birçok farklı dinden insan ya da birçok ahlaksızlık görebilirim ama temelim düzgünse ben de etkisi olmaz. Bir dizi ile bir kitapla sizin dininiz ahlakınız değerleriniz zarar görüyorsa siz zaten çok iyi bir Müslüman ya da ahlaklı, değerlerine sahip bir insan olmamışsınızdır. Gerçek ahlaklı insanları ve dinine bağlı insanları etkileyeceğini düşünmüyorum fakat elbette bunu gerçek değiştirmemiş insanlar her türlü etkileneceklerdir.” (K16K7)

“Dini olarak alkol, uyuşturucu ve çokça yalanın iftiranın yer aldığını söyleyebilirim. Ama bunları kendi hayatınıza örnek almak ya da almamak size kalmıştır. Bunlar zaten günlük hayatta da olan şeyler illa bir kitap okuduğumuz zaman oradaki kötü olan her şeyi uygulayacağız diye bir şey yok. Eğer bir şey toplumda varsa o kitaplarda da geçebilir diye düşünüyorum.” (K10K8)

Burada katılımcının da belirttiği gibi dine özellikle bir alan açılmamıştır. Fakat dini vecibelerden özellikle bahsetmemekle kalmayıp özellikle gençlerin yaşam özgürlüklerini hiçbir kısıtlama olmadan yaşamalarına teşvik etmektedir. Dini herhangi bir durum olmaması, yaşanılan olayın çekiciliği, olay içinde yaşanılan durumun saf ve günahsız gösterilmesi zaten birçok konuda sınırı aşmak için yeterli olduğu görölmektedir.

3.1.4. Wattpad Kitaplarının İçeriğinin Gerçek Hayata Etkisi

Okuduğumuz kitaplar, izlediğimiz filmler hatta dinlediğimiz şarkılar bile bize birçok şey öğretmektedir. Günümüz insanı her gün yeni bir bilgiye erişmede çok hızlı yol almaktadır. Her gün onlarca yeni şeylere maruz kalmakta ve bunların bir kısmı bizi geliştirirken bir kısmı da hayatımıza çok da katkısı olmayacak bilgilerden oluşmaktadır.

Kendimizi geliştirirken önemli bir nokta ise gerçek hayatımız, kişiliğimiz ile paralel doğrultuda yaşamayı öğrenmek olmaktadır. Çünkü kişi ne kadar gerçek benlik ve ideal benlik arasındaki makası açarsa o kadar şundan kopmakta ve kendine, çevresine yabancılaşmaktadır.

İzlediğimiz bir filmin etkisinin uzun süre üzerimizde kalması, kendimizi okuduğumuz kitabın esas kızı veya esas oğlu sanmamız özellikle ergenlik döneminde sık sık karşılaştığımız bir durumdur. Bu durum kimi zaman ana haber bültenlerine dahi konu olmaktadır. Kendini en sevdiği süper kahraman olarak hayal eden çocukların ciddi psikolojik ve fiziksel sorunlar yaşadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra okuduğu kitaplardan etkilenen öğrencilerin tıpkı kitaplardaki gibi bir arkadaş grubu oluşturmaları, birbirlerine onların isim veya lakapları ile hitap etmeleri, yaşadıkları hayatı yaşamak istemeleri, kılık kıyafetten başlayan bir yolculuğun kişiliği etkileyeceği bir durum oluşturması mümkündür. Bu bağlamda wattpad kitaplarını okuyan katılımcıların şu deneyimlerini görmekteyiz:

“Biz sınıfta bile orada anlatılan olayları konuşuyoruz. Hatta insanlar bu rollere girebiliyorlar. Mesela sınıfımızda oradaki aşk hikâyelerinden etkilenip kendini öyle zannedenler oldu.” (K5K8)

“Kendimde okurken keşke okumasaydım diyorum ama sonra ne olacağını merak edip okuyorum. Yani kesin etkiliyor. Aklım hep orda kalıyor. Küçüklerin okuması yasaklanmalı aslında yasak ama yine girilebiliyor.” (K17K6)

“Çünkü biz sınıfta bile oradaki konuşulanları olayları birbirimize anlatıyoruz ve hatta arkadaşlarım başkarakterleri örnek alıp bu rollere bile girebiliyorlar.” (K16K7)

“Kesinlikle kitapların özendirici bir özelliği vardır. Mesela bende arkadaşlık ve dostluk ilişkilerine çok özendim.” (K20K7)

Kayıt dışı: kitap hepsi kesinlikle çok etkili çünkü ben özellikle karantina serisini okuduktan sonra okulda yangın merdiveninden korkmaya kitaptaki olaylar aklıma geliyordu ve sanki ben o kitabın içerisinde yaşıyordum. Her yerde aklımda o karakterler yer alıyordu. (K20K7)

“Mesela bir arkadaşım okuduğu bir Wattpad kitabından etkilenmişti ve kendini oradaki başkarakter gibi hissediyordu. Oradaki karakter gibi giyinmeye ve o karakterin cümleleri gibi cümle kurmaya başlamıştı.” (K20K7)

“Burada bazı olayların örnek alındığını ve replik olarak kullanıldığını kendi sınıf arkadaşlarımdan da gördüğümünden dolayı kesinlikle etkisi olduğunu söyleyebilirim.” (K18E7)

“.. Bir kere bir arkadaşım bana bir kitabın ana kızı gibi bende onun gibi olacağım demişti.” (K11K5)

Daha önce de bahsettiğimiz gibi bu içerikleri genç okuyucuları etkilemesi oldukça önem arz etmektedir. Ergenlik çağındaki çocukların rol model alma, rol karmaşası gibi önemli geçiş evrelerinde popüler kültürün ürünü olan bu kitaplara kapılmaları ve kendilerini sanki o kitap da yaşayan karakter olarak görmeleri oldukça olasıdır. Burada ki asıl mesele şudur ki bu hayal âlemine dalıp orada kalanlar, gerçek dünyadan neredeyse kopacak kadar andan uzaklaşanlar, kendi deneyimlemesi mümkün olmayacak şeyleri deneme çabaları ve gün sonunda kimlik karmaşası ile bunalıma girmiş bireylerin doğuşu gerçekleşmektedir.

3.1.5. Gençlerin Kitap Okumaya Yükledikleri Anlam

Gençlerin kitap okumaya yükledikleri anlamı incelediğimiz zaman karşımıza kitap okumanın önemi ve gençlerin hayatlarına katkıları çıkmaktadır. Örneğin 9,3,17,18 nolu katılımcıların kitap okumayı geleceklerinin tek kurtuluşu olarak gördükleri görülmektedir;

“Kitap okumak geleceğimizin nasıl olacağını belirler ve bence geleceğimizin tek kurtuluşu kitap okumaktır. Ayrıca güzel zaman geçirmemizi ve bilgilenmemizi sağlar.” (K9E5)

“Kelime haznemizi güçlendirir. Kitap okumak yaşam haritasıdır. Yani bize yaşamımızda kolaylıklar sağlar. Bende kitap okumayı çok seviyorum.” (K3K6)

“Kitaplar hayatımıza yöne verir.” (K17K6)

“Bence kitap okumak hem hayatı ve dünyayı anlamamızı sağlıyor ve bakış açımızı değiştiriyor.” (K18E7)

Katılımcılar kitap okumanın hayatımıza katkılarından bahsetmektedir.

“Kitap okumanın bana nasıl faydaları olacağını biliyorum ve kitap okumayı çok seviyorum. Kitap okumak beni sadece Türkçe dersinde iyi yapmaz bütün derslerde çok başarılı olamamışağlar. Kitap okursak konuşmamız ve yazmamız gelişir. Yani Türkçe’yi daha doğru konuşuruz ve yazarız.” (K4K5)

“Kitap okumak bence Türkçeyi güzel kullanmanın temel kuralıdır. Hem kekelemeyi ve konuşurken duraklamayı azaltır hem de soruları doğru anlamamızı sağlar. Bende çok seviyorum kitap okumayı.” (K11K5)

“Kitap okumayı çok seviyorum. Çünkü kitap okurken yeni kelimeler öğreniyorum. Kitap okumak kelime dağarcımızı ve hayal gücümüzü geliştirir.” (K13K5)

“Kitap okumanın insanın hafızasını geliştirdiğini, kelime dağarcığını geliştirdiğini, daha güzel konuşmamızı sağladığını ve daha iyi iletişim kurmamızı sağladığını düşünüyorum.” (K14E7)

“Kitap okuyarak kendimizi geliştirebiliriz düşüncelerimizi değiştirebiliriz. Ben de kitap okumayı o yüzden kendimi geliştirmeyi hedeflediğim için çok seviyorum”. (K10K8)

Katılımcılarımızın cevaplarından hareketle söyleyebiliriz ki aslında gençlerimiz kitap okumanın ne kadar önemli olduğunu, hayata ve bireye katkılarının neler olduğunu farkındadırlar.

3.1.6. Gençler Tarafından Wattpad Kitaplarının Okunma ve Wattpad Uygulamasının Kullanılma Sebepleri

Gençlerin Wattpad okuma tercihlerine baktığımız zaman uygulamanın ücretsiz olmasının büyük bir payı olduğunu görmekteyiz çünkü maddi durumu yeterli olmayan ya da kitaba para vermek istemeyen öğrenciler ücretsiz olarak Wattpad uygulamasından kitap okuyabilmektedirler. Uygulamada her türden kitabın olması da uygulamanın kullanımını arttırmaktadır çünkü uygulama gençlere bir sürü seçenek sunarak istedikleri türü okuyabilmelerine imkân sağlanmaktadır.

“Eğlenceli ve ücretsiz olmaları. Bir kitaba 40 lira para vermektense uygulamayı yükleyip bedava okuyabiliyoruz.” (K9E5)

“Wattpad kitaplarının çoğu ücretsiz ama diğerleri değil. Wattpad kitaplarını almak istersem bulabiliyorum ama diğer kitaplar çok pahalı ve her yerde yok.” (K13K5)

“Bence en çok ücretsiz olduğu ve popüler olduğu için okunuyor.” (K17K6)

“Kitap için paramız yoksa oradan rahatlıkla kitap seçip okuyabiliyoruz.” (K14E7)

“Kitapları erişilebilirlik açısından çok beğeniyorum. Kullanımı çok basit ve çok kolay bir kere. Orada bir sürü kitap var istediğiniz kitabı okuyabilirsiniz hem de ücretsiz.” (K12E7)

“Zaten maddi olarak size hiçbir şekilde etkisi yok tabii ki ücretli kitaplarda var ama zaten binlerce ücretsiz kitap var uygulamada.” (K10K8)

“Bence güzel bir uygulama özellikle kitap satın alamayanlar için çok faydalı olduğunu düşünüyorum. Yani her zaman kitaba ulaşamıyoruz orada her türlü kitap var ve istediğimiz zaman kitap okumaya başlayabiliyoruz bu açıdan güzel bir uygulama olduğunu düşünüyorum.” (K18E7)

Gençlerin tercihlerine etki eden bir diğer unsurun ise uygulamada yazı yazılabilmesi ve bunun diğer kullanıcılarla paylaşılabilmesi olduğu görülmektedir. Gençler kitap yazma deneyimlerini bu uygulama ile gerçekleştirebilmekte bu durumda uygulamanın kullanımını gençler arasında popüler olmasının arttığı gözlemlenmektedir. Ayrıca uygulama üzerinden kitap yazmış ve daha sonra yayınevleri tarafından kitapları basılmış olan yazarların varlığı da gençlerin bu uygulamayı kullanmasını arttırmaktadır. Popüler olmak isteyen genç için en kolay ve masrafsız bir seçenek olarak Wattpad uygulaması karşımıza çıkmaktadır.

“Wattpad uygulamasında kitapta yazabiliyorsunuz yani kendinizi geliştirmek isterseniz size bir imkân sunuyor. Yazan arkadaşlarım da var ve ilerliyorlar. Ayrıca birçok şey yok ya biliyorsun yorumlardan da farklı bilgiler edinebiliyorsun.” (K8K7)

“Bence güzel ve faydalı bir uygulama. Özellikle kitap bulamadığımız ve alamadığımız zamanlarda çok faydalı oluyor. Kullanımı da çok basit. Başlıklar var. İsteddiğiniz türde kitabı hemen bulabiliyorsunuz. Ayrıca kitap yazabilme imkânı da var. Böylelikle yazar olmak

isteyen biri burayı kullanabiliyor. Bu da ülkemizden birçok yazarın çıkmasını sağlayabilir. Beni eğlendiriyor. Film izliyormuşum gibi hissediyorum.” (K19K6)

“Wattpad insanların girip başkalarının yazdığı kitapları okuyabileceği ve kendine kitap yazabileceği birçok güzel platform. Çok fazla okunduğu söylendiği için insanlar da merak ediyorlar ve birbirlerine tavsiye ederek daha çok okunmasını sağlıyorlar. Mesela ben okudum birine önerdim o da okuyor başkasına öneriyor bu şekilde kitaplar popülerleşiyor.” (K7E7)

“Bence bir kitap platformun ulaşabileceği en üst noktaya gelmiş çünkü herkes yazıyor biliyor okuyabiliyor.” (K1E8)

Ayrıca karantina dönemlerinde bu uygulamanın kullanımının arttığını da görmekteyiz. Kitap alamayan okuyacak kitabı kalmayan gençler için ilk seçenek internet üzerinden kitap okumak olmuştur ve bu arayış içindeki gençler Wattpad uygulaması ile tanışmaktadır.

Kitapların seri kitaplar olması gençlerde merak duygusunu artırmakta ve kitapların daha çok okunmasını sağlamaktadır. Gençlerin bu kitapları birbirlerine tavsiye etmesiyle birlikte ortak kitap okuma deneyimi gerçekleşmekte ve sonra kitapta neler olabileceğini tartışmak gençlerin bu kitaplara ve uygulamaya dair ilgilerini artırmaktadır.

“Karantina döneminde çok kullandım. Yolculuk yaparken de rahatça kitap okumayı sağlıyor. Bence güzel, bize uygun ve okuması kolay kitaplar. Merak ediyorum kitapta sürekli ne olacağını. Seri kitap olması hoşuma gidiyor. Bazen arkadaşlarımla tahminde bulunuyoruz, Yorum yapıyoruz, sohbet ediyoruz. Güzel ve eğlendirici buluyorum”. (K3K6)

“Bence Wattpad güzel bir uygulama. Özellikle kitap alamadığımız dönemlerde kitabımız bittiğinde bir yere çıkıp alamadık kaç ay evde kaldık ve Wattpad ten kitap okuyabildik o yüzden bence Wattpad çok güzel bir uygulama. Beğenerek okuyorum bence keyifli ve güzel kitaplar. Özellikle seri olmaları daha çok okumamı sağlıyor.” (K20K7)

“Özellikle bu pandemi den dolayı kütüphaneler kapatıldı dışarıya çıkamadık kitap her zaman alamıyoruz o yüzden Wattpad uygulanması bizim için bulunmaz bir nimet oldu çünkü orada ücretsiz olarak istediğimiz kadar kitap okuyabiliyoruz bence bu süreçte Wattpad uygulamasının kullanımının artırmıştır.” (K8K7)

Ayrıca Wattpad yazarlarının yaşlarının da okuyucular üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu görmekteyiz. Çünkü Wattpad uygulamasını çoğunlukla gençler kullandığı için yazarlarını kendine daha yakın bulmaktadırlar. Kendilerini anlayan ortak bir dili konuşan ve hayatta olup iletişime açık olmaları Wattpad yazarlarını gençlerin gözünde daha değerli kılmaktadır. Bununla birlikte gençler yazarları kendilerine diğer yazarlardan daha yakın görüp Wattpad uygulaması ve kitaplarını daha fazla okumaktadırlar.

“Komik, eğlenceli ve heyecanlı kitaplar bence. Okumayı sevdireyorlar. Ayrıca yazarlarıda bizim yaşlarımıza yakın olduğu için bizi anlıyorlar ve ona göre yazıyorlar. Bence güzel kitaplar.” (K12E7)

“Beni eğlendiriyor. Film izliyormuşum gibi hissediyorum. Hikâyeler çok güzel kurgulanıyor. Karakterlerin isimleri çok tanıdık oluyor. Yani sanki bizim içimizde yaşıyorlar gibi.” (K19K6)

“Çocuklar ve gençlerin yaşına uygun kitaplar olduğu için tercih ediliyor. Komik ve eğlenceli olduğu içinde olabilir.” (K4K5)

“Bence Wattpad kitapları çocuklara ve gençlere göre ama diğerleri biraz daha büyüklere göre kitaplar. Wattpad yazarları bizim gibi kişiler ama diğer yazarların çoğu ölmüş. Diğer kitaplarda çok fazla anlamadığım kelime oluyor. Aslında kelime dağarcığım için daha faydalı ama onlara bakarken bazen okuma isteğim kaçıyor. Hem uygulaması hem de kitapları çok güzel olduğu için. Gençlere daha çok hitap ettiği için olabilir.” (K11K5)

“Wattpad de yazan yazarlar çok genç ve gençlerin nelerden hoşlanacağını daha iyi biliyorlar ve gençlere daha çok hitap edebileceklerini düşünüyorlar ve bu alanda çalışmalar yapıyorlar. Gençlerin ilgisini elbette çekiyor. Ben birçok Wattpad kitabı okudum genellikle seri kitaplar oluyor ve sadece bir olay olmuyor yani ana olayın yanında birçok olayda var. Ana olayın yanındaki yan hikâyeler de merak uyandırıyor. Mesela ben 3 serilik bir Wattpad kitabı okurken sanki 20 kitap okumuşum gibi hissettim. Birbirleriyle bağlantılı bir sürü farklı olayın olması çok fazla merak uyandırıyor. Böyle yazılmaları Wattpad kitaplarının okumasında tercih sebebidir bence.” (K1E8)

“Biz gençlik olarak şu anda bize uyan ve bizim yaşımıza, yaptıklarımıza uyduğu için Wattpad kitapları daha çok okunuyor. Wattpad kitapları benden birkaç yaş büyük ya da birkaç küçük kişilerin yazdığı kitaplar. Yani benim şu andaki halimi davranışlarımı yaşayan anlayan biri yazıyor o yüzden gençlere daha çok hitap ediyor. ...Bizim dilimize yani gençliğin diline hitap

ettiği için daha çok okunduğunu düşünüyorum. Wattpad kitapları yaşadığımız yaşantılarını uyduğu için daha çok okunuyor olabilir.” (K6K8)

“Keyifli kitaplar macera var içinde heyecan uyandırıyor sanki olayların içindeymişsiniz gibi hissettiriyor o yüzden ben de okumayı seviyorum. Bence popüler olmasının etkisi var çünkü biri okuduğu zaman bir başkasına hemen tavsiye ediyor oda arkadaşını kırmamak için okuyor böyle böyle aslında bir sürü öğrenci bunu okumuş oluyor. Ayrıca Wattpad kitapları gençlik düşüncelerine hitap ediyor dediğim gibi içinde aşk entrika macera her şey var o yüzden merak uyandırıyor. Ayrıca Wattpad kitaplarını anlamak için okumaya gerek yok sadece vakit geçirmek için de okunur ya da kitap okumuş olmak için de okunur o yüzden de çok fazla talep gördüğünü düşünüyorum. Bir de yazar kişi de popüler ve sosyal medyada iletişim kurabiliyorsunuz günümüzde yaşıyor halen yazarları her yerde görebiliyorsunuz bence bunun etkisi de var.” (K5K8)

3.1.7. Gençlerin Wattpad Uygulaması ve Kitaplarıyla Tanışma Süreçlerinin Değerlendirilmesi

İnternet kullanımı hayatımıza büyük bir yer edinmektedir. Artık gençlerimiz vakitlerinin büyük bir kısmını internette geçirmektedir. Wattpad uygulamasına da gençlerimiz çoğunlukla internet üzerinde araştırma yaparken ya da gezerken rastladığı görülmektedir. İnternette çıkan reklamlardan ya da önerilen kitap okuma uygulaması olmasından dolayı gençler kısa sürede Wattpad uygulamasını fark etmektedir. Gençler Wattpad gibi uygulamaları bilgisayarlarına tabletlerine ya da çoğunlukla akıllı cep telefonlarına yükleyip rahatlıkla kullanmaktadırlar.

“İnternette gezerken wattpad uygulamasını gördüm. Sohbet sitesi zannettim ilk başlarda hoşlanmadım ama sonra kitap sitesi olduğunu anlayınca sevdim. Yazarlara yorum yazıyorum.Ordan arkadaşlarda edindim.Yorumlaşıyoruz güzel oluyor.” (K9E5)

“Yasaklar(pandemi) varken internetten buldum ve bir sürü kitap okudum oradan. Arkadaşlarıma da tavsiye ettim. Arkadaşlarımızla birlikte okuyup sonra whatsaptan konuşuyoruz.” (K11K5)

“Ben internette kitap ararken görmüştüm.” (K13K5)

“Türkçe dersinde bir metin yazmıştık ve öğretmenim çok beğenmişti ve bana da yazmaya devam etmemi tavsiye etmişti ben de yazı yazabileceğim bir site ararken Wattpad’i buldum ve böylelikle orada yazmaya başladım ve yazdıkça da sevdim.” (K8K7)

“İnternetten kitap araştırması yapıyorduk arkadaşım. Kitabın adını yazınca Wattpad kitabı diye bir şey yazdı. Biz de Wattpad yazısını araştırdık. Uygulamayı keşfettik bir sürü kitabı görünce çok beğendik ve arkadaşım ile kullanmaya başladık.” (K20K7)

“İnternetten kitap araştırırken gördüm sonra uygulaması olduğunu fark ettim ve merak edip yükledim. Şimdi arkadaşlarımla birlikte oradan kitap okuyoruz.” (K3K6)

Gençlerin bir kısmının ise uygulamayı arkadaşlarından öğrendiklerini görmekteyiz. Arkadaşını merakla okuduğu kitabı okumak istediği ya da sınıfında elden ele dolaşan bir kitap olmasından dolayı merak edip okunması ve sonrasında Wattpad uygulaması ile tanışıldığını fark etmekteyiz. Akranları açısından arka planda kalmamak için sınıfta popüler olabilmek için arkadaşlarıyla sohbet edecek bir konu olabilmesi için gençlerimiz bu kitapların içeriğini sorgulamadan okumaktadırlar.

“Arkadaşımda görmüştüm ben de indirip bakmak istedim sonra ise çok sevdim bir sürü kitap okudum uygulamadan.” (K4K5)

“Arkadaşım almıştı ondan alıp okudum. Güzel kitaplardı. Beğenmişim ve sonra uygulamadan okumaya devam ettim.” (K19K6)

“Wattpad uygulaması bence kullanışlı ben de arkadaşlarımdan öğrendim.” (K14E7)

“Ben başka bir uygulama üzerinden kitap okuyordum. Arkadaşlarım Wattpad kullanıyorlardı bende onlardan öğrendim.” (K18E7)

“Aslında ilk önce bilmeden wattpad kitabı okudum ve sonra uygulaması olduğunu öğrendim. Okuma saatinde arkadaşım vermişti yabancı isimli bir kitaptı. Okudukça çok sardı ve sevdim sonra kitabı arkadaşımdan ödünç aldım ve bitirdim. Arkadaşlarım uygulamasından bahsedince telefonuma yükledim.” (K6K8)

“Wattpad bir arkadaşım kullanıyordu ve orada kitaplar okuduğunu söylüyordu ben de merak edip uygulamayı yükledim ve böylelikle wattpad uygulamasıyla tanıştım.” (K5K8)

“Ben bir arkadaşımın ve ablamdan öğrendim Wattpad uygulamasını. Ayrıca Ablam da Wattpad uygulamasında 2 tane kitap yazdı birbirimizi bu konuda destekliyoruz. Belki ileride tanınmış yazarlardan olabiliriz.” (K10K8)

“Ben ilk ablam kullandığı için gördüm ve sonra kendim merak edip baktım. Beğendiğim için de kullanmaya başladım.” (K1E8)

Aileden herhangi birinin özellikle abla ve abinin de bu kitapları okuması kendisinden küçük kardeşlerin bu kitaplarla tanışmasına ve okumasına teşvik etmektedir. Çünkü rol model olarak seçilen kişinin okudukları da değer verdikleri de onu seven biri için önemli birer unsur olmaktadır.

3.1.8. Türk ve Dünya Klasiklerinin Gençlerdeki Anlamı

Türk-dünya klasiklerinin gençlerdeki anlamını incelediğimizde katılımcıların cevaplarından hareketle aslında Türk dünya klasiklerinin kıymetli ve okunması gereken kitaplar olduğunu düşündüklerini fark etmekteyiz. Ama bununla birlikte gençler bu değerli kitapları okumayı sevmediklerini sıkıcı bulduklarını eski kelimelerin çok olduğu için anlamakta zorlandıklarını dabelirtmektedirler. Bu etkenlerden dolayı daha eğlenceli sürükleyici ve konuşulduğu gibi yazılan Wattpad kitaplarını okumayı daha çok tercih ettiklerini görmekteyiz.

“Kendi yaşıma uygun olanların çoğunu okudum ve çok beğeniyorum zaten. Kaliteli kitaplar olarak söylediğim kitaplar zaten Türk dünya klasikleridir. Asıl okumamız gereken kitapların bunlar olduğunu düşünüyorum. Çünkü bizi geliştirecek yani farklı düşünmemizi sağlayacak kitaplar klasiklerdir. Wattpad kitapları daha çok günümüze uygun kitaplar ama Türk dünya klasiklerinin ise hem geçmişimize hem geleceğimize hem de bu günümüze hitap ettiğini düşünüyorum.” (K6K8)

“Türk ve dünya klasiklerini beğeniyorum Çünkü onlarda bize birçok bilgi katar. Hem ülkemizdeki hem de dünyadaki olayları ve yazarları tanımamızı sağlar. Bazılarını sıkıcı bulsam da okumaya çalışıyorum. Çünkü karakterlerin isimleri bile çok zor okunuyor.” (K10K8)

“Okulda hocalarım tavsiye ettikçe okuduğum kitaplar var onları beğeniyorum bence daha öğretici kitaplar. Zaten dünyaya ve ülkemize mal olmuş kitaplar kötü olabileceğini düşünmüyorum bu kitapların. Ben de bazen zorlasam da yine de okuyorum. Türk dünya klasikleri okunması daha zor kitaplar ve genellikle bazen sıkıcı olabiliyor.” (K14E7)

“Zaten adından da anlaşılacağı üzere klasik yani bunlar bizim aslında özümüz ve biz bu öze sadık kaldığımız zaman hem kendi geçmişimizi geçmişteki kültürümüzü de öğreniyoruz. Bu sayede geleceğimizi de planlayabiliyoruz bence. O yüzden ben Türk ve dünya klasikleri okumayı aslında daha çok tercih ediyorum ve bence daha değerli ve önemli eserler.” (K7E7)

Gençler Türk dünya klasiklerini sıkıcı anlaşılmaz eskilerin hikâyeleri olarak görürken wattpad kitaplarını ise eğlenceli, keyifli ve kendi yaşamlarını yakın bulduklarını söylemektedirler. Türk-Dünya klasiklerini okurken sıkıldığını belirten gençler wattpad kitaplarını heyecanla ve merakla okumaktadırlar.

“Açıkçası ben o kitapları okurken sıkılıyorum. Çünkü böyle fantastik hikâyeler heyecanlı hikâyeler okumayı seviyorum. O yüzden bu tarz kitaplar okurken bir an önce bitmesi için okuyorum. Türk dünya klasikleri kitaplarını anlamakta zorlanıyorum açıkçası ama Wattpad kitapları okurken daha hızlı okuyorum ve kendime daha yakın buluyorum. Çünkü konusu kişileri bana daha çok hitap ediyor. Türk dünya klasiklerinin bana hitap ettiğini düşünmüyorum.” (K18E7)

“Bana çoğunlukla sıkıcı geliyor. Bazı tavsiye edilen kitapları internetten araştırırken özetlerine bakıyorum ve çok sıkıcı buluyorum o yüzden de pek okumuyorum. Kitabın içinde korku macera olmasını istiyorum.” (K20K7)

“Güzel ama çoğunlukla sıkıcı oluyor özellikle bilmediğimiz birçok kelime olabiliyor. Mesela dede Korkut gibi bilmediğim birçok kelime olduğu için o zaman okurken çok sıkıcı oluyor. Wattpad kitapları ise daha yaratıcı ve güncel olduğu için ben daha çok tercih ediyorum.” (K11K5)

“Dünya klasikleri ve türk klasikleri bana sıkıcı geliyor. Ama Wattpad kitapları daha yaratıcı ve değişik geliyor. Türk dünya klasiklerinden eski bir dil kullanıldığı için anlamakta zorlanıyorum ve okumak sıkıcı geliyor Wattpad ise daha güncel bir dil kullandığı için okumak daha zevkli. Mesela Wattpad kitaplarının kapakları bile daha renkli daha gösterişli ama dünya klasikleri çok daha renksiz. Sanki Türk dünya klasiklerinin kapakları üzücü duruyor ve ben alıp okumak istemiyorum. İki türünde gerçeklik gerçekçiliği var fakat Wattpad günümüze ve benim yaş grubuma daha çok hitap ediyor.” (K8K7)

“ Wattpad kitaplarını okurken ki heyecanı duymuyorum. Çünkü Wattpad kitaplarını okurken merak ediyorum ne olacaksın yorum yazabiliyorum. Çok dünya klasikleri zaten çoğu yıllar önce yazılmış olan yazılar. Bazen de çok dünya klasikleri okurken anlamadığım çok fazla kelime olduğu için okurken sıkılıyorum.” (K15K6)

Gençlerin, Türk dünya klasiklerini ücretsiz okuyabilecekleri bir platformun olmaması ve bu kitapları para ile satın alacak sosyo-ekonomik güçlerinin de yetersiz olması, Türk dünya klasiklerinin okunmasını azaltmaktadır. Çünkü sosyo-ekonomik olarak kitap alacak gücü olmayan gençler ücretsiz bir platform olan Wattpad uygulamasını bu sebeple daha çok tercih etmektedir.

“Genellikle okulda okuyorum. Zaten öğretmenlerimiz de bu kitapları okumamızı istiyor. Ama bazılarını alamıyorum. O zamanlarda kitap okumak için Wattpadden okuyorum. Wattpad kitaplarının çoğu ücretsiz ama diğerleri değil.” (K13K5)

“Keşke onların da Wattpad gibi ücretsiz uygulaması olsa bizde daha çok okuyabilsek.” (K3K6)

“Son zamanlarda daha çok okumaya başladım. Bence bu kitaplarda Wattpad gibi ücretsiz okutulsa daha çok tanınır ve okunur.” (K20K7)

Türk dünya klasiklerinin değerli kitaplar olduğu ve gençlerin kütüphanelerini oluştururken de bu kitapları satın almaya özen gösterdiklerini gözlemlemekteyiz. Kütüphanelerine klasikler satın alırken ve wattpad kitaplarını ise almak yerine çoğunlukla wattpad uygulaması üzerinden okumayı tercih etmektedirler.

“Kütüphaneme özellikle bu kitapları alıyorum. Çünkü öğretmenlerimde tavsiye ediyor. Okurken bazılarını beğeniyorum bazılarını ise beğenmiyorum çünkü eski kelimeler çok oluyor. Bende sonra okurum diye bırakıyorum. Bence hepimiz klasikleri okumalıyız. Asıl kitaplar türk dünya klasikleridir. Sonuçta onlar büyük yazarlar yazdı ama Wattpad kitaplarını küçük çocuklar yazıyor.” (K17K6)

“Çok beğeniyorum. Wattpad okumadığım zamanlarda okuyorum. Zaten genellikle kütüphaneme bu kitapları satın alıyorum. Wattpad kitaplarını ise uygulamadan okuyorum. Biz geleceğimiz için klasiklere daha çok öncelik vererek arada da Wattpad okuyabiliriz.” (K15K6)

“Türk ve dünya klasikleri okuduğum zaman daha yaratıcı bir şekilde yazdıklarını ve insan mantığına daha rahat uyan eserler olduğunu düşünüyorum. Gençlerin ve çocukların keşfetmesi gereken kitaplar. Zaten biz kendi kültürümüzün kitaplarını bilmediğimizden ya da kaliteli yazarları tanımadığımızdan bu Wattpad kitaplarını okuyoruz. Bende bu kitaplarla tanıştıktan sonra Wattpad kitaplarını artık değerli bulmadım. Wattpad kitaplarını uygulamadan okuyorum ama klasikleri satın alıyorum geleceğim için.” (K2K7)

Gençlerin Wattpad kitaplarını okumayı tercih etmelerinde yazarların yaşlarının da okuyucu üzerindeki etkisini görmekteyiz. Gençler Türk dünya klasikleri yazarlarını görmediklerini, onların yazdıklarının eski hikâyeler olduğunu söylemektedirler. Wattpad yazarları ise genç ve onları anlayan yazarlar olarak görülmektedir. Yazarların gençlerle aynı şeyleri düşünmeleri ve aynı dönemde yaşamaları gençlerin Wattpad kitaplarını tercih etmelerinde ve uygulamayı kullanmalarında önemli bir etkiye sahiptir.

“Yazarlarını tanımiyorum. Zaten eskiden yaşamış kişiler. Onlar da güzel ama ben o tür kitapları çok okumuyorum. Eğlenceli, merak edeceğim kitapları daha çok okumayı seviyorum. Bu kitaplar eğlenceli değil. Bazen öğretmenlerim dediği zaman okuyorum.” (K4K5)

“Bence Wattpad kitapları çocuklara ve gençlere göre ama diğerleri biraz daha büyüklere göre kitaplar. Wattpad yazarları bizim gibi kişiler ama diğer yazarların çoğu ölmüş. Diğer kitaplarda çok fazla anlamadığım kelime oluyor. Aslında kelime dağarcığım için daha faydalı ama onlara bakarken bazen okuma isteğim kaçıyor.” (K11K5)

“Wattpad kitaplarını kendime daha yakın buluyorum. Çünkü benim gibi kişiler yazıyor. Daha eğlenceli, maceralı kitaplar. Okuyunca sanki onlarla birlikteymişim gibi hissediyorum. Saatlerce okusam sıkılmam çünkü hep merak ettiriyor yazar. O yüzden hızlıca okuyup bitirmek istiyorum. Klasikler ise eski yazarlar tarafından yazıldığı için biraz ağır bir dili var. Osmanlıca ve yabancı kelime çok oluyor. Eskide kalmış kişilerin hikâyeleri onlar.” (K19K6)

3.1.9. Gençlerin İnternet Erişimli Kitap Okuma Deneyimleri

Günümüz teknolojisinde artık kitap okuma deneyimi de değişim göstermiştir. Kitap okuma tabletlerinin varlığı, Wattpad gibi ücretsiz kitap okuma- yazma platformlarının olması, gençlerin akıllı telefonları ve teknolojik cihazları kullanma yaşlarının düşmesini teknolojik değişimin birkaç sebebi olarak kitabı yanında taşımamak istediği her yerde kitap okuyabilmek isteyen gençler internet üzerinden kitap okumayı faydalı ve gerekli

görmektedir. Ayrıca birçok kitap okuma uygulamasının ücretsiz ve hız bir erişim sağlaması da gençlerin yine bu uygulamaları kitabı satın almak yerine internet üzerinden kitap okumaya teşvik ettiğini söyleyebiliriz.

“Bence güzel. Çünkü kitapçılarda bulamadığımız kitapları da bazen internet ortamında okuyabiliyoruz ben de birçok kitabı bu şekilde okudum kitap toplantılarımızda ki kitaplarında bazılarını bu şekilde okuyabildim. Sonuçta insanların kitap okuması için faydalı bir yöntem.” (K7E7)

“Bazen kitaplara erişim gerçekten zor olduğunda alabildiklerimi alıyorum ama internetten de okuyorum İnternet erişimine kitap okuma siteleri de artık geliştiği için aslında çok zorlanmıyorum artık oralardan da kitap okurken. Ayrıca İnternetten kitap okumak kitap satın alamayanlar için çok faydalı olduğunu düşünüyorum. Her yerde okuma imkânı da sağlıyor.” (K6K8)

“Erişimi çok kolay ve bence bu internet erişimli kitap okuma platformları kitap okuma alışkanlığını da arttırabilir.” (K5K8)

“Dışarıda kitap taşımaktansa telefonda internet üzerinden kitap okumak daha kolay geliyor. Ben seviyorum internet üzerinden kitap okumayı.” (K15K6)

Gençlerin kitap okuma deneyimleri üzerindeki en büyük engelin maddi kaygıların olduğunu görmekteyiz. Çünkü maddi durumu el vermeyen gençler kitap satın alamayıp internet üzerinden kitap okumayı tercih etmektedirler. Ayrıca sosyo ekonomik durumu düşük olan gençlerin aileleri kitap alma ihtiyaç olarak görmemekte kitabı satın almayı değerli bulmamaktadır. Bundan dolayı gençler özellikle ücretsiz kitap okumak platformlarını daha çok tercih etmektedir. Çünkü elindeki telefona rahatlıkla uygulama yükleyip ya da internet üzerinden kitabı açıp okuyabilmektedir. Ayrıca aileler de telefonla kitap okumalarını desteklemektedir. Telefonla saatlerce oyun oynamak ya da sosyal medyada gezinmek yerine kitap okumaları ailelerin de telefon başına geçirdiği süreye müdahale etmemesini sağlamaktadır. Bu durumda gençler, hem daha çok telefonla vakit geçirip hem de kitap okuma gereksinimlerini karşıladıklarını söylemektedir.

“Normalde çok tercih etmezdim ama artık ediyorum. Çünkü normalde ailem telefonumu elimde görünce hemen kızar. Ama kitabı, telefonda yani internet üzerinden okuduğum zaman ailem sürekli şikâyetçi olmuyor. Telefonda boş vakit geçirmek yerine kitap okumam onları mutlu ediyor. Bende telefonumdan ayrılmamış oluyorum böylece.” (K20K7)

“Bence internetten kitap okumak daha iyi. Çünkü her zaman kitap alacak paramız olmayabilir ama internetten kitabı indirip okuyabiliriz. Ayrıca internetten okurken istediğimiz her zaman okuma imkânı oluyor. Yani kitabı bir yerlerde unutmuyorsun. Kütüphanedeki kitaplar genellikle çok pahalı oluyor en fazla bir kitap alabiliyoruz. O kitapta bir hafta içinde bitiyor ve kitapsız kalıyoruz. Ama internetten okurken böyle bir sorun olmuyor. Dedim gibi internetten okumak daha iyi bence. Çünkü daha çok kitap okuyabiliyoruz.” (K9E5)

“Eğer imkânımız yoksa o zaman da internetten okumak daha iyidir.” (K11K5)

“Bence internetten kitap okumak yine keyifli olacaktır. Ayrıca internetten ücretsiz okunduğu içinde daha çok kitap okuyabiliyoruz. Hem ücretsiz hem de birçok kitap oluyor. Ben faydalı buluyorum.” (K19K6)

“İnternetten okumak gözlerimize zararlıdır ama bazen kitabımız kalmadığında okumak için de faydalıdır. Kitap alamayanlar için yada kitap bulamadığımız zamanlarda internetten okumak faydalıdır.” (K10K8)

“Alamadığın kitaba rahatlıkla internette ulaşabiliyorsun ya da kitap alamadığın zaman ve kitap okumak istiyorsan Wattpad gibi uygulamalarla bu sayede kitap okuyabiliyorsun. İhtiyacı olanlar için kesinlikle güzel bir uygulama olduğunu düşünüyorum.” (K8K7)

“İnternet üzerinden kitap okumanın avantajları da var elbette mesela kitap alamayanlar ya da ailesi kendisine kitap almayanlar için güzel bir fırsattır. Özellikle bir dönem çok okudum özellikle Wattpad uygulamasını keşfettikten sonra arkadaşlarım ve kuzenimle çok sık okuyorduk.” (K16K7)

Bunun yanında elbette kitaba manevi bir anlam yükleyenler ve kitaba dokunarak okumanın daha faydalı olduğunu düşünen gençlerimiz de var. İnternet üzerinden kitap okunmuş hissini yaşayamadığını ancak kitabı eline alarak okuduğunda kitap okuma hazzına ulaşabildiğini söyleyen gençlerimiz internet erişimli kitap okumayı pek tercih etmemektedir.

“Bence paramız varsa satın almak daha iyi bir yöntemdir. Çünkü kitabı elimize alarak okumak altını çizmek daha faydalı olur. İnternetten okuyunca kitabın faydalı olduğunu düşünmüyorum ve gözlerim çok yoruluyor. Ayrıca internetten kitap okurken başka şeylerde merak edilip dalabiliyor insan. Bu da bizi teknoloji bağımlısı yapabilir.” (K13K5)

“Kalıcı olmasından dolayı ben satın almayı tercih ediyorum. Yani kütüphanemi oluşturmaya başladığım için alıyorum.” (K17K6)

“Ben satın almayı daha çok tercih ediyorum. Çünkü kitabı elimde okumak daha çok anlamamı sağlıyor. İnternet üzerinden de okuyorum ama elimdeki gibi heyecanlanmıyorum. O yüzden satın alıp okumak daha iyi bir yöntem diyebilirim. Hem böylelikle kütüphanemizi de oluşturabiliriz. Bunları internet üzerinde okurken yapamayız.” (K3K6)

“Bence kitabı elimizde tutmak ve dokunmak daha keyiflidir. Yani ben kitabı elimde tutup dokunarak okumayı daha çok seviyorum ve tercih ediyorum.” (K14E7)

“İnternette kitap okurken çok o elimde tutarak okuduğum hissi yaşayamıyorum. Kitabın elimde olmasını daha çok seviyorum. İnternette okuyunca sanki gerçekten kitap okumuş hissi çok içimde olmuyor”. (K12E7)

“Kitabı satın almayı internet üzerinden okumaya tercih ediyorum. Kitabın sayfa kokusunu internet üzerinden okurken yaşayamadım. Çünkü kitabı ilk aldığımda mutlaka koklarım ve bu beni heyecanlandırır ama internette okurken böyle bir şey mümkün değil.” (K16K7)

“Ben kitabı elime alıp okumayı daha çok seviyorum çünkü kitabın kokusunu duymak, sayfaları çevirmek kâğıdına dokunmak bana daha ayrı bir duygu hissettiriyor.” (K7E7)

Değişen yaşam koşulları ve özellikle pandemi döneminde internette kitap okuyan gençlerin sayısının arttığını da gözlemlemekteyiz. Çünkü kitap satın alamayan gençler kitap okuma ihtiyacını internet erişimli kitap okuma sitelerinden gidermeye çalışmıştır. İlk okuma deneyimlerinde okuma sitelerinden rahatsızlık duysa bile zamanla internet üzerinden kitap okumayı sevmiş ve bunu daha sonraki dönemlerde de devam ettirmiştir.

“Eskiden hiç internette kitap okumazdım ama özellikle bu pandemi döneminde internette kitap okumaya başladım. Çünkü kütüphaneye gidip kitap alamadım. İnternette kitap okumak hem kolay hem de para verilmiyor. Çünkü ücretsiz ve istediğiniz kitabı seçip okuyabiliyorsunuz. Bilgisayarınızın olmasına da gerek yok çünkü telefonda da okunabiliyor. Artık bir yere gidince kitabımı unutsam bile telefonda açıp okuyabiliyorum. O yüzden bence güzel.” (K4K5)

“Özellikle pandemi den dolayı gidip kırtasiyeden kitap alamadım ve internet üzerinden yani Wattpad üzerinden kolaylıkla kitap okuyabildim. Bence bu büyük bir kolaylık.” (K15K6)

“İnternet üzerinden kitap okumayı denedim çünkü son zamanlarda karantina döneminden dolayı pek fazla kitap alamadım Bu yüzden de internet üzerinden kitaplar keşfetmeye başladım”. (K2K7)

3.1.10. Gençler Tarafından En Çok Tercih Edilen Kitap Türlerinin Okumaları Üzerindeki Etkisi

Gençlerin okuma tercihleri özellikle yaş ve gelişimsel farklılıklarına göre değişiklik gösterebilmektedir. Küçük yaşlardaki okuyucular daha çok eğlenceli macera dolu kitaplar okumayı tercih ederken daha ileri yaşlarda ergenlikle beraber roman, tarihi kitaplar ve şiir kitaplarını okumayı daha çok tercih ettiklerini görmekteyiz. Katılımcıların çoğu eğlenceli, merak uyandıran kitapları tercih ettiklerini belirtmektedir. Çünkü kendilerini okudukları kitabın yaşamının içinde hissetmeyi sevdiklerini, bulundukları hayattan onları bu kitapların uzaklaştırıp yeni bir dünyada yaşama hissi uyandırdıklarını belirtmektedirler.

“Maceralı kitapları okumayı çok severim. Çünkü maceralı kitaplar beni içine alıyor. Sanki içindeymişim gibi yaşıyorum.” (K13K5)

“Ben en çok roman türünde kitap okumayı severim. Çünkü kitabın içinde gibi olurum. Gözümdedecanlandırırım ve romandakilerin dünyasına dâhil olurum.” (K19K6)

“Macera, aksiyon ve heyecanlı kitapları çok severim. Çünkü merak ediyorum.” (K17K6)

“Komik ve eğlenceli kitapları okumayı çok severim. Roman okumayı da çok seviyorum. Özellikle heyecanlıysa kendimi çok kaptırıyorum. Sonunu çok merak ediyorum ve saatlerce okuyorum bitirmek için.” (K3K6)

“En çok hikâye kitapları ilgimi çekiyor. Çünkü bizim hayatımıza daha çok benziyor hem de sıkıcı değiller. Bazı romanlarda böyle olunca seviyorum.” (K15K6)

“Ayrıntılı kitapları çok severim. Duyguları anlatan kitapları çok severim. Bana yeni şeyler öğrettiğini düşünüyorum böyle kitapların.” (K14E7)

“Hikâyeleri okumayı çok severim. Ayrıca fantastik kitap okumayı da çok severim. Çünkü heyecanlı ve güzel oluyorlar.” (K18E7)

“İçinde bir olay macera barındıran kitapları okumayı daha çok seviyorum. Çünkü bu kitapları okurken daha keyifli vakit geçiriyorum.” (K12E7)

“Genellikle eski kitaplar yani Türk dünya klasikleri daha çok ilgimi çekiyor yeni kitapları zaten yaşıyorum o yüzden çok tercih etmiyorum. Mesela 2020 anlatan bir kitabın niçin okuyayım ki zaten yaşadım zaten mutsuz bir şekilde yaşadıysam ama okursam daha çok mutsuz olurum. Eski kitaplar öyle değil hiçbir fikrim yok ve bir sürü şey öğreniyorum. Mesela farklı aynı dönemde yaşamış iki yazar okuduğumuz zaman bakış açılarına ne kadar farklı olduğunu görebiliyoruz. Ayrıca tür olarak aşk dışı kitaplar daha çok dikkatimi çekiyor.” (K16K7)

“Roman ve günlük tutularak yazan kitapları daha çok okuyorum. Romanda da genellikle aksiyon macera korkuyla ilgili yazılanları daha çok seviyorum.” (K20K7)

“Macera tarzı romanlar okuyorum çünkü ben kısa olayları sevmiyorum, uzun olayları seviyorum ve okuduğum olayın sürekli nedenlerini araştırmak isterim mesela Harry Potter’dan örnek verirsem annesi neden öldü niçin öldü merak duyarım.” (K7E7)

“Şiir kitaplarını çok seviyorum. Çünkü duygusal oluyor bende güzel bir his bırakıyor. Ayrıca bende şiir yazıyorum.” (K11K5)

“Macera ve komedi okumayı seviyorum. Çünkü okurken eğleniyorum ve mutlu oluyorum.” (K8K7)

“Tarihi kitapları adli tıp kitaplarını, cinayet kitaplarını çok severim okumayı. Özellikle ileride adli tıpta doktor olmayı hedeflediğimden dolayı bu tarz romanları hikâyeleri bilgi kitaplarını okumayı çok seviyorum.” (K10K8)

Gençlerin kitap tercihleri bizlere özellikle Wattpad uygulaması ve kitaplarını da neden tercih ettiklerinin sebeplerini de cevaplamaktadır. Çünkü Wattpad uygulamasına gençlerin istedikleri her alanda kitap mevcuttur. Roman, şiir, hikaye, aksiyon, macera, anı

gibi birçok kitap bölümü vardır. Bir diğer etken ise bu kitapların gençlerin isteklerini karşılayacak düzeyde merak unsurunu içermesi ve istedikleri macera,aksiyon türünde kitaplar olmasıdır. Katılımcılar eğlencelik kitap okumayı daha çok tercih ettiklerinden dolayı Wattpad kitapları bu ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

3.2. Kitap Analizleri

3.2.1. Kitap İsmi: Karantina⁴⁶

Yazar Hakkında Genel Bilgiler

Adı Soyadı: Beyza ALKOÇ

Doğum Yılı:15 Şubat 1996

Beyza ALKOÇ 1996 tarihinde İstanbul’da doğmuştur. Akdeniz Üniversitesi’nde Mütercim Tercümanlık ve Sosyoloji okumuştur.

Küçük yaşlarından itibaren hikâyeler, tiyatro oyunları ve kısa film senaryoları yazmıştır. Wattpad platformunda yazmaya başlayan Alkoç’un hikâyelerinin çok beğenilmesi üzerine, 17 yaşında yazmaya başladığı Sınır adlı ilk kitabı 2015 yılında yayınlanmıştır⁴⁷.Yazar daha sonra Karantina serisi ile büyük beğeni toplamıştır. Birçok edebi dalda da ödül kazanmıştır.⁴⁸ Beyza Alkoç’un 2015 yılından 2020 yılına kadar yayımlanmış dokuz romanı bulunmaktadır.⁴⁹

Eserleri⁵⁰

- Kar Tanesi
- Kar Küresi
- No. 26
- Mahşerin Beşinci Atlısının Günlüğü

⁴⁶ Alkoç, Beyza, *Karantina Serisi* (İndigo, ts.).

⁴⁷“Beyza Alkoç - Biyografya” (Erişim 15 Aralık 2023).

⁴⁸“Genç bir edebiyat dehası Beyza Alkoç Aydın kimdir?”, *takvim.com.tr*, ts.

⁴⁹“Beyza Alkoç, Biyografisi” (Erişim 15 Aralık 2023).

⁵⁰“Beyza Alkoç, Biyografisi”.

- Karantina
- Sıfır Kilometre
- 3391 Kilometre
- Asansör
- Sınır
- Sınırsız

Kitap Hakkında Genel Bilgiler

Basım Yılı: Birinci kitap 2016, İkinci kitap 2017, Üçüncü kitap 2018, Dördüncü kitap 2019, Beşinci kitap 2020

Karakterler: Onur, Zeynep, Burak, Mert, Ender Zorlu, Onur'un annesi, Doruk

Karantina Kitabı Kısa Özeti:

Birinci Kitap; Zeynep'in yeni bir liseye kayıt yaptırmasıyla başlamaktadır. Okulda ilk günü olan Zeynep kendi halinde, kimseyle muhatap olmadan zaman geçirmektedir. Yenilikleri ve insanları çok sevmeyen bir karakterdir. Kendi başına müzik dinlemeyi sevdiği için okulda da bu şekilde vakit geçirmektedir. Okulda ilk gün çok sıkıldığı için bir ara lavaboya gider ve klozetin üzerinde oturup müzik dinlemeye başlar. Uzun bir süre orada kaldıktan sonra saatin farkına varır ve lavabodan çıkar. Uzun ve karanlık koridorda birkaç adım attıktan sonra yerde kanlar içinde yatan bir kız görür.

Tam korkudan bağırarakken ağzını bir el kapatır ve onu sert bir şekilde duvara yaslar. Zeynep korku içindedir. Karanlık olduğu için tam olarak karşısındakinin yüzünü görememektedir. Zeynep'in ağzını kapatan çocuk Onur Zorlu'dur. Onur Zeynep'i bağırarmaya ikna ettikten sonra ağzını açar ve ikili tartışmaya başlar. Onur, Zeynep'i cinayeti kendisinin işlemediğine ikna eder ve artık bu olayı çözene kadar sır gibi saklayacaklarını söyler. Böylelikle artık Zeynep, Onur Zorlu'nun en yakınında olacak kişiler arasına girmektedir. İkili daha sonra Onur'un çocukluk arkadaşları olan Burak ve Mert'e olayı anlatır. Hep birlikte cesedi okulda kimsenin girmediği çatı katında bir odaya saklarlar. Daha sonra kan izlerini temizleyip olan her şeyin üstünü örtmeye çalışırlar. Tam bunlar olurken okul müdürü herkesin spor salonunda toplanmasını ister. Okulda salgın bir hastalık

riskinin olduğunu bu yüzdende bir öğrencinin hastaneye kaldırıldığını söyler. Bu nedenle de okul karantinaya alınmıştır.

Artık okulda işlenen bir cinayet ve bir katil vardır. Üstelik okul karantinaya alınmıştır. Onur ve arkadaşları işler düzelene kadar cinayet meselesini çözmek zorundadır. Çünkü eğer bu cinayet ortaya çıkarsa Onur'un babasının başı derde girecektir. Küçük yaşta annesini kaybeden Onur bir de babasını kaybetmeye dayanamaz.

Zeynep artık bu grubun bir parçasıdır. Daha bir gün bile olmadan yeni tanıdığı bu kişilere bağlanmış ve bu işi çözmek için onların yanında olmak istemiştir. Onur dışındakiler Zeynep ile çok iyi anlaşırken Onur çok sert, kaba ve soğuk davranmaktadır. Bu durum Zeynep'i sinir etse de içten içe Onur'a karşı bir şeyler hissetmesine neden olmaktadır.

Onur çok sert, sinirli, çok fazla konuşmayan biridir ve bu süreçte de bir an önce cinayeti çözmek istemektedir. Kendilerince suçlu olabileceklerin listesini yaparlar. Onlardan biride Doruk'tur. Onur'un baş düşmanlarından biridir Doruk. Zeynep onu konuşturmak için uzunca bir zaman geçirir. Fakat Doruk daha çok Zeynep'i etkilemek için konuşmalar yapmaktadır. Cinsel içerikli espiriler yaptığı için Zeynep ondan hiç hoşlanmamakta fakat yine de bir şeyler bulmak adına konuşmaya devam etmektedir.

Onur Zeynep'e soğuk davranmakta ama onu her an yanında tutmaktadır. Zeynep ise Onur ona kötü davranırsa bile onu sevmektedir fakat kendisini Onur'a yakıştıramamaktadır. Çünkü okuldaki en güzel kızlar da Onur'u sevmektedir. Aynı zamanda okula yeni gelen kız olarak Zeynep kısa sürede Onur'un kız arkadaşı olmasından dolayı kızlar tarafından düşmanlık kazanmıştır.

Okul karantinasının ikinci gününde artık herkes çok sıkılmıştır. Okulun edebiyat öğretmeni okulun Romeo ve Jülyet'ini bulmak için kısa bir yarışma yapacaklarını duyurur. Edebiyat öğretmenin sorularına en iyi cevapları verenler yarışmaya hak kazanır. Hiç beklenmedik üzere Onur çok etkileyici konuşmalar yapar. Zeynep hem Onura karşılık veren kızları kıskandığı için hem de içinde tutamadığı bir hisle o da aynı şekilde etkili cevaplar vermektedir. Yarışma sonucunda Onur ve Zeynep okulun Romeo ve Jülyet'i seçilir. Bu yarışma Zeynep'in Onur'un hiç fark etmediği duygusal yönünü açığa çıkarır ve daha çok etkilenir. Karantina artık sona ermiştir ve 1 günlük okul tatiline girilmiştir. Bunu fırsat bilen Onur ve arkadaşları okula gidip cesetten kurtulmak ister. Okula gittiklerinde ise cesedi

yerinde bulamazlar ve şoka uğrarlar. İçten içe hepsi başlarına çok büyük bir belanın bulaştığını anlarlar.

Zeynep bilinmeyen birinden gizemli notlar almaktadır. Zamanla notlar artar ve olaylar daha da karmaşık hal almaya başlar. Notlarda sürekli katilin Onur olduğuna dair mesajlar verilmektedir. Fakat kimse buna inanmaz. Cinayetin işlendiği gün okulda elektrikler kesiktir ve kameralarla oynandığı için bir delil bulunamamaktadır. Tam da bu zaman da okul müdürüne gelen bir video ile herkes sarsılır. Cinayet anını gösteren videoda tam arkasından görünen kişi tam da onura benzemekte hatta onurun hırkasının aynısı üzerindedir. Gizemli notlardaki mesajlar, videodaki kişi, onurun öfke krizleri özellikle Doruk'u tehdit etmesi ve yaptığı şeyleri unutmaması artık Onur'u şüpheli kişi olarak tutuklanmasına neden olmaktadır.

Sona doğru yaklaşıldığında Onur'u cezaevine girmekten kurtarmaya çalışırlar. Kameralardaki sorun çözüldüğünde hiç hesapta olmayan başka bir kamera kayıtlarına ulaşırlar. Bu kayıt her şeyi ortaya çıkarır. Onur suçsuzdur, cinayeti işleyen kişi Onur'un kılığına girip bu işi onun üzerine yıkmaya çalışmaktadır. Bu arada Zeynep Onurların evine gider ve orada Onur'un annesinin yazdığı mektupları okuyarak bir şeyler bulacağına inanmaktadır. Mektuplardan birinde Onur'un babasının fiziki özelliğini anlatan annesinin betimlesinin hiç de babasına ait olmadığı anlaşılır. Yani ortada yasak bir aşk yada ihanet vardır. Çocuklar bunun peşine düşer. Çok eskiden kaldıkları apartmana gidip en eski komşu ile konuşurlar. Yaşlı kadının anlattıkları ile artık bilinen her şeyin yalanlarla dolu olduğunu öğrenirler. Onur'un annesini öldüren babası sandığı adamdır. Annesini öldürürken de hayatta en çok sevdiği kişi yani Onur'u yaşarken mahvedeceğini söyler ve kadını böyle bir acı ile öldürür. Onur tutulduğu yerden kaçır ve okulda herkesin önünde babası ile yüzleşir ve babasını silahla yaralar. Okulda kimse bunu Onur'un yaptığını itiraf etmez. Mert'in babasının ayarladığı araba ile yurt dışına kaçarlar.

Artık her şeyden uzaklaşmışlardır. Tüm bu olaylar içinde Onur ve Zeynep birbirlerine bağlanmış ve aralarında bir aşk doğmaya başlamıştır. Aralarında fiziksel yakınlaşmalar başlamıştır.

İkinci Kitap; Mahşerin 4 atlısının ülke dışı kaçımları ile devam etmektedir. Mert'in babasının ayarladığı araba ile Gürcistan'a kaçarlar. Zeynep ailesi ile görüşmeden bir an önce yola çıkmıştır. İlk perdede yaşananlar artık onları birbirlerinden ayıramaz hale

getirmiştir. Günlerini Mert'in babasından gelecek haberlerle geçiren çocuklara önemli bir haber gelir. Ender Zorlu komadan çıkmıştır. Artık eve dönme vakitleri gelmiştir. Türkiye'ye döndükten sonra onları ilginç bir durum karşılar. Ender hafıza kaybı yaşamıştır ve tüm olayları unutmuştur ve Onur bütün suçlamalardan kurtulur. Geçen zamanın yorgunluğu Onur da psikolojik yıkıma neden olmuştur. Kendini Zeynep'ten uzaklaştırmak ister ve ikilinin arası açılır. Artık normal hayatlarına dönmüşlerdir. Yeni bir okula başlamışlardır. Zeynep ve Onur birbirleriyle konuşmamaktadır. Hatta Zeynep yeni bir arkadaş edinmiş ve gününün çoğunu onunla geçirmektedir. Yeni çocuk Zeynep'ten hoşlanmaya başlar ve bunu ona söyler. Zeynep'le çocuk yakınlaşırlar ve bu anlara Onur şahit olur ve çok büyük bir hayal kırıklığı yaşar. Zeynep yaptıklarından pişman olur Onurlarla konuşup durumu toparlamak ister. Uzun bir tartışma sonrasında artık ikilinin arasındaki buzlar erir. Fakat ortada bir sorun vardır. Okul da bir balo yapılacaktır ve ikili birbirlerine inat uğruna balo için başkalarına söz vermişlerdir. Yine de kimseyi kırmamak için ikisi de söz verdikleri kişilerle baloya gideceklerdir.

Balo gecesini Zeynep Onur'un evinde kalır. O gece beraber uyurlar. Sabah uyanınca Onur Zeynep'e balo da giymesi için annesinin elbisesini hediye eder. Balo da çiftler dans ederken Onur ve Zeynep dışarı çıkar tek başlarına kalabilecek bir yer bulurlar. İkili en sevdikleri şarkıda dans ederler. Zeynep Onur'un kalbine elini koyarken cebinde bir kağıt parçası fark ederler. Kâğıt da eskiden Zeynep'e gelen notlar gibi yazılı bir not vardır. Tam o sırada bir silah sesi gelir ve Zeynep Onur'un kolları arasında yere yığılır. Zeynep kanlar içinde kalır, Onur şok geçirir, herkes onların başında toplanır.

Zeynep ameliyat olur, ölüm tehlikesi atlatır. Ailesi artık Onur ile görüşmesini istemez. Ama yinede kimse buna engel olamaz. Bu da Ender'in bir oyunudur. Herkesi kandırıp daha kötü bir plan kurmuştur. Tüm bu yaşananlar Onur'u çok düşündürür. Zeynep'in hayatından çıkmayı kafasına koyar. Ender'den intikam alma sırası ondadır. Onunla yüzleşmek için evine gider ama orada bir zarf bulur. Zarfın içindeki komutlara uyarak bir araba ile nerede olduğunu bile bilmediği bir uçuruma gelir. Ender'le buluşmadan son geceyi Zeynep'in yanında geçirir ona ve arkadaşlarına sessizce veda eder. Fakat çocuklar bu vedayı anlar ve onun peşine düşer. Onur tanımadığı bir adamla uçurumun kenarındadır. O adam enderin kardeşidir. Abisinin intikamını almak için gelmiştir. Hem Onur'dan hem de Onur'dan hep nefret etmiş abisinin delirmesinin nedenini onlar olarak görmektedir. Yurt dışında yaşadığı içinde hiç görüşmemişlerdir. Zeynep, Mert ve Burak çaresiz şekilde

kalmışlardır. Arkadaşları nerede olduğunu bilmedikleri bir yerdedir ve silah sesi duymuşlardır.

Üçüncü Kitap; Onur'un ölüm sahnesi ile başlar. Onur karşısında Ender'in kardeşi ile tartışken silah sesi duyulur. Fakat ölen Onur değil Ender'in kardeşidir. Tam o sırada bir araba Onur'a yaklaşır ve onu oradan götürürler. Onur hiç tanımadığı bir adamın arabasında bilmediği bir yere gider. Adam Onur'un annesinin gençken âşık olduğu adamdır. Annesi ile çok büyük bir aşk yaşarlar fakat bir türlü kavuşamazlar. Onur'un annesi Ender'le evliken de bir süre görüşürler. Bir gün birlikte olurlar ve bu birliktelik sonucu Onur dünyaya gelir. Ama annesi bunu herkesten saklar fakat Ender bu gerçeği öğrendiği gün Onur'un annesini öldürür. Onu öldürürken de intikamını Onur'dan almaya yemin eder. Böylelikle ölürken ona en büyük bedeli yaşattığını düşünür. Bu gerçeklerin hepsi artık ortaya çıkmıştır. Onur'un babası her şeyi öğrendiği zaman Onur'u uzaktan takip eder.

Altı ay boyunca herkesten uzak kimse ile görüşmeden yaşarlar. Herkes Onur'un öldüğünü kabul etse de Zeynep, Mert ve Burak buna asla inanmazlar. Özellikle Zeynep bu süreçte çok kötü olur. Kimse ile görüşmez kendisini eve hapseder. Halüsinasyon görmeye başlar, psikolojisi git gide kötüleşir. Onur'un da psikolojisi bozulmuştur ve bir gün babasıyla bir tartışma yaşarlar. Babası bu durumu daha fazla devam ettirmemesini ortaya çıkmasını söyler. Onur artık dayanamaz ve ortaya çıkmaya karar verir. Tüm cesaretini toplayarak ilk önce Zeynep'in evine gider gizlice onu bahçedeki ağaçtan izler. Onu perişan halde görmeye dayanamaz ve kendini suçlar. Daha sonra Burak ve Mert'in yanına gider. Onları da uzaktan izler. Onur dayanamaz ve arkadaşlarına kendini gösterir. Onur başından geçenleri anlatır. Sıra Zeynep ile yüzleşmeye gelmiştir. Zeynep'i çok sevdiği grubun konserine götürürler. Tam konser başlarken ışıklar kapanır ve Onur gelip Zeynep'in yanına oturur. Zeynep Onur'un parfüm kokusunu alır ve bir an onun geldiğini düşünse de yine beyninin onunla oyun oynadığını düşünür. İlk başta olanları anlayamayan Zeynep daha sonra Onur'a kavuşmanın mutluluğunu yaşar.

Gençler onurun babası ile tanışırlar. Artık yanlarında Ender ile savaşılabilecekleri güçlü biri vardır. Onur'un babası onlar için özel korumalık yapar. Bir gün Zeynep'e bir telefon gelir. Telefondaki kişi Zeynep'in çocuk yetiştirme yurdundan arkadaşı olduğunu iddia eder. Fakat Zeynep buna inanmaz. Telefondaki kişi Zeynep'in tüm bilgilerini söyleyince Zeynep'in içine kuşku düşer. Bunu kimse ile paylaşmaz ama işin peşini de bırakmaz. Bunun yanında Onur'un gerçek babası Rıza şüphelendiği için Onur'un annesinin

mezarını açtırır. Tam da şüphelendiği gibi mezar boştur. Onur yıllarca boş bir mezarı annesinin mezarı zannetmiştir. Bu işin peşine düşerler ve Onur'un annesinin ölmediğini bulurlar. Fakat nerede olduğunu bulamazlar.

Zeynep'in yoğun strese dayalı bir rahatsızlık yaşadığı öğrenilir. O ara psikoloğu da gelir. Fakat Onur'un babası doktorlara güvenmeyip Zeynep kendi tanıdığı bir doktora daha muayene etmek ister. Kan testi yapılır ve Zeynep'in kanında ona tüm bu unutkanlıkları yaşatan bir ilaç olduğu anlaşılır. Bu ilaç Zeynep'e psikoloğu tarafından verilmektedir. Hemen bu adamı araştırırlar uzun araştırmalar sonunda aslında başkasının adını kullanarak Zeynep'i kandırdığını anlarlar. Ender'e çalıştığını anlarlar. Bu sırada polislerle beraber bir operasyon yaparlar. Zeynep kulaklık ve kamera ile onun odasına girer ve onu konuşturmaya başlar. Adam kulaklığı fark eder ve Zeynep'i kaçıır. Onur ve arkadaşları ne kadar uğraşsalar da onları yakalayamazlar. Adam Zeynep'i büyük bir eve götürür. Ender o evde Zeynep ile yüzleşir ve ona hayatının şokunu yaşatır. Bütün bu olanların Zeynep ve Onur'un başına gelmesinin nedeni vardır. Ender Zeynep ve Onur'un kardeş olduklarını ikisinin de annesinin yasak aşkından olduğu için bunları yaşatarak kendi intikamını aldığını söyler. Zeynep'i zehirlemek isteyen hizmetkâr vicdanını rahatlatmak için Zeynep'i evin içinde başka bir odaya götürür. O oda da Onur'un annesi makineye bağlı şekilde yatmaktadır. Kadın Zeynep'i görünce ona gözleri ile bir tabloyu işaret eder. Zeynep gizlice tablonun arkasından bir kâğıt parçası alır. Zeynep kâğıtta yazanları okuyunca anlar ki Ender kadına yıllardır ilaçlar vererek onu yatağa bağlamıştır. Zeynep'in yerini öğrenen Onur polislerle oraya baskın yapar. Fakat Zeynep'i kurtaramasalar da Onur'un annesini kurtarırlar. Ender'in yine bir planı vardır. Onur'u arar ve onları bir saate kadar bir depoda buluşmaya çağırır. Gelmemeleri takdirde Zeynep'i öldürecektir. Ender planını tek tek anlatır onlara. Bu olanların hepsinin bir intikam olduğunu, Zeynep ile Onur'un aslında kardeş olduklarını ve onları bilerek bir araya getirip âşık olmalarını sağladığını ve böylelikle onlardan çok büyük bir intikam aldığını söyler.

Artık her şey bitmiştir. Ender Zeynep'i öldürerek Onur'a daha da büyük bir acı yaşatacağını söyler. Tam o sırada onurun annesi birtaksi ile olay yerine gelir ve olayların gerçekliğini anlatır. Onur ve Zeynep'in kardeş olmadıklarını, Zeynep'in Ender'in kızı olduğunu itiraf eder. Ama Onur Ender'in oğlu değil Rıza'nın oğludur. Ender Zuhale inanmayıp tam Zeynep'i öldürecekken bir silah patlar ve Rıza Ender'i yaralar. Hemen Zeynep'i kurtarırlar ve orayı terk ederler.

Dördüncü Kitap; Genel olarak yüzleşmeler ile doludur. Yaşanan tüm bu olaylar artık Zeynep'i çok yıpratır. Hayatı alt üst olmuştur. Evlatlık olduğunu öğrenmiştir. Yaşadığı bunca şey artık ona ağır gelir ve oradan uzaklaşmak ister. Daha fazla kimsenin acı çekmesini istemez. Yaşadığı ili değiştirmek ve herkesten uzaklaşıp yeni bir hayata başlamak ister. Çünkü tüm bu olanlardan kendisini suçlar. Cesaretini toplayıp bunu ailesine söyler ve Eskişehir'e taşınmaya karar verirler. Onur ve arkadaşları son kez Zeynep ile konuşmak için hep beraber Abant'a giderler ve orada çok güzel vakit geçirirler. O gece Zeynep ve Onur yakınlaşırlar. Zeynep sabah kimseye haber vermeden İstanbul'a geri döner. Bir süre sonra da taşınırlar.

Zeynep artık Eskişehir'de yeni bir hayata başlamıştır. Ama bir gün Onur'la karşılaşır. Onur onu bırakmadığını Mert ve Burak'la onların da Eskişehir'e taşındıklarını söyler. Üniversiteye hazırlanmak için bir kursa yazılırlar Bir gün Zeynep kendini kötü hisseder ve doktora gider. Doktor Zeynep'e hiç beklemediği bir haber verir. Zeynep hamiledir. Abant da Onur ile yakınlaştıkları zaman hamile kalmıştır. Zeynep ve Onur'un kızları doğar ve adını Gece koyarlar.

Beşinci Kitap; Onur ve Zeynep evlidirler. Gece adında bir kızları vardır. Zuhul ve Rıza'da kavuşmuşlardır. Ortak ailelerinin işlettiği bir kafeleri bile vardır. Her şey çok güzel ve yolundadır ama Zeynep içten içe başlarına bir şey gelecek diye çok endişelenmektedir. Özellikle de Gece hakkında çok büyük korkuları vardır. Hiç beklemedikleri bir zamanda hayatlarına tanımadıkları bir kadın girer. Bu kadın Zeynep'in teyzesi olduğunu ve ablasının tek emanetine sahip çıkmak istediğini söyler. Fakat ne Zeynep ne de diğerleri buna inanmazlar ve kadından uzak dururlar. Rıza kadını araştırır ve aslında onlara yalan söylediğini öğrenirler. Zeynep'in gerçek annesinin hiç kardeşi yoktur ve bu kadın hiç ona benzememektedir. Bu olay herkesin huzunu kaçırmıştır. Özellikle de Zeynep'in. Çünkü artık canından daha çok sevdiği ve koruduğu bir evladı vardır ve artık eskisi kadar güçlü değildir.

Bu seride de diğerleri kadar aksiyon ve entrika dolu geçer. Özellikle Zeynep, Onur ve Gece'yi çok zor sınavlar beklemektedir. Çünkü Ender kızını ve torununu onlardan koparmaya niyetlidir. Bu arada Onur'un büyük bir hastalığı ortaya çıkmaktadır. Beyninde tumor vardır. Bu nedenle ameliyat olur. Bu arada Zeynep ve Gece kaçırlır. Böylelikle yeni bir süreç başlamaktadır. Bir sürü aksiyondan sonra Zeynep ve kızını bulan Onur artık rahatlamıştır. Bir zaman sonra ikilinin ikinci çocukları dünyaya gelmektedir. Onun adını da

Güneş koyuyorlar. Seri Zeynep ve Onur'un gece ve gündüze yazdıkları mektubu okumaları ile son bulmaktadır.

3.2.2. Kitap İsmi:4N1K⁵¹

Yazar Hakkında Genel Bilgiler

Adı Soyadı: Büşra YILMAZ

Doğum Yılı: 22 Haziran 1994

Küçük yaştan beri yazmaya ilgisi olan Büşra Yılmaz, elinde halihazırda “Ölüme Fısıldayan Adam” gibi kurguları olmasına rağmen, neşeye ihtiyacı olduğu bir dönemde internet üzerinden 4N1K isimli eserini bölüm bölüm yazmaya ve direkt okuyucuya sunmaya başladı.⁵² Gelen büyük ilgiden sonra, basılması için Epsilon Yayınevi ile anlaştı. Kitabı çıktığı gibi “çok satanlar” listesine ilk sıradan girdi, ilk hafta 100 binin üzerinde sattı.⁵³ Elele Avon Kadın Ödülleri (2016) tarafından "Yılın Yazarı" ödülüne layık görüldü.⁵⁴ İmza günlerinde yaşanan yoğunluk sonrası Fabrika Yapım'dan gelen eserinin filme dönüştürülmesi teklifini kabul etti.⁵⁵

Bu teklifin devam kitabı “4N1K-2: On İkidten Sonra” için de devam etti. Vizyona giren iki filminden sonra, “4N1K İlk Aşk” adıyla FOX dizisi olarak ekranlara geldi.⁵⁶ İlk sezonun ardından dijitalde “4N1K Yeni Başlangıçlar” olarak devam etti.⁵⁷ 4N1K ile birbirine çok zıt bir kurgusu olan “Ölüme Fısıldayan Adam” ve devam kitabı “Kibrit Çöpü Mezarlığı” da Epsilon Yayınevi tarafından basıldı. Şimdilerde ise senaryo yazıyor ve başka bir serisi olan “Ruh Savaşçıları Akademisi”i mangaya⁵⁸ dönüştürülüyor. Bunun dışında yazmakta olduğu birkaç kurgusu (Elmayı Prens Yedi, Siyah Allık ve Beyaz Maske, Kulahta Erimiş Dolunay) üzerinde de çalışıyor.⁵⁹ Kişisel hayatı Üniversite eğitimi için doğduğu

⁵¹ Yılmaz, Büşra, *4N1K Serisi* (Epsilon, ts.).

⁵²“Polisiye dışında çok okumuyorum | Milliyet Sanat”, *milliyetsanat.com* (Erişim 25 Mayıs 2023).

⁵³“Tokat'ta büyüyüp ne kadar 'bad girl' olunabilir ki | İzzet ÇAPA Köşe Yazısı - Hürriyet Haberler” (Erişim 25 Mayıs 2023).

⁵⁴“Elele Avon Kadın Ödülleri 2016 sahiplerini buldu! Yaşam Plus haberleri” (20 Ocak 2017).

⁵⁵“4N1K romanı film oluyor”, *hthayat.haberturk.com* (29 Kasım 2016).

⁵⁶“4N1K dizi oluyor! 4N1K hangi kanalda yayınlanacak?” (Erişim 25 Mayıs 2023).

⁵⁷“4N1K İlk Aşk'ın yeni sezondaki adı ne olacak, dizi ne zaman başlıyor? Başrol oyuncular Medyatava'ya konuştu!” (Erişim 25 Mayıs 2023).

⁵⁸“Japonlara özgü çizgi roman.”, ts.

⁵⁹“Büşra Yılmaz/Fox TV Röportaj - YouTube” (Erişim 25 Mayıs 2023).

şehirden ayrılıp bir süre Düzce'de yaşayan Büşra Yılmaz, Sosyal Hizmet bölümünde okudu. 2017'de İstanbul'a taşındı.

Eserleri⁶⁰

- 4N1K (Ekim 2015)
- Ölüme Fısıldayan Adam (Vade Mecum-1) (Ağustos 2016)
- 4N1K-2: On İkidən Sonra (Ekim 2018)
- Kibrit Çöpü Mezarlığı (Vade Mecum-2) (Eylül 2019)
- Aşkın -De Hâli (Mart 2022)

Kitap Hakkında Genel Bilgiler

Basım Yılı: Birinci kitap 2015, İkinci kitap 2017

Karakterler: Yaprak, Ali, Oğuz, Sinan, Gökhan, Barış

4N1K Kitapları Kısa Özet:

Kitap Yaprak isimli genç bir kızın hayatını komedi ve dram türü ile anlatan bir eserdir. Kitabın temasına baktığımızda arkadaşlık, dostluk kavramları karşımıza çıkmaktadır. Kitapta genel olarak, Yaprak ve çocukluktan itibaren tanışan ve her an birlikte olan dört arkadaşının gençlik maceralarını görmekteyiz.

Ana karakterimiz olan Yaprak kendisini çocukluktan itibaren hem cinslerinden farklı görmektedir. Onlar gibi giyinmeyi sevmeyen, onlarla pek anlaşamayan ve genel olarak ilgi alanları farklı olan biridir.

Bu durum onunla annesi arasında sürekli gerilim olmasına sebep olmaktadır. Çünkü annesi bir tanecik kızının da diğer kızlar gibi olmasını istemektedir. Bundan dolayı da kızının hayatına sürekli müdahale etmektedir. Kızının küçüklüğünden beri sadece dört erkek çocuğu ile arkadaşlık yapmasının onun ‘cinsiyet ayarlarını’ bozduğuna inanır. Oysa ki Yaprak bu durumdan oldukça memnundur. Çünkü onun için bu hayatta bu dört erkek çocuğundan önemli başka hiçbir mesele yoktur. Yaprak, Ali, Gökhan, Sinan ve Oğuz çocukluktan beri

⁶⁰“Büşra Yılmaz”, *Vikipedi*, 09 Mayıs 2023.

aynı mahallede büyümüş ve her şeyi birlikte yaşayan çok sıkı dostlardır. Hepsi de şahsına münhasır kişiliklerdir. Son derece sadık, birbirlerine dürüst ve kendi eğlence anlayışları olan liseli bir grup olarak aynı okulda hayatlarına devam ederler.

Yaprak hepsini çok sever fakat Ali'ye karşı her zaman daha fazlasını hisseder. Yaprak bu özel duyguyu aşk değil de saf sevgi olarak tanımlar. Çünkü Ali her zaman Yaprak'a çok özel davranır ve her koşulda onun yanında durur. Ali zaten grubun ağabeyi, en mantıklısı, ailelerin göz bebeğidir. Diğerleri bu kadar sorumluluk sahibi değildir. Hatta çoğu zaman yaptıkları şeyler yüzünden başları derde girer. Ali grubun kurtarıcısıdır.

Hayatlarına normal şekilde devam ederken bir gün yağmurun başına değişik bir olay gelir. Doğum gününde annesinin ona aldığı pembe gömleğini asla giymeyeceği için değişime götürür. Çünkü pembe olan her şeyden nefret eder. Mağazada bir genç ondan kız arkadaşı için alacağı elbiseyi denemesini rica eder. O da bu isteği yerine getirir. Ama çocuk ilginç bir şekilde ortadan kaybolur. Yaprak'ın doğum günü gelmiştir. Gözünü bilinmeyen bir kargo ile açar. Gelen şey geçenlerde mağazada denediği elbiseye aşk sözlerinden oluşan bir nottur. Yaprak bu duruma çok şaşırır da birisinin onunla dalga geçtiğini düşünür ve bundan kimseye bahsetmez. Daha sonra arkadaşlarının yanına gider ve doğum gününü kutlar. Bu arada Yaprak bu işi arkadaşlarının yapmadığını fark edince bunu onlara anlatır ve hepsi bu duruma çok sinirlenir. Bir süre bu gizli hayranın notları, hediyeleri devam eder. Artık Yaprak bu durumdan rahatsız olsa da kim olduğunu çok merak etmektedir. Bir süre sonra gizem bozulur. Bu gizli hayran son sınıflardaki Barış isimli bir çocuktur. Barış Yaprak'a âşıktır ve onu da kendisine aşık etmek için elinden geleni yapacaktır. Ama Yaprak onunla dalga geçer ve böyle bir şeyin asla olmayacağını söyler ve böylelikle ikili arasında bir iddia olur. Barış Yaprak'ı kendisine aşık edecektir. Bunun için sürekli yeni iddialar ortaya atar ki Yaprak ile yakınlaşabilsin. Her kaybedilen iddiada birbirlerine ceza vereceklerdir. Yaprak kendinden emindir fakat Barış'ta Yaprak'ı kendine aşık etmek için daha fazla gayret gösterir. Yaprak kaybettiği her iddiadan sonra Barış ona diğer kızlar gibi gözükmek gibi cezalar vermiştir.

Grubun hepsi çok sinirlidir fakat Ali her zamankinden daha sinirli ve tepkilidir. Bunun nedeni de Barış ve Ali'nin teke tek buluştukları zaman ortaya çıkar. Ali küçüklüğünden beri aslında Yaprak'a âşıktır. Bunu sadece tatillerde oraya gelen Emre adında çok yakın arkadaşları bilmektedir. Ali hiçbir zaman Yaprak'a açılmaz. Çünkü Yaprak'ı kaybetmekten ve arkadaşlıklarına ihanet etmekten korkar.

Zamanla iddialar artar birçok macera yaşarlar. Ali Yaprak'a kötü davrandığını düşündüğü kişilere saldırmaya çalışmış ama bu sırada bıçaklanmış. Ali bıçaklandıktan sonra Yaprak Ali'yi kaybedeceğinden çok korkmuş ve içindeki o anlamsız duyguya bir türlü anlam verememiştir. Ali iyileştikten sonra Yaprak'ın son cezası Barış'la partiye gitmektir. Partiye Barış'ın aldığı ayakkabı ve elbiseyle gitmesi gerekmektedir. Bu durumu henüz kabullenememiş olsa da o partiye gidecektir ve onu partiye Ali bırakacaktır. Uzun bir hazırlık sürecinden sonra parti zamanı gelmiştir. Yaprak uzun zaman sonra ilk defa kız gibi giyinmiş ve makyaj yapmıştır. Ali kıskançlığını belli edemese de o partide Barış ile Yağmur'un birlikte vakit geçirecek olmasına oldukça üzülüyordur. Partiden sonra Barış, Yaprak'ı Ali'nin ağladığı parka götürmüş ve Ali daha fazla dayanamayıp aşkını itiraf etmiştir. Yaprak başta kızmış olsa da o da artık hislerinden emindir ve kardeşi gibi gördüğü Ali artık sevgilisidir. Yaprak ve Ali aralarındaki ilişkiyi henüz diğerlerine açıklayamamıştır. Bunun sebebi; kendileri de aralarında ki bu garip duyguyu kabullenemediği içindir. Yaprak ve Ali'de diğerleri gibi arkadaşlardır. Ta ki Ali'nin, Yaprak'ı on iki yıl sevdiğini söylemesine kadar. Ali, Yaprak'a duygularını açtıktan sonra, Yaprak'ta Ali'ye karşı aşık olduğunu hissetmiştir. Fakat çocukluğundan itibaren birlikte büyüdüğü Ali'ye; artık ne tam anlamıyla arkadaş gözüyle ne de sevgili gözüyle bakabilmektedir. Yaprak, bu günlerde olayın gerginliğini yaşarken, bir de üzerine Ali ile olan ilişkisini diğerleriyle paylaşamadığı için ekstra gergin bir haldedir. Yaprak, Ali ile baş başa gelmekten çekinmektedir. Bunu nedeni ise; Ali'den utanması ve diğerlerinin hiçbir şeyden haberinin olmaması yüzünden panik yapmasıdır. Ali'nin kocaman aşkına karşılık, Yaprak'ın içinde yavaş yavaş filizlenen o masum hissi yalnızca içlerinde yaşarlar. Ali'den haberi olan bir tek kişi vardır: o da Yaprak'ın komşusu olan Tuna'dır. Tuna ise kendini gay olarak tanıtan ve diğerleri tarafından değişik bir tip olarak görülen, herkesi rahatça eleştiren ama yine de herkesin arkadaş olmak istediği biridir. Kitabın ilerleyen bölümlerinde ise gay olmadığı avukat babasının eşcinsel birine karşı açılan bir davayı almasından dolayı babasına tepki olarak öyle davrandığı görülmektedir.

Yaprak, o gün kütüphanenin olduğundan daha yoğun olduğunu fark eder. Okulun bitmesine yakın kitap alma trafiğinin yavaşladığı sırada içeriye Barış ve arkadaşları girer. Arkadaşları Barış'ın sarhoş olduğunu, onu kütüphanede bir kaç ders saklaması gerektiğini söylerler. Ali ve diğerleri ders aralarında Yaprak'ı ziyarete gelirler. Yaprak, durumu idare etmeye çalışsa da; Oğuz'a yakalanır. Barış'a yardım ettiğini söylemeye çalışsa da Oğuz, her şeyi yanlış anlar. Ders bittikten sonra pizza yemek için sözleşmişlerdir. Oğuz, Yaprak'ı

diğerleri basmasın diye kütüphaneye kilitler. Yaprak'a da yandaki kafeye gittiklerini ve işi bitince haber vermesini, onları çıkarmaya geleceğini söyler. Yaprak hariç diğerleri okulun yanındaki kafeye geçerler. Ali, Oğuz'un telefonundan Yaprak'a attığı mesajı görür görmez kütüphaneye gider ve Barış ve Yaprak'ı birlikte görür. Yaprak, Ali'nin sinirlenip kızacağını düşünürken; Ali'nin bu duruma sessiz kalışı Yaprak'ı daha fazla üzer. Bir süre sonra Yaprak, Ali ile aralarındaki buzları eritmek ve ona sevgisini göstermek için bir şeyler yapmak ister. Bunun üzerine Barış'tan yardım alır. Barış, Yaprak'a görevler verir ve bunun sonucunda da Ali ile aralarının düzeleceğini söyler. Fakat her görevin sonucunda da Yaprak'tan bir kanıt istemektedir. Yaprak bu görevi başarır.

Yaprak, yılsonu ödevini yapmak için Ali'nin biyoloji kitabını alır. Kitabı karıştırırken içerisinde el ile çizilmiş bir harita bulur. Harita da kütüphaneyi tarif eden bir yol vardır. Bunu Barış'ın yaptığını anlar ve onu yanına çağırır. Barış bunu okulun ilk günü yaptığını, okul bahçesindeyken birden yanlarına küçük bir sarı ayakkabı düştüğünü alıp saklayarak şaka yapacağını ve tüm bunlar olurken de Yaprak'a o zamandan beri aşık olduğunu itiraf eder. İkili arasında duygu dolu bir konuşma olur. Artık Yaprak bir karar verip Ali'yi seçmiştir. Konuşma ikilinin fiziksel yaklaşması ile son bulur fakat bu arada tüm olanlara şahit olan Gökhan hem çok şaşırır hem de hayal kırıklığı yaşar.

3.2.3. Kitap İsmi: Nar, Bal, Kar⁶¹

Yazar Hakkında Genel Bilgiler

Adı Soyadı: Emre GÜL

Doğum Yılı: 03.01.1998

Yazar 3 Ocak 1998 Hatay/İskenderun doğumludur. Marmara Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü'nde okumaktadır. “Ortaokul yıllarında yazmaya olan ilgisini keşfeden Emre Gül, küçük hikâyeler yazarak edebiyat dünyasına ilk adımlarını atmıştır. Dünya çapında oldukça popüler olan hikâye paylaşım platformunda hikâyelerini paylaşan yazar, kısa

⁶¹ {Citation}

sürede büyük beğeni kazanmıştır 'Güneşi Söndürmem Gerek' serisiyle oldukça başarı yakalayan yazar, aşk romanları ve öykü türünde eserler kaleme almaktadır."⁶²

İlk hikâyelerini 2014 yazmaya başlamıştır. Nar kitabını yayımlamadan önce bir kısmını Wattpad platformunda yayımlamıştır.⁶³Nar Serisi'nin ilk kitabı Nar 2016 yılında Ephesus Yayınlarından çıkmıştır. Bal'ı 2018 yılında, Kar'ı ise 2019 Mart ayında çıkarmıştır.⁶⁴

Eserleri⁶⁵

- Güneşi Söndürmem Gerek
- Güneşi Söndürmem Gerek 2
- Güneşi Söndürmem Gerek 3
- Yalancılar ve Yabancılar
- Bal
- Nar
- Kar
- Küçük Ortay Rıfat ve Yazdığı Şiir (Önder Yetişen ile)
- Küçük Edip Cansever ve Çiçeği (Önder Yetişen ile)
- Küçük Fazıl Hüsnü Dağlarca ve Köpeği (Önder Yetişen ile)
- Küçük Behçet Necatigil ve Yıldızı (Önder Yetişen ile)
- Küçük Tezer Özlü ve Gece – Gündüz (Önder Yetişen ile)
- Küçük Turgut Uyar ve Saati (Önder Yetişen ile)

Kitap Hakkında Genel Bilgiler

Basım Yılı: Birinci kitap 2017, İkinci kitap 2018,Üçüncü kitap 2019

Karakterler: Çınar, Mesajcı, Baran, Emir, Beren, Hazal, Murat Hoca, Nehir Hoca

⁶²“Emre Gül, Biyografisi, Tüm kitapları”, ts.

⁶³“Emre Gül, Biyografisi, Tüm kitapları”.

⁶⁴“Emre Gül Kimdir?”, *Mardin Life*, ts.

⁶⁵“Emre Gül, Biyografisi, Tüm kitapları”.

Nar, Bal, Kar Kitapları Kısa Özet:

Nar Kısa Özet: Çınar ve Balın çok yakın iki arkadaştır. Çocukluktan itibaren birlikte büyümüş ve iyi kötü tüm her şeyi birlikte yaşamışlardır. Ortaokulda tanıştıkları andan itibaren hiç ayrılmamış ve üniversiteye kadar da hep birlikte aynı okullarda aynı sınıflarda okumuşlardır. Çınar Balın'a 'Balım' diye hitap ederken Balın da Çınar'a 'Nar' diye seslenmektedir. Birbirlerinden başka samimi oldukları başka arkadaşları yoktur ve aynı evde yaşamaktadırlar. Bundan dolayı çevrelerindeki insanlar bu iki yakın arkadaşın sevgili olduğunu düşünür ve bu durumdan rahatsız olurlar. Fakat zamanla ikisinin çok iyi yakın arkadaş olduklarını anlarlar ve bu durumu kabul ederler. Öyle ki komşuları apartman da yaptıkları altın günlerine bile bu ikiliyi çağırarak kadar samimi olurlar. Aynı okulda olan bu ikili bir gün bir öğretmenleri tarafından bir projeye başlamak zorunda kalır. Fakat bu proje öyle sıradan bir proje değildir. Çünkü eğer bu projeyi veremezlerse mezun olamazlar. Bunun yanı sıra proje için şehir dışında olmaları gerekmektedir.

İkili bir şekilde tüm sıkıntıları halleder ve proje için şehir dışına çıkarlar. Hatta biraz ortam değişikliği olacağı içinde heyecanlıdır. Onların masumca başladıkları bu proje aslında düşündükleri gibi bir süreç olmamakta ve çeşitli macera ve sıkıntıları da beraberinde getirmektedir.

Her şey Balın'a bilinmeyen biri tarafından atılan bir mesaj ile başlamaktadır. Bir mesajcı tarafından sürekli atılan mesajlar bu ikiliyi çok rahatsız etmektedir. İki arkadaş bu mesajları kimin attığını bulmaya çalışmaktadır. Fakat bu o kadar da kolay bir iş değildir. Çünkü hem kendisini çok iyi saklayan, onlar hakkında en küçük ayrıntıyı bile bilen birini tahmin etmek çok zor olmaktadır. Hayatları alt üst olmuştur. Artık tek amaçları bu mesajları kim ve neden atıyor onu bulmaktır. Öyle ki artık bu sorgulamalar iyice herkesten şüphe etmelerine ve ikilinin bile arasının açılmasına neden olmaktadır.

İlk olarak Emir isimli karakterden şüphe etmektedirler. Emir, Çınar'ın oda arkadaşıdır. Fakat daha sonra bunun yanlış bir düşünce olduğunu fark ederler. Bu arada proje için farklı şehirlere giderler. İlk şehir İzmir daha sonra ki şehir ise Muğla'dır. Muğla'ya giderken yolda Balın ve Baran mola yerinde otobüsü kaçırmakta ve orada bir süre vakit geçirmektedirler.

Barın en başından beri Baran'dan duygusal olarak etkilenmektedir. Fakat onun cinsel yöneliminin farklı olduğunu düşünmektedir. Ama samimi oldukça aslında öyle olmadığını

öğrenmekte ve bu durum onu mutlu etmektedir. Yeni şehir ve yeni ödevde partner oldukları içinde aralarındaki samimiyetleri de artmaktadır. Birbirlerine karşı duygularını da birbirlerine itiraf etmektedirler. Fakat bu durum Çınar'ın hiç hoşuna gitmemekte ve Çınar ile Balın'ın arası açılmaktadır. Çünkü Çınar, Baran'a güvenmemekte ve mesajcının o olduğunu iddia etmektedir. Onun aksine Balın da Çınar'a karşı ilgisi olan Hazal'dan nefret etmekte ve onun mesajcı olduğunu düşünmektedir. Balın'ın yakın arkadaşı Beren'le aynı şeyleri düşündükleri için kimse Hazal'ı sevmemektedir. Bir gün Çınar ve Baran arasında çıkan tartışma sonucu Çınar projeden atılmakta ve bu olay herkesin hayatını değiştirmektedir. Özellikle de Çınar ve Balın artık eskisi gibi değildir. Çınar evden ayrılır. Kimse ondan haber alamamaktadır. Balın artık tek başına yaşamaktadır.

Bal Kısa Özet: Kitap Balın ve Çınar'ın ayrılıkları ile başlamaktadır. Çınar'dan kimse haber alamamaktadır. Fakat Çınar bu süre içinde kuzeniyle yaşamaktadır. Bir gün her şeyden kaçamamanın doğru olmadığını düşünerek geri dönme kararı alır fakat nereye ve kime gideceği hakkında bir fikri yoktur. Balın'ı çok özlemiş olmasına rağmen hala Baran ile birlikte oluşu onu çok sinirlendirmektedir. Çınar artık karar vermiştir ve geri dönecektir. İlk önce Hazal'ın yanına gitmektedir. Onu beklemediği bir anda karşısında gören Hazal çok şaşırmaktadır. Hazal ile diğer arkadaşlarını da görmek için Emir'in evine giderler. Orada Beren ve Emir ile hasret giderirken ani gelen bir telefonla hepsi şok olmaktadır. Balın arar ama telefonda başka biri onun hastaneye kaldırıldığını söyler ve hepsi apar topar hastaneye gider. Hastaneye gittikleri zaman hemen odaya koşarlar fakat Çınar buna cesaret edemez ve geldiğini söylemelerini de istemez. Çocuklar Balın'ın iyi olmasına sevinirken ve yaşadıkları şokun etkisiyle de Çınar'ın döndüğünü istemeden de olsa Balın'a söylerler. Balın oraya kadar gelip de kendisini görmeye gelmeyen Çınar'a çok kırılmaktadır. Balın yaşanan o kötü günlerin sorumlusu olarak kendisini görmektedir. Her ne olursa olsun bu olayı çözmek istemektedir. O yüzden bu durumu Beren'e anlatır ve onunla anlaşarak bir plan yapar. Çınar'ın evde olduğu bir zaman aniden içeri Balın girer ve bu durum karşısında şok olan Çınar bir yere kaçamaz ve Balın'la yüzleşmek zorunda kalmaktadır. Uzun bir yüzleşme konuşması sonrası artık ikili birbirini affederek yine eskisi gibi dost olmaktadır.

Bu arada Çınar Hazal'dan ayrılmaktadır. Çünkü gerçekte onu sevmediğini sadece o üzülmesin diye yanında olduğunu bilmektedir. Ama bu olay Hazal için çok kolay olmayacaktır. Çünkü Hazal aslında Çınar'a takıntılı bir aşıktır. Öyle ki ilerleyen olaylarda bu takıntı onun canına mal olmaktadır.

Balın ile eskisi gibi olan Çınar bu küslüğe neden olan Baran ile yüzleşip aynı zamanda da mesajcı olduğuna emin oldukları için de ona bir ders vermek istemektedirler. Emir ile plan yaparlar ve Baran'a ulaşip onu eve davet ederler. Baran eve geldiği zaman konuşarak ona gözdağı vermeye çalışırlar. Fakat işler onların düşündükleri gibi değildir. Çünkü konuştukça aslında olayların farklı yüzünü öğrenirler. Balın'la yüzleşmek için sahile çağırın mesajcı aynı oyunu Baran'a da yapmıştır. Hatta onu oraya çağırın Hazal'dır. Aslında Baran'ın suçlu olmadığı ortaya çıkmaktadır. Hazal gençlerin yanına gidip konuşmak istemektedir fakat Çınar onu çok kırmıştır. Hazal ağlayarak ortamı terk eder. Birkaç gün sonra eve polisler gelir ve Çınar'ı Hazal'ın ölümünden dolayı karakola götürür. Hazal intihar etmiştir ve geride sadece Çınar'a not bırakmıştır. Çınar bu olay karşısında çok sarsılır. Bu olayları unutmak için herkes bir tatile gitmenin iyi olacağını düşünür. Mesajcı olarak düşündükleri Hazal kötü bir şekilde ölse de artık hayatlarında değildir. Herkes kötü günlerin geçtiğini düşünse de aslında hiçbir şeyin bitmediğini mesajcıdan gelen yeni bir mesajla anlaşılır.

Kar Kısa Özet: Serinin son kitabı bir önceki serinin kaldığı yerden yani Hazal'ın ölümüyle başlamaktadır. Bu ölüm herkesi çok sarsmıştır. Fakat bazıları aslında Hazal'ın hakettiğini yaşadığını düşünerek acısını hafifletmektedir. Günler normal seyrinde gider ve çocuklar mesajcının hayatlarından çıktığını ve artık her şeyin bittiğini düşünerek artık rahatlamak isterler. Bunun içinde hep birlikte tatile giderler. Aslında olaylar onların gördüğü gibi değildir. Onlar mesajcının Hazal olduğunu düşünürken aslında çok başka biridir. Hatta Hazal'ın ölümüne de neden olan bir katildir.

Hazal en son Çınar'ın evine gelip herkesle yüzleştikten sonra kapıyı çarpıp çıkar ama tam kapının önünde duran bir telefon olduğunu fakeder. Telefonu alıp kurcalayınca aslında bunun asıl mesajcıya ait olduğunu anlar. Numarayı kaydeder. İçinde Balın'a ait olan fotoğrafları da kopyaladıktan sonra telefonu yerine bırakıp pusuya yatar. Mesajcının oraya gelip almasını bekler ama kim olduğunu tam olarak göremez. Bu yüzden onunla yüzleşmek için mesaj yazar. Mesajcı onun da hiç beklemediği bir kişi, Sadonun yeğeni Çağrı'dır. Aslında her şeyi Çınar'lara anlatmak istemektedir ama elindeki kanıtlar yetersiz olduğu için ve onu yine yalanlayıp, ona inanmayacaklarını düşündüğü için bunu yapmaz.

Çağrı Hazal'ın evine gelerek onunla yüzleşmektedir. Gelme amacının bütün bunları üç yıldır Balın'a aşık olduğu için fakat Çınar'ın ona engel olmasından dolayı yaptığını açıklamaktadır. Böylelikle Hazal'ı da yanına çekerek amacına ulaşmakta ona engel

olmamasını sağlamakır. Ama Hazal ne olursa olsun böyle şeyler yapmaması gerektiğini söylemekte ve onunla asla ortak olmayacağını hatta onun kim olduğunu itiraf edeceğini söylemektedir. İkili bir sure tartıştıktan sonar Çağrı orantısız bir güç kullanır ve Hazal'ı iter. Bu itme sonucunda Hazal balkondan düşer ve olduğı yerde ölür. Asıl amacı bu değildir ama artık çok geçtir. Oradan bir şekilde uzaklaşması lazımdır. Herhangi bir delil bırakmadan Hazal'ın ağızından bir intihar mektubu yazar. Bu mektupta dikkat çeken kişi Çınar'dır. Aşık bir kızın aşkı için intihar edişini anlatır ve herkes bu ölüme bu şekilde inanır. Diğer yandan Çağrı planlarına devam etmekte aynı zamanda da diğerleri ile yakından ilişki kurmaktadır. Hiç kimsenin kendisinden şüphe edemeyecek kadar güvenilir ve dürüst olduğuna inandırır herkesi. Sürekli onlarla birlikte ve yakınlığın tek amacı Balın'a zaman çok yakın olmak istemesidir.

Kitap da Çağrı'nın aile yapısına ait sık sık bilgiler verilmektedir. Annesi ve babasının çok kötü kavgalar ettiğini, annesinin ruhsal sıkıntılar yaşadığını ve zaman zaman intihara kalkıştığını, babasının onlarla ilgilenmediğini ve annesini aldattığını görmekteyiz. En önemli olaylardan biri ise bir gün annesinin cinnet geçirerek bileklerini kesmesi olmuştur. Bundan sonra annesi terapi merkezine yatırılmış ve aileleri dağılmıştır. Aslında bütün bu yaşananlar Çağrı'yı depresif, takıntılı ve şizofrenik hareketlerde bulunan birine dönüştürmüştür.

Kitabın sonlarına doğru Çağrı artık mesajcı olarak Balın'ın karşısına çıkmaktadır. Balın bu durum üzerine şok olur ve merdivenlerden düşerek kaza geçirir. Çağrı bu yüzleşmeyi aslında korktuğı ve köşeye sıkıştığını için yapmaktadır. Çünkü eski arkadaşları Baran ortaya çıkmıştır ve herşeyi biliyordur. Çağrı Baran'I öldürmek ister ama annesine söz verdiği için bunu yapmaz ama Baran her şeyi delilleriyle beraber herkese açıklar. Çünkü Hazal ölmeden önce ona mesaj atmıştır. İnanacak tek kişi onun olduğunu düşünmüştür ve başına bir iş gelirse her şeyi açıklamasını istemiştir. En sonunda her şey yerine oturmuş herkes gerçekleri öğrenmektedir. Bu arada Çağrı'nın babası Murat Hoca'dır. En başından beri çocukların bir ödev içinde yer almalarını bilerek ayarlamıştır. Yüzleşmeler yapılmış, affetmeler yapılmış ve artık hiç kimsenin hayatında kötü bir şey kalmamıştır. Balın yaşananlar için Çağrı'yı affetmektedir. Çünkü onun böyle biri olmasının tek nedeni ona sahip çıkmayan ailesi olması, hayatta hep kötülükler görmesi ve onun elinden tutacak kimsesi olmadığını bilmesidir. Yazarın deyimi ile bu hikayenin sonunda sadece iyiler değil herkes kazanmıştır.

3.2.4. Kitap İsmi: Gözlük⁶⁶

Yazar Hakkında Genel Bilgiler

Adı Soyadı: Koray YERSÜREN

Doğum Yılı: 1995

Koray Yersüren Tekirdağ'ın Şarköy ilçesinde doğmuş ve lise yıllarında hikayeler yazmaya başlamıştır. Küçük yaşlarından itibaren blog yazarak Wattpad uygulamasında kitaplar yazmıştır. Akdeniz Üniversitesi pazarlama bölümü mezunudur. İlk hikayesi olan Hastalık'ı 2014 yılında Wattpad uygulamasında yayınlamıştır.⁶⁷

Wattpad uygulamasında yazdıkları çok beğenilen yazarın eserleri yayınevleri tarafından kitaplaştırılmıştır. En çok beğenilen gözlük serisi ile tanınmış ve bu serisi ile en çok okunan kitaplar listesine girmiştir.⁶⁸

Eserleri

- Gözlük serisi
- Herkes Uykuya Daldığında
- Aynı Gökyüzünün Kıyameti
- Kimliği Kirletilmişler Mabedi

Kitap Hakkında Genel Bilgiler

Basım Yılı: Birinci kitap 2016, İkinci kitap 2018, Üçüncü kitap 2020

Karakterler: Ege Akın(ana karakter), Heiley17 (sanal arkadaşı), Tuğçe Yılmaz (okulun popüler kızı), Hüsnü (Ege'nin iç sesi), Akın, Berçin, Evrim, Ekim.

⁶⁶ Yersüren, Koray, *Gözlük* (Ephesus, ts.).

⁶⁷“Koray Yersüren Kimdir? En Popüler Kitapları Hangileri? | Karpinus”, *Koray Yersüren Kimdir?*, ts.

⁶⁸“Koray Yersüren Kitapları, Romanları, Eserleri”, ts.

Gözlük Serisi Kısa Özet:

Ana kahraman olan Ege, 17 yaşında özel okulda okuyan, içine kapanık bir lise öğrencisidir. Zorunlu olarak katıldığı bir yaz kampıyla hayatı değişmektedir. Ege, yeni okulunda gözlüklü olduğu için “Gözlük” lakabıyla anılmaktadır. Okulda en arka sırada oturur, kimseyle arkadaşlık kurmaz ve asosyal kişiliğinden ötürü psikolojik tedavi görmektedir.

Seride Ege’nin en yakın arkadaşı olarak sigarasından bahsedilmektedir. Sigarasına sevgilim diyerek hitap etmektedir. Sürekli övgüyle bahsettiği sigarasının yanında; espriler yapan fakat sadece kendisinin duyduğu iç sesi “Hüsnü” Ege’nin hayali arkadaşıdır. Ege, sessiz kişiliğinden ötürü okulda popüler öğrenciler tarafından akran zorbalığına maruz kalmaktadır. Evde olduğu zamanlarda ise zamanını bilgisayar başında geçirip, internet üzerinden blog yazmaktadır. Bunun yanında blog yazılarını okuyan internet arkadaşı vardır. Ege, onunla yalnızlığını sanal olarak paylaşmaktadır. Kitapta yaz kampına giden Ege’nin, zaman içinde arkadaşlarıyla yakınlaşması anlatılmaktadır. Bu arada okulun en popüler kızı Tuğçe’ye âşık olmuştur. Ege blog arkadaşı olan Hailey17’nin de kendi okulunda olduğunu öğrenmesiyle, kafası karışmaktadır. Kitabın başında antidepresan kullanan, topluluk içinde konuşurken stres olan Ege, sonlara doğru neredeyse okulun popüler çocuğu olduğu görülmektedir. Ege, kitap boyunca yazar tarafından “kaybeden” etiketi ile özdeşleştirilmiştir.

Ege’nin yeni okuluna gelmesiyle macerası başlamaktadır. İçine kapanık, asosyal ve kendini toplum içinde ifade edemediği için etrafında sevilmez ve garip bir tip olarak tanınır. Ege kendisini tamamen yazdığı blog sayfasına adanmıştır. Oradaki sanal arkadaşı ile konuşarak içinde olduğu yalnızlığını unutmaya çalışmaktadır.

Bir yaz tatilinde okul müdürü ve görevli öğretmenlerin 11. sınıfların hepsinin katılmak zorunda olduğu okul kampı etkinliği yapılmıştır. Öğrenciler rastgele kulübelere dağıtılmıştır. Ege bu durumdan dolayı mutlu değildir. Bir süre sonra bunu öğretmenlerine söyleyerek kendisini tek başına kalacağı bir kulübeye aldırır. Bir süre sonra okula nakil gelen yeni öğrenci olan Akın ile zorunlu olarak odasını paylaşmak zorunda kalır. Birlikte bir süre zaman geçiren ikili yakın arkadaş olurlar. Zamanla birçok şey paylaşırlar. Bu sürede Akın ve Ege’nin yeni arkadaşları olur. Aralarında okulun en popüler kızı olan Tuğçe’de vardır.

Ege uzun zamandır merak ettiği bir konunun peşine düşmüştür. Blog arkadaşı olan Heiley17 nin kendi okulunda olduğunu öğrenmiş ve bu kişiyi bulmak için bir takım yollar aramaktadır. İlk olarak bu kişinin Tuğçe olduğunu düşünmektedir. Fakat daha sonra Sıla diye başka biri ortaya çıkar ve bu arayış hepsini sürpriz dolu bir maceraya atar.

3.3. Kitaplar ile İlgili Bulgular

3.3.1. Din

3.3.1.1. İnanç

Genel olarak baktığımızda kitaplardaki karakterlerin din tercihleri hakkında net bir bulguya ulaşamamaktayız. Daha çok geleneksel bir aile yapısına sahip olan aileleri olduğu için onların hayat tarzlarını benimsemektedirler. Gençler arasında herhangi bir diyalogda dini tercih veya dini hassesiyetlere atıf yapılacak bir konuşma geçmemektedir. Bunun yanı sıra gençler daha çok özgürlük alanlarını kısıtlamayacak hal ve davranışlar içerisindedirler.

Gençler arasında çok fazla küfürlü ve argo konuşmaların olduğunu, ortak yaşam alanları içerisinde birbirleriyle çok yakın temas kurduklarını kitabın birçok yerinde net bir şekilde görmekteyiz. Örneğin, Karantina isimli kitapta baş kahramanlar olan Onur ve Zeynep'in daha öğrenciyken beraber olması ve bunun sonucunda da Zeynep'in hamile kalmasının anlatılmasını görmekteyiz. Bu konu dördüncü kitap s.30 ve üçüncü kitap s.314'te bu sözlerle geçmektedir; *"Altı haftalık bir gebeliğimiz söz konusu..", "Zeynep... Ne oldu? Hamilesin. Değil mi....? Evet."*

Gençler ailelerinin inançlarının ve yaşamlarının çok gerici olduklarını düşünmekte ve yaşadıkları her şeyi ailelerinden saklamaktadırlar. Yaşadıklarının aileleri tarafından bilinince asla böyle bir hayata sahip olamayacaklarının da farkında oldukları görülmektedir. Bu nedenle de sürekli yalana başvurmakta ve ailelerini çoğu zaman kandırmak zorunda kalmaktadırlar. Bu da okuyucu kitlesi tarafından özellikle ergenlik çağındakiler için olumsuz bir durum yaratmaktadır. Çünkü 'ailem beni anlamaz', 'onlar doğruyu bilse bana anlayış göstermezler' diyerek yalanı bir kaçış olarak kullanmaya teşvik etmektedir. Kitapların genelinde de bu düşünceleri görmekteyiz.

Bunun yanı sıra kitaplarda oluşan bu düşünce kişinin gerçek benliği ve ideal benliği arasında yalpalanmasına ve gerçeklikten kopmasına da neden olmaktadır. Hayal dünyasında var olan bu olayları gerçek hayatta yaşamak adına bir takım yalanların, kandırmacaların, temel dini niteliklerin yok oluşunu da normalleşmesini sağlamaktadır. Öyle ki kitaplarda din ve ibadet hakkında bilgi olmazken alkol, kumar, cinsellik yoğun bir şekilde işlenmektedir.

Örneğin 4N1K isimli kitapta geçen “...bir anda kütüphaneye Barış ve arkadaşları geldi. Barış alkollü olduğu için onu üç saat boyunca burada saklamam gerekiyordu...” Diyerek okula hatta kütüphaneye alkollü gelen öğrencilerin olması, bu yaş grubunun alkol tüketmesinin örneğini görmekteyiz.

Yine aynı kitapta başka bir örnekte ise “...Biz geleneksel olarak her yılbaşında toplanır ailelerle geçiririz. Kadınlar bir tarafta erkekler ise bir tarafta eğlenirler. Onlar için özel bir masa hazırlanır. Tabi ki Oğuz ve Gökhan'da araya karışıp içerler...” Yılbaşı kutlamasında geleneksel olarak erkekler için özel olarak kurulan alkol masalarının hazırlanması ve bunun aileler için normal bir şey olması okuyucuya aktarılmaktadır.

4N1K serisinin ilk kitabı sayfa 481-483 arasında “... Güçlü kolları ile beni kendine çekip...”, “ Bir kez daha öpersem seni...”, “ Ali'nin dudakları benim dudaklarıma her değişte kırılıyormuş gibi bir kilit...” örnekler ile sevgili çiftler arasındaki cinsellik deneyimleri birçok kez okuyucuya aktarılmaktadır. Bunlar gibi birçok örnek ile aslında kitapta direkt olarak dine ait bir bulgu olmadığını, kişinin özgürlük alanı ve tercihleri olarak aktarıldığını görmekteyiz.

Gözlük isimli seride ise birkaç yerde kendi aralarında yaptıkları konuşmalarda inançla ilgili konularda espriler yaptıklarını görmekteyiz. Örneğin; “... Allah yardım etsin! Dediğinde, halaya sonradan katılan mahalle bebesi gibi sohbetin ortasına daldım. Bana da yardım etsin. Dua edersen, neden etmesin?” dedi Evrim yere uzanırken. “Her gece konuşuyorum onunla. Ama cevap vermiyor. Akın araya girdi. Aramayı dene, kanka. Benim hattım o yönde aramalara kapalı kanka...” Konuşmalarında Allah (Yaratıcı) ile ilgili düşüncelerini görmekteyiz. Kitaplardaki inanca dayalı diğer örnekler ise şunlardır; “İlahi bir ceza olarak, insandan maymuna dönüşmesini teklif ediyorum, arkadaşlar.”, Ya da “Cuma'ya gideceğim. Ya Rasulullah diyeceğim, şu Yağız'ı Bülent Ersoy'a sevgili eyle!”

Kitaplarda inanç, daha çok karakterlerin kendilerine bırakılan, hayat görüşü gibi bir anlam ifade etmektedir. İnanç, herhangi bir dine inanmaktan ziyade iyi veya kötü insan

olmamak gibi bir anlamı ifade etmektedir. Kitaplarda herhangi bir dine inanıldığına veya bir inanç sistemine dahil olunduğuna dair bir bilgi verilmemektedir. Bu durum özellikle mi yapılmakta yoksa bu konu üzerinde konuşmamak öylesine gelişen bir durum olup olmadığı okuyucunun yorumuna bırakılmıştır. Ama şu bir gerçek ki din ve inanç konuları hiçbir şekilde bir netliğe kavuşmamaktadır.

İnanç, günlük hayatta çok önemli bir alanı oluşturmuyormuş gibi, din ve inançsal olgular yokmuşçasına karakterlerin hayatı anlatılmaktadır. Örneğin, Nar serisinde Çınar ve Balın'ın birlikte yaşamaları, aralarında özel alanlarının kalmadığı bir yakınlığın olması da bu konuya örnektir.

3.3.1.2. Dinin Hayattaki Yeri

Dinin hayattaki yerine baktığımızda din, gençlerin işi değil de büyüklerin hatta yaşlıların işiymiş gibi aktarılmaktadır. Hiçbir gencin sohbetinde din ve ibadete yer verilmemektedir. Din daha çok yaşlanınca kimseye karışmayan, dedikodu etmeyen, herkese çok iyi davranan, elinde tespihi ile köşesine çekilmiş teyze ve amcalara kalmaktadır.

En temel dini vecibelerin bile yapılmadığı, içki içmenin, uyuşturucu kullanmanın, zina yapmanın olumsuz bir durum olmadığı algısı görülmektedir. Özellikle cinselliğin yaşanması, alkol kullanılması sanki olmazsa olmaz durumlarıymış da bunları yapmayanlara daha büyümemiş gözü ile bakıp bu durum alay konusu edilmektedir. Örneğin 4N1K sayfa 36 da gençlerin dünyasında dini kuralların her hangi bir karşılığının olmadığını ve bu durumun komik, eğlenceli bir hal ile normalleştirildiğini görmekteyiz. Gözlük serisinde de; *“Kendini nasıl hissediyorsun, ayyaş? Ayyaş mı? Ayyaş işte. İçkiye de iyice alıştın artık”, “Annem bana hamile kaldığında İngiltere’de yaşıyormuş. İsmi bilmediğim babamla yollarını ayırıp, Türkiye’ye karnında bir misafir ile dönmüş...”* konuşmalarını sıklıkla görmekteyiz. Karantina serisinde ise; *“İlk ders günün kutlu olsun! Çıkışta kutlasak mı ciddi ciddi? Taksim de güzel bir yer biliyorum. Shotlar benden!”* Sözleri ile yine alkol kullanımına örnek verebiliriz.

Kitaplardaki olaylar, kahramanların karakterleri ve yaşayışları bize birçok bilgi vermektedir. Örneğin gençler arasında cinsel konulu sohbetlerin sık sık yapılması, özellikle bu konularda çok fazla şaka yapmak, küfürlü konuşmak sıkça karşılaştığımız bir durum olmaktadır. Bu konuyla ilgili Karantina serisinin ilk kitabı sayfa 439-440 da detaylı olarak

karakterlerin fiziksel yakınlaşmaları betimlenmiştir. Kitapta geçen bu sözler konuyla bütünlük sağlamaktadır. Bu örnek kesitler bizlere gençlerin yaşayış biçimleri, alkol ve sigara kullanmaları, birçok konuda ailelerine yalan konuşmaları ve cinsel birliktelikler yaşamaları aslında dini konulardaki duruşları hakkında bilgi vermektedir.

Kitapların geneline baktığımızda karşımıza tam olarak din ve dini yaşayışla ilgili net bir bilgi çıkmamaktadır. Bu nedenle de kitaplardaki olaylara odaklanarak ve özellikle de kahramanlarımızın yaşayış şekillerinden aslında dini hassasiyetleri hakkında bilgi sahibi olabilmekteyiz. Örneğin Nar, Bal, Kar serisinde ana karakterlerimiz olan Balın ve Baran aynı evde yaşayan, ergenlik çağına girmiş iki gençtir. Her ne kadar onlar birbirlerinin her şeyi olduklarını düşünseler de aslında birbirleri ile birinci dereceden akraba değillerdir. Bu durum da aslında olanların birçok uygun olmayan olayları yaşamalarına neden olmaktadır. Örneğin *“Ulan! Diye bağırdım bir anda. Benim boxerım değil mi o? Yataktan fırladım hemen. Hem de en sevdiğim! bile giymeye kıyamadığım!”* Buradaki olayda Balın Çınar’a ait iç çamaşırını çok beğendiği için giymiştir.

Kitapta da bahsedildiği gibi her an beraber olmaları, birlikte yaşamaları, yeri geldiğinde uyumaları, birbirlerine ait özel kıyafetleri giymeleri, birbirlerini kıyafetsiz görmeleri gibi birçok olay yaşamaktadırlar. Başka bir örnekte ise birbirlerine yaptıkları şakalar da çok ileri gittiklerini ve bu şakaların onlar için çok normal olduğunu görmekteyiz. Örneği Nar isimli kitabın 27-30 sayfaları arasında karakterlerin mahrem alanları ile ilgili diyaloglar sıklıkla geçmektedir. Özel olması gereken durumlar kitapta komiklik olarak detaylı bir şekilde anlatılmaktadır. Bunun yanı sıra yine aynı kitaplarda sevgili olan Beren ve Emir’de birlikte yaşamaktadır. Bu durum da evli olmayan bireylerin birliktelik yaşamaları açısından çok normal bir yaşam biçimi olarak gösterilmektedir. Bunlar gibi birçok durum aslında bize din ve dini konular hakkındaki görüşlerini net şekilde açıklamasa da dini hassasiyetleri ve dini yaşayışları hakkında yorum yapmamıza yardımcı olmaktadır.

Yaş ortalaması ergenlik çağına yakın ve daha düşük olan genç okurların bu hayatları okuyarak normal görmelerine, onların yaşantılarına özenmelerine sebep olacak birçok olay kitaplarda mevcuttur. Tabiki bütün bu olumsuz durumlar gençlere bu tarz davranışlarla aslında kendilerini ne kadar zor duruma düşüreceklerini görmelerini sağlamaktadır.

3.3.2. Ahlak

3.3.2.1. Argo Sözlere

Kitaplar genel hatlarıyla gençlerin hayatlarını konu aldığı için onların konuşma tarzı, yaşam stilleriyle ilgili birçok bulgu içermektedir. Bunların başında da konuşmalarında kendi aralarında çok fazla argo konuşmaları gelmektedir. Kitapların genel olarak kahramanın bakış açısı ve onun kullandığı dil ile yazıldığını görmekteyiz. Bundan dolayı kitaplarda çok fazla argo kelime, küfür, popüler kültürün ürünü konuşmalara çok fazla yer verilmiştir.

Küfürlü konuşmak günlük konuşmanın bir parçası, gereksinim olarak görülmektedir. Bunun yanı sıra küfretmek çok özel bir yetenek, büyük bir kabiliyet gibi aktarılmaktadır. Örneğin; 4N1K isimli seri kitapta anlatıcı, “... Gökhan ‘ı üç kelime ile anlat deseniz, kıskanç, korumacı ve küfürbaz derim. Ama sizin bildiğiniz küfürbazlardan değildi. Hep söylediği bir şey vardı bu konuda. Küfürbazlık ile sihirbazlık arasında ince bir çizgi vardır, ben de tam noktadayım.’evet herkes küfredirdi ama kimse Gökhan gibi edemezdi. Bu onun stres yönetimi gibi bir şeydi.” diyerek ortaya koyuyor. Özellikle erkekler arasında neredeyse her konuşmada çok fazla argo ifadeler kullanılmıştır. Karantina serisinin birinci kitabında sayfa 101 de ; “o çocuğunun elini kolundan çek, eğer ben gelip çekersem...Girmek istemeyeceği yere.....” konuşması kitapta yer almaktadır. Bu kadar yoğun olması aslında gençlik arasında bu durumu normalleştirmeye neden oluyor diyebiliriz. Çünkü bu kitaplar özellikle ergenlik çağındaki okurlar için rol model konusunda onları oldukça etkilemektedir. Durum böyle olunca kitaplarda yer alan, küfürlü konuşan esas oğlan rolüne girebilmek, onun gibi karizmatik ve havalı olabilmek adına onun gibi konuşmakta gereklidir. Bu nedenle de gençler arasında küfürlü ve argo konuşmak bir bakıma olumlu bir duruma evrilmiştir.

4N1K serisinde başka bir örnekte ise; “... Ahlak seviyem ve IQ seviyem aynı düşüklükte. O dersi geçemiyorum ama sana küfürlerimle bir güzel...” , “... Sizi fazlalıklarınızdan asarım...” diyerek bu durum yine komikleştirilerek aslında normalleştirmektedir. Karakterler kötü olan bu konuşmaları sıklıkla normalmiş gibi birbirlerine rahatlıkla söylemektedirler. Bu durum okuyucuya da yeni argo kelimeler öğretmektedir.

İncelediğimiz bütün kitaplarda argo, küfür ve rencide edici alaylı konuşmalar çok fazla karşımıza çıkmaktadır. Özellikle ana karakterlerin her konuşmasında argo kelimelere rastlamaktayız..Örneğin Gözlük serisinde ana karakter olan Ege sosyal fobisi olduğu için dışarıya karşı konuşmadığı şeyleri iç sesi dediği Hüsnü ile diyalog kurarken çoğu zaman argo ve küfür kullanmaktadır. Bu duruma şu örnekleri verebiliriz; *“Bana bak, ezik! Duymamış gibi yaparak, yatağın üzerine koyduğum valizimi açtım. Ama o vazgeçecek gibi değildi. Sana diyorum maymun.....”*

Karakterler arasında çoğu zaman fiziksel görünüşleri, davranışları yüzünden de zorbalıklara maruz kalan kişiler olmaktadır. Örneğin yine Gözlük serisinde fazla kilosunu olan biri için şu sözler kullanılmaktadır; *“..... Yatmak için hazırlanan Kaan pantolonunu çıkarmış şortunu giymeye çalışıyordu. Bunu fırsat bilen Yağız, Kaan'ın fazla kiloları ile dalga geçmeye başladı.”*, *“Oha! Şuna bak oğlum! Git de şeker çuvalından don dik kendine diyip kakhaha attı Yağız.”*

Ege'nin hayali arkadaşı olan Hüsnü ile arasında öğretmenin derste sorduğu soru için şöyle bir diyalog geçmektedir; *“Hadi çocuklar! Hep aynı parmakları görüyorum! Oğlum bak, farklı parmak görmek istiyor...”*Nar serisinde ise şu kesiteri inceleyebiliriz; *“Murat Hoca ve Nehir Hoca'yla tartışmamızın ardından güçlüklerle yatıştırmışlardı beni.. Ben Murat'ın..dedim öfkeyle...”*, *“Emir'in kafasına , hemen yanımdaki yastığı fırlattığım için elindeki telefon yere düştü. yapayım Çınar. Aralanan küfür kalıpları daha da ağırlarıyla kapanmak bilmedi.”*

Yaş ortalaması küçük olan okuyucuların argo ve küfürle içeriklerine maruz kalmaması gerekmektedir. Çünkü çocuklar ve gençler argo ve küfür ifadelerine maruz kaldıkça bu sözler onlar için normal olmaya başlamaktadır.

3.3.3. Değerlerimiz

3.3.3.1. Aile

Kitaplarda işlenen temalar arasında ailelerde vardır. Genellikle kahramanlarımızın aileleri geri planda tutulmaktadır. Özellikle bir aile ön plana çıkarken diğerlerinden kitap boyunca sadece bir kaç yerde bahsediliyor. Ailelerin ortak özelliklerinin; çok çalışan ebeveynler olması, çocuklarının yaşadığı çoğu şeyden habersiz olmaları, anlayışsız ve

ataerkil oldukları gözlemlenmektedir. Bu durum aslında kahramanları bir arada tutan bir bağ olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çünkü çocuklar bu eksiklikleri kendi içlerinde, birbirlerine verdikleri değerle kapatmaya çalışmaktadır. Öyle ki gençler, birbirlerini çoğu zaman ailelerinden daha önemli ve daha değerli olarak görmektedirler. Örneğin; 4N1K serisinde “ ..Butikten çıkar çıkmaz Alilere gittim. Ali..benim başımın belası dört çocukluk arkadaşımın arasında en akli başında, en gamzeli olanı. Alilerin evi geçtiğimiz yazdan beri boştu. Çünkü annesi de babası gibi İngiltere’deki bir şirketten teklif alıp onun yanına gitmişti çalışmak için. Arada bir sinir bozucu akrabaları dışında birde her gece geç saatlere kadar yanında kalan bizler dışında kimse yoktu...” Diyerek birbirlerini ailelerinin boşluğunu nasıl tamamladıklarını görmekteyiz.

Kitaptaki kahramanlar yaşları küçük olmalarına rağmen aileleri ile de yaşamamaktadır. Daha çok birbirlerini aile olarak benimsemişlerdir. Kitaplarda kahramanlar birçok olayla karşılaşmaktadır ve bunların çoğu tehlikeli durumlar olduğu gözlemlenmiştir. Bu çocuklar bir ebeveyn kontrolünde olmaları gerekirken her zaman kendi başlarına yaşayıp ve kendi kendilerine bir hayat sürmekte oldukları görülmektedir.

Aileler sanki onları bu dünyaya getirip daha sonra hiçbir şekilde hayatlarında olmamış gibi yaşamaktadırlar. Nar serisinde Çınar’ın bölünmüş ve içinde şiddetin her türlüünü barındıran ailesi okuyuculara çok trajik bir şekilde anlatılmaktadır. Çınar’ın ailesinden şu şekilde bahsedilmektedir; “Sürekli ilaçlar kullanıyordun. Sebebini sorduğumda da başağrısı, nezle veya ona benzer basit sebeplerle geçiştiriyordun beni. Gün ve gün gözlerimin önünde eriyordun oysa, habersizdim. Sebebini öğrenmeseydim diyorum bazen. Keşke öğrenmeseydim.... Çünkü büyük çok büyük anne!”, “Babamın bizimle zaman geçirmeyişine, arkadaşlarıyla gezip eğlenmesine kızarken sende evden sürekli gitmeye başlamıştın.” Annesinin intihar etmesine şahit olan çocuk yaştaki Çınar o günü şu sözlerle dile getirmektedir; “Ve seninle geçireceğim son günüm olan ama seni kaybedene kadar bundan haberim olmadığı o gün..” , “ salonun girişinde kalakaldım dehşet içinde. Tüm kanım çekilmişti sanki. Seni kanlar içinde salonun ortasında otururken gördüğüm an dünya ayaklarımın altından kayıp gitmişti.”

Burada önemli bir konu da Çınar’ın işlediği cinayette annesine hak verdiğini, onun da mutluluğuna engel olanları ortadan kaldırdığını şu sözlerle ifade ettiğini görmekteyiz;

“Sen doğru olanı yaptın anne... Üçüncü kişi asla olmamalı ve eğer gerekiyorsa ondan kurtulmalı! Tüm gözü karalığımla kasıldı çenem ve gerekirse tıpkı senin yaptığın gibi bende Çınar’dan kurtulacağım.” Burada da şunu da görmekteyiz ki aile ilişkilerinde zedelenmek çok küçük yaşlarımızda olsa da büyüdüğümüzde bütün hayatımızı etkilemektedir.

Gözlük serisinde baş kahramanlardan Ege’nin babası hakkında söyledikleri şu sözler de; *“Ege, lütfen! Nasıl haberi oldu bilmiyorum. Şirket yüzünden sanırım.”*, *“... Seni görmek istedi. İstanbul’a dönmeseydin baban oraya gelecekti.”*, *“... Şu adama baba demekten vazgeç, anne.”*, *“... Ne diyeceğim ona? Bugüne kadar yoktun ama hayatımın bundan sonrasında söz sahibi olabilirsin babacığım mı?”* Kitaplarda aile kavramının çok önemli olmadığı sonucuna bizleri ulaştırmaktadır.

Özellikle çok okunan Karantina serisinin tamamına genel olarak baktığımız zaman yine aile konusu büyük ölçüde önemli bir yer kaplamaktadır. Olay örgüsünün tamamı baş kahramanlardan olan Onur’un aile hayatıdır. Ailesinde olan entrikalar, aldatılmalar, ihanetler kitabın ana konusunu oluşturmaktadır. Fakat konu ve olaylar bir noktadan sonar aşırı bir şekilde trajediye dönmektedir. Örneğin kitapta ana karakter ve babası arasında geçen şu sözler ; *“Beni hiç mi sevmedin?”*, *“Hiç”*, *“Sen benim babamdın.”*, *“Sen benim oğlum değildin.”*, *“Hayatımı mahvettin.”*, *“Seve seve yaptım.”* Cümleleri konuya örnek olmaktadır. Özellikle Onur’un babasının gerçek kimliğinin ortaya çıkması, babasının annesine yaptığı fiziksel ve psikolojik baskılar bunların yanı sıra Onur ve arkadaşlarına yaptıklarını okudukça insanın en yakınındaki, en güvendiği insanlarda şüphe ile yaklaşma fikrini akıllara getiriyor. Oysa ki güven duygusu olmadan birçok şey eksik kalacaktır. Okuyucu kitlesini göz önüne aldığımızda ise güvenli bağlamaya ihtiyaç duyan, psikolojik gelişimleri için ailenin hala çok önemli bir noktada olduğu bu yaş grupları için bu kadar sarsıcı aile öyküleri oluşturmaktadır. Aile ilişkieri zedelenmiş okurların da bu durumdan daha fazla etkilenebilecekleri gözardı edilmemelidir. Bunun yanısıra kahramanlar ve ailelerinin ilişkilerine baktığımız zaman büyük bir kopukluk görmekteyiz.

Kitaplarda kahramanlarımız birçok badire atlatır. Fakat bunların çoğundan ailelerinin haberi bile olmamaktadır. Bu konuya birçok örnek verebiliriz. Örneğin Karantina’da ; *“Annem ve babama haber vermeden çıkışımız, onlara bunu yapmam beni düşündükçe delirecek noktaya getirmişti...”*

Yine Karantina serisinde; *“Konuşma bitiminde nihayet annemle bir telefon görüşmesi yaptım; iyi olduğumu, yakında geleceğimi anlattım.duruma gayet ikna olmuş hallerdeydi..”* Ya da 4N1K da *“... Sabah 06.30 civarında elimde iki ekmekle eve geldim. Sanki sabah erkenden onlara sürpriz yapmak için ekmek almaya gitmişim gibi... Şansıma daha uyanmamışlardı.”*, *“...Evet. İçinde biraz yalan olsa da bu yaptığım jesti haneme altın harflerle yazıp gelecek on yıl her fırsatta öne sürmek üzere beynime kaydettim.”*

İfadeleri karakterlerin yaşadıkları çoğu şeyi ailelerinden saklayarak veya doğrusunu tam olarak söylemeden yaptıklarını görmekteyiz. Bunun nedeni ise ailelerinin bu yaşananlara aşırı tepki verecek olması olarak görülmektedir.

Kitaplarda genel olarak ailelerinin bildiklerinden çok başka bir hayatları vardır. Onlar çocuklarının sakın bir hayat sürdüklerini, çok yakın arkadaş olduklarını, kısmen anne ve babalarının kimler olduklarını bilmektedirler. Ama gün içerisinde onların nelerle meşgul oldukları konusunda herhangi bir bilgiye sahip değillerdir. Kahramanlar ve aileleri arasında sürekli bir yalan, gerçekleri saklama gibi durumlar söz konusudur. Örneğin yine Karantina da; *“Kızım bir evlat annesine babasına haber vermeden nasıl ülkeyi terk eder!”* , *“Biliyorum, biliyorum özür dilerim anne! Ama o an yapmam gereken oydu.”* Sözleri ile bu durumu net bir şekilde görmüş olmaktadır. Bu durum okuyucular açısından aile ve birey bağlamında olumsuz imaj yaratmaktadır. Bu duruma göre aileler gençleri anlayamaz, bazı işlerimizi onlar bilmeden yapmak zorundayız gibi düşünceler yaratmaktadır.

3.3.3.2. Arkadaşlık ve Dostluğa Verilen Anlam

Kitapların tamamında gördüğümüz ana konu arkadaşlık ve dostluk temasıdır. Neredeyse bütün hikaye bahsi geçen kişilerin arasında oluşan arkadaşlıklar, güven,sevgi ve fedakarlık konularını anlatmaktadır. Arkadaşlık ve dostluk kavramları oldukça önemli ve değerli kavramlardır. Kahramanlar birbirlerine son derece bağlıdırlar. Bu konuyu Karantina isimli kitaptaki şu sözlerle anlayabiliriz; *“Bizim olduğumuz her yerde senin bir evin var kardeşim. Bak kardeşim diyorum,insanın kardeşinin evi kendi evidir. Babam, annem her zaman senin annen babandır.”*4N1K serisinde de şu sözler ile görebiliyoruz; *“... ve içimden, on iki yıl sonra ilk kez başka bir şey diledim doğum günüm için. Allah ’ım lütfen bu dört aptal oğlan çocuğunu yanımdan ayırma. Ne olur biz sonsuz olalım.”* Karakterlerin birbirlerini aile gibi gördükleri kitapların bir çok yerinde ifade edilmektedir. Örneğin 4N1K’da *“... Bana diğerlerinden çok anne babalık yaptığı için galiba, bu durum en çok onun canını sıkıyordu.”*

Ali ben söyler söylemez usulca karnımı sıvazlamaya başladı.” Aralarında dost olmaktan öteye gitmeyeceğine inandıkları farklı bir duygu olmayacağından birbirlerine son derece rahat davranmaktadırlar.

Günlerinin çoğunu birlikte geçirip okula birlikte gidip gelmektedirler. Her an birlikte olduklarından çoğu zaman birlikte de uyumaktadırlar. Bu onlar için oldukça saf bir duygudur. 4N1K’da durumdan şöyle bahsedilmiştir; “.... *Her şey çocukluktaki gibi kalabilseydi değil mi? Biz büyüdükçe bazı şeyler daha zor olmaya başlıyor...*”. “.. *Bak her şey çocukluğumuzda ki gibi. Eskiden hep birlikte uyurduk hatırlıyor musun?*.”

Ali kalkmaya çalışsa da onu geri yerine yatırdım. Ali kuşum biz hala aynıyız. Yaşımız ne olursa olsun. Yetmiş yaşına da gelsem sana sarılıp uyuyabilirim. Bu hakkımı kimse elimden alamaz.” Buna rağmen aralarında ki bu saf sevgi ve bağlılık yaşları ilerledikçe en azında biri tarafından aşka daha farklı bir duyguya dönüşmeye başlamaktadır. Bu durumu 4N1K’da erkek karakterler aralarındaki konuşmada şu şekilde ifade etmektedirler; “... *Eee Alim anlat bakalım. Yaprakla hala aynı mı? Tabi ki aynı olacak. Ne olabilir ki? Demek öyle ..hiç düşünmüyor musun açılmayı? Oğlum kaç yıl oldu? Dokuz mu on mu? On iki...*” kitabın ilerleyen sayfalarında bu arkadaşlık artık çocukluktan kalma dostluktan iki gencin arasında başlayan bir aşk hikâyesine dönüştüğünü görmekteyiz.

Okul çağındaki çocukların ve gençlerin en önemli konularının başında arkadaşlık ve dostluk kavramları gelmektedir. Ergen yaş grubu için arkadaşlar, arkadaş seçimi oldukça önemli bir konudur. Bu bağlamda kitaplardaki arkadaşlık ilişkisine baktığımız zaman şunu görmekteyiz, birbirine aşırı derecede bağlı, grubun lideri konumunda olan ve çok sevilen bir önder, ne uğruna olursa olsun ondan vazgeçmeyen grup üyeleri, biri yüzünden hepsinin başına birçok belanın açıldığı bir arkadaşlık ilişkisi. Arkadaşlık boyutu ailenin bile önüne geçen bir aidiyet duygusu yaratmaktadır. Bu duruma Karantina’dan şu kesitleri örnek verebiliriz; “*Biz mahşerin dört atlısıyız, her şeye rağmen ayakta kaldık, hiçbir şey yüzünden yere düşmeyeceğiz.*” Bu durumu rol model alan okurlar için bu arkadaşlık örneği kafa karıştırıcı bir hal almaya başlamaktadır. Çünkü bu durumda gençler, arkadaşım ne yaparsa yapsın onunla olmalıyım, onu hiçbir koşulda hayatımdan çıkarmamalıyım, arkadaşlık ve dostluk bunu gerektirir gibi düşünceler ile boğuşmak durumunda kalmaktadırlar.

Bu durumun sonunda da gençler yanlış ilişkiler kuran, ne yaparsa yapsın arkadaşını affeden ve insanlara hayır diyemeyen bu nedenle de aslında hiç istemesede birçok olayın

içinde yer almaya başlamaktadır. Yine Karantina'dan şu kesitleri örnek olarak verebiliriz; *“Tanrım.. Neler olmuştu böyle.. Başıma gelen şeyler normal miydi? Sessiz bir öğrenci olacağıma emin olduğum okulun ilk gününde bir cinayete tanık olmuşum. Okulun en popüler üç çocuğuyla birlikte!”*, *“... Ama bu bana yetmeyecek. Ben onların içine girdim,yarattıkları üçlüye dördüncü oldum şimdi tek başıma kalmak istemiyorum..”*, *“Ben mahşerin üç atlısına dördüncü olmaya geldim, oldum ve öyle kalmak itiyorum..”* Bu ilişkiler o kadar iç içe geçmiş olmaktadır ki gençlerimiz uzun bir süre bağlarını koparamadıkları sosyal çevreye sahip olabilmektedirler.

Nar serisinde de iki arkadaş birbirlerine o kadar bağlıdır ki onlar birbirlerinin herşeyi olmuştur. Kitaptaki şu sözlerle bunu çok daha net anlamaktayız; *“Ne aileler ne kan bağıydı bizi birbirimize teslim eden. Sanki yaratılırken birbirimize sahip çıkmamız tembih edilmişti.”* Karakterlerin dostluğu kimsenin ki gibi olmadığı ifade edilirken, karakterler birbirlerinden başka kimseleri yokmuş gibi yaşamaktadırlar. Bu durum kitap da şu şekilde anlatılmaktadır; *“Allahım!.. Lüfen..Lütfen Çınar’I sonsuz kıl! Diyerek sıkıca gözlerini yumdu. Dostluğumuzu sonsuz kıl.”* Bu dostluk her ne kadar güzel görünse de aslında gençlerin birbirleri dışında kimseye önem vermeyişleri, ailelerine kadar birçok kişi ile alakaları olmayışını gösteriyor.

Bunun yanında birbirlerinin hayatına o kadar dâhil olmaları bir bakıma bağımlı ilişkiler yaşamalarına da neden olmaktadır. Nar serisinde; *“Ben istesem bile Çınar istemezse unutmaya çalışırım. Dedi kararlılıkla. E yuh artık! Deyip elini bıraktı Balın’ın. Çınar ne alaka abi? Şaşkınlık içinde Balın’a bakıyor, ondan mantıklı bir açıklama bekliyordu. Söz verdik birbirimize! Ne sözüymüş o? Diye sordu yüzünü buruşturup kaşlarını çatarak. Seveceğimiz, evleneceğimiz kişileri onaylamazsak o yola girmek yok diye!”* Karantina serisinde ise; *“Çünkü yolun her anında yanında olacağım ve ellerimi tutarken benim yanışımlı izlememek için o ateşin üzerine benimle birlikte atlayacak. Çünkü o da biliyor, yansak beraber, sönersek beraber.”* Sözleri konu ile önemli ölçüde bağdaşmaktadır.

Kitapta rol model olan karakterler, kendi fikirlerini önemsemeyen, bir lider ve grup içerisinde erimiş benliği ile var olmaya çalışan bireyler olarak hayata devam etmektedirler. Bu arkadaşlıklara özenen gençler aslında normal hayatta bu denli bir arkadaşlık yaşamaya özenebilmektedir. Fakat gerçek hayatta bu kadar derin dostlukları, güvenilir ilişkileri yaşayamamak özellikle ergenlik çağındaki gençleri psikolojik olarak derinden

etkileyebilmektedir. Çünkü onlarda bu arkadaşlıkları yaşamak için kendi hayatlarındaki var olan kişileri karakterize edebilmektedirler.

Serilerin bazı kitaplarında dostluk ve arkadaşlık kavramı az da olsa farklı bir şekilde işlenmiştir. Kahramanların okullarında genellikle büyük bir gruplaşma söz konusudur. Öyle ki bu gruplar arasında sıkça sürtüşmeler yaşanmaktadır. Örneğin Gözlük serisinde ana karakterin de kendini içine koyduğu “kaybedenler” ve okulun sahibinin oğlunun arkadaşlarıyla oluşturduğu “popülerler” grubu arasında çok sayıda zorbalık yaşanmaktadır. Bu durum seride de şu şekilde ele alınmaktadır; “...Kafama fırlattığı hamburgerin şokunu üzerimden attığım gibi, tekrar koşmaya başladım”, “... Sessiz grup Gotiklerin, yanından koşup geçerken yine mi be dostum! İmalı bakışlarıyla karşılaştım. Yanlarından koşup geçtiğim öğrencilerse kendi aralarında konuşuyorlardı. Muhtemelen benimle alay ediyorlardı.”

Yine aynı seride ana karakterkendini şu şekilde tanıtmaktadır; “Sigara içiyorum. Üzerimde kıyafetlerle uyuyamıyorum. Antidepresan kullanıyorum ve arada sesli düşünüyorum.” Bunun yanı sıra kahramanımız sosyal fobisi olan, başkalarına söyleyemediği için içinde kalan şeyleri onun yerine söylediğine inandığı bir hayali arkadaşı ve sevgilisi gibi gördüğü sigarasından sıkça bahsetmektedir. Hüsnü hakkında şu şekilde bahsetmektedir; “... Hüsnü kim? Hüsnü benim iç sesim. İnsanlara söyleyemediğim, söyleyemeceğim şeyleri benim yerime dile getiren diğer yarım. Bunu psikolojik bir problem olarak adlandırabilirsiniz. Zaten ben de problemleri olan biriyim.” Sigarası için ise şu şekilde konuşmaktadır; “Günaydın, sevgilim.”, “... Dumanı bu kez tavana doğru üfledim. Bende seni seviyorum.”, “... Ayrılığı gördüğüm an, olan ve olabilecek tek sevgilim geldi aklıma. Sigaram...”

Baş karakter Ege’nin aslında bu yalnızlıktan memnun olmadığı görülmektedir. Kendisinin de herkes gibi normal bir arkadaşları olmasını istemektedir. Bu duruma içten içe üzülme ve sıkıntısını şu şekilde ara ara dile getirmektedir ; “ Hadi gidelim Osman. Etrafımda birlikte okula gideceğim bir arkadaşım bile olmadığı gerçeği ile yeniden yüzleşirken, çaresizce seslendim. Osman, neredesin? Bir Osmanım hiç olmamıştı, olmayacaktı da. Bunu kabul ederek okula doğru yürümeye devam ettim.” Bu yalnızlığı biraz olsun hafifletmek adına kendisine sigaradan sonra iyi gelen bir uğraşı vardır o da blog yazmaktır. Onu da şu şekilde dile getirmektedir; “... Bu psikoloğun tavsiyesi değildi. Yalnızca blog yazmayı seviyordum. Burası gerçek hayatta sahip olamadığım sosyalliğin,

interaktif ortamda can bulmuş haliydi.” Bu blog hesabı aslında onun hayatını çok büyük değişimlere sürüklemektedir. Bu diyaloglarda da yalnız kalan, arkadaşlık kurmakta zorlanan gençlere kötü örnek olacak davranışlar öğretildiğini görmekteyiz.

3.3.3.3. Eğitim

Kitaplarda işlenen diğer temalardan biri de eğitim konusudur. Bu konuya da olayları anlatan kahramanın gözü ile bakılmıştır. Genel olarak okul, karakterlerin bir araya gelmeleri için katlanmak zorunda oldukları bir yer olarak geçmektedir. Beden eğitimi dersi dışındaki dersler onları çok da mutlu etmemektedir.

4N1K’da *“Fizikçi notları sisteme girmiş. Bilin bakalım arkadaşınız yine kaç aldı? Sıfır iki... Hepsini doldurmuştum bu defa, siz şahitsiniz! Ulan puan kırma demiyorum, hobi olarak kır, ama bir insan evladının kâğıdından doksan sekiz puan kırılır.” mı?*” Bunun gibi birçok örneğe rastlamak mümkündür.

Kahramanlar genellikle lise öğrencisidir. Çoğu okula gitmeyi sevmeyen, derslerde belli bir başarı düzeyi yakalayamamış, okula daha çok evden uzaklaşmak ve arkadaş grupları ile görüşebilmek için gelen öğrenciler olduğunu görmekteyiz. Bunun yanı sıra herhangi bir akademik başarıdan, meslek veya ideallerden bahsedilmemektedir. Karantina serisinde yer alan *“Üniversite için çok geç kaldığımızı, bizim yaşımızdaki çoğu arkadaşımızın neredeyse üniversiteyi bitiriyor olduğunu düşünüyordum.”* sözleriyle karakterlerimizin bu konudaki düşünceleri genç okuyucu üzerinde, aynı yaş grubuna sahip öğrenciler için olumsuz bir durum yaratabilmektedir.

Okul hayatlarının genel olarak birbirleri ile takılarak, futbol oynayarak ve diğer öğrencilere takılarak geçtiği gözlemlenmektedir. Rutin olarak pazartesi günleri, onları sürekli okuldan atmanın bir yolunu arayan ama bulamayan müdürlerinin odasında başlamaktadır. 4N1K’da bu durum şu şekilde ifade edilmektedir; *“Her pazartesi, okul müdürünün yanına çekilirdik genelde. İlk tenefüs, uğursuz müdür ya da hafta sonu tüm enerjimizi biriktirip ilk tenefüs mü çıkarıyorduk acısını bilmiyorum.”* Diğer taraftan okul müdürünün onlar hakkında çok da olumlu şeyler düşündüğüne şahit olmamaktayız. Örneğin yine aynı seride; *“... Çıkın gidin lan . Çıkın gidin! Sinir hastası ettiniz beni şu üç yılda. Defolun!”* ifadeleri ile aslında okulda haylaz bir grup olduklarını görmekteyiz.

Kitaplarda genel olarak öğrencilerin düzen tanımama, okulu ciddiye almama, dersleri önemsememe ve gerekli gayreti göstermeme durumu söz konusudur. Öğretmenlerle yaşanan olayları alay konusu yapmak, devamsızlık sınırlarını zorlamak gibi konulardan da bahsedilmektedir. Bu durum ise 4N1K serisinde şu şekilde ifade edilmektedir; “... *KANDEMİR dedi fizikçi arkasına dönen Gökhan’ı göstererek. İşte başlıyoruz dedi Gökhan gözlerini kapatıp. Önüne döndü ve usulca ayağa kalktı. Hocam bir şey soracağım ... Gerçekten lise 1’de sınav kâğıdına, kanayan parmağımı basıp beni geçirmezsensiz kız ölür, yazdığım için mi bana gıcıkınız hala?*”

Öğrenciler devamsızlık konusunda da oldukça rahat davranmaktadır. Okula geç gitmek, dersten çıkıp başka yerlere gitmenin sıklıkla yaptıkları şeyler arasında olduğu görülmektedir. 4N1K ‘da; “*Öğle arası kantinde ders zili çalmasını beklerken, Gökhan ortaya okuldan kaçma fikrini attı. Hepimiz biliyorduk ki, bir kişi o fikri ortaya attığında ikinci bir emre kadar okulda durma fikri ertesi güne kadar akıllardan çıkarılırdı, net olarak. Cevap bile vermeden, çantalarımızı alıp okuldan kaçtık.*” ifadeleri ile görmekteyiz.

Öğrencilerin genel olarak tavırlarına baktığımızda sınava hazırlık yılında olmalarına rağmen bunu önemsemedikleri göze çarpmaktadır. Bunu Gözlük serisinde geçen şu sözlerle örneklendirebiliriz; “... *Aslında herkes biraz garip kanka. Sınavlar var, kimse umursamıyor. Yağız falan kazanamazsam babama okul kurdururum triplerinde dolaşıyor...*”

Yine aynı serinin birkaç yerde dersler ve öğretmenler ile ilgili dalga geçmeler göze çarpmaktadır. Örneğin; “... *Din hocasının fotoğrafları İslamiyetten önce yayıldı asıl. Adam bir de kız lisesinde öğretmenlik yapıyormuş.*”, “*Di mi ya? Din hocası dediğin hacı yağı kokar. Bu herifin din hocası olması imkansız.*”, “... *Bence de. Çocukları dine yönleltmek için ajanstan falan getirmişlerdir.*” Diyalogu bu konuya değinmektedir. Bunun yanı sıra kitapların bir çok yerinde de öğrenciler öğretmenlerine karşı çok rahat hatta alaycı tavır ile espiri yapmaktadır. Bu duruma şu diyalogu Nar serisinden şu örneği verebiliriz; “... *Şey Hocam Superman ile aynı berbere mi gidiyorsunuz?. Salondaki kahkahaların önüne geçmek mümkün değildi. Bende herkes gibi sesli gülmeye başladım. Sinirden yüzü üniversiteye yeni başladım kırmızısına dönen vekil öğretmen gürlledi...*”

Özet olarak kitaplarda eğitim konusu çok ön planda değildir. Tam olarak hangi bölümde okudukları, okul başarıları veya kariyer hedefleri gibi önemli konulardan bahsedilmemektedir. Okul hayatına da çok önem verildiği gösterilmemektedir. Konuyla

ilgili Nar, Bal, Kar serisinde karşımıza şu kesitler çıkmaktadır; “*Hay ben o bölüme koyduğum başımı... Diye kimsenin duymayacağı şekilde kendime söyledikten sonar bakışlarımı Murat Hoca’ya çevirdim. Hocam, bence hiç gerek yok. Bu yola benden ala baş koyan bir sürü öğrenci var. Düinden heveslisi olan bile bulunur! Diye açık açık reddettim.*”

Okuyucu kitlesi büyük oranda öğrenciler olan bu tarz kitapların konu bakımından eğitim, kariyer planlaması açısından bu kadar boş bırakılması onlara güzel bir örnek oluşturmamaktadır. Kitaplarda yaratılan hava daha çok dostluk, arkadaşlık, aşk gibi, konuların daha fazla önemli oluşu sebebiyle gerçek hayatta önem arz eden konular değersizleştirilmektedir. Bu kitapları okuyan, kendi hayatları ile karakterize eden gençler tıpkı onların hayatlarını yaşamak için bir çaba göstermektedir.

Dolayısı ile kitap karakterleri için önem arz eden ve onların en fazla meşgul oldukları konular ile meşgul olmaya çalışmaları, onlar gibi yaşamaya çalışmaları gibi çabaları oluşmaktadır.

4. BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Tartışma ve Sonuç

Bu bölümde araştırmamızın bulgularına dayalı olarak ulaştığımız sonuçlara yer verilmektedir. Bu sonuçlar iki temel başlık altında tartışılacaktır. Elde ettiğimiz veriler üzerinden de öneriler sunulacaktır.

4.1.1. Öğrenci Mülakatlarına Yönelik Tartışma ve Sonuçlar

Ortaokul düzeyindeki 5. 6. 7. ve 8. sınıf öğrencileri ile gönüllü olarak yapılan mülakat görüşmelerinde çok fazla ilgi duydukları hem yazıp hem okudukları Wattpad uygulaması ve kitaplarına dayalı duydukları ilgiye yönelik birçok veri elde edilmiştir. Yapılan mülakat görüşmeleri sonucunda Wattpad kitaplarının okunmasını sağlayan temalar hakkında verilere ulaşılmıştır.

Katılımcıların cevaplarına dayalı olarak Wattpad kitaplarında içerik olarak toplum değerlerimize uygun olmadığı gençlerin ifade ettiği görülmektedir. Ertan ve Güneş'in çalışmalarında⁶⁹ çok fazla okunan Wattpad kitaplarının 13-17 yaş grubu ilk gençlik çağındaki gençler için uygunluğu incelendiğinde çalışmalarında çok popüler olan Wattpad kitaplarının edebi değerini zayıf olduğu, olay örgülerinin benzer olduğu ve verdikleri mesajların belirtilen 13-17 yaş grubu ilk gençlik çağına uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Fakat bununla birlikte bizim çalışmamızda gençler bu uygunsuz hayatların ve davranışların toplumda da yer almasından dolayı kitaplarda da olmasını normal olarak karşıladığı tespit edilmiştir. Wattpad kitabını okuyan gençlerin aslında hikâyelerde kötü ve hoş olmayan her şeyin farkında oldukları görülmektedir. Bununla birlikte gençlik özentisi merak heyecan akran zorbalığı sebepleri ile okunan kitapların gençler için aslında ne dediğinden çok okunmuş olmasının önemli olduğu görülmektedir.

Katılımcıların yorumlarından hareketle aslında Wattpad kitaplarının ahlaki açıdan düzgün kitaplar olmadığı kötü olan davranışları teşkil ettiği vurgulanmaktadır. Wattpad

⁶⁹ Örgen, Ertan - Güneş, Büşra, "Wattpad Romanlarına İlk Gençlik Edebiyatı Açısından Bir Bakış".

kitaplarının içeriklerini inceleyen Pınar Karaosmanoğlu⁷⁰ ve Ahmet Yemenici⁷¹'nin bu bağlamda çalışmalarını incelediğimizde kahramanların alkol uyuşturucu kullanımına dair olumsuz davranışlara rastlandığı ve yine kitapların dil ve üslubunda çokça argo ve küfür içerikli sözcüklerin varlığı saptanmıştır. Bu durum bizim çalışmamızda da Wattpad kitaplarının son çocukluk ve ilk gençlik çağındaki çocuklara uygun olmadığı sonucuyla çalışmamızla paralellik göstermektedir. Bununla birlikte gençler kötünün ne demek olduğunu bildiklerini iddia ederek bilinçli olduklarını o yüzden okudukları kötü metinlerin kendilerini etkilemediklerini sadece eğlenmek amacıyla okuduklarını vurgulamaktadırlar. Daha küçük sınıflarda ise kötü davranışlar ve küfürlerden dolayı kitabı okumayı bırakma ya da daha çok merak ederek daha fazla Wattpad kitabı okumaya teşvik ettiği dikkat çekmektedir.

Bazı katılımcılar Wattpad kitaplarında geçen olumsuz öğelerin kendileri için zaman içerisinde normalleştiğini bazen artık küfür edebildiklerini hatta arkadaşlarında da bu davranışlarının görüldüğü vurgulamıştır. Sevdenur Güleç “Kitap Olarak Basılan Wattpad Hikâyelerindeki Dinî Ve Ahlâkî Unsurlara Yönelik İçerik Analizi”⁷² isimli çalışmasında Wattpad’ın olumsuz yönlerinin olumlu yönlerinden daha fazla olduğu ve gençlerimiz için olumsuz yönlerinin gençlerimiz için kötü örnek teşkil ettiği konusunda ettiği veriler ile çalışmamızda yaptığımız mülakat değerlendirmelerinin birbirlerini desteklediği gözlemlenmektedir. Katılımcıların bir kısmı ise kendi ahlaki değerlerine uygun bulmadıkları kitapları okumayı tercih etmediklerini belirtmektedirler. Okuma tercihlerinin kendi ellerinde oldukları ahlaki değerlerine göre kitapları seçtikleri bu hassasiyetle Wattpad kitabını seçerek okuduklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların belirttiğine göre Wattpad kitabının çoğunluğunda dini hassasiyetler gözetilmemektedir. Kitap incelemelerinde de gözlemlerimiz bununla paraleldir. Yalan, iftira, kıskançlık, gayrimeşru ilişkiler cinayetler şiddet ve argo içerikleri çok fazla işlenen temalar arasında bulunmaktadır. Ahlaki gelişimleri sekteye uğratacak içeriklerin okunması aslında din ahlak alanındaki yozlaşmayı da hızlandırarak gençlerin bu kötü davranışları artık normal davranışlar olarak görmesini sağlamaktadır. Popüler olan ve kendi akranları arasında ilgiyle takip edilen Wattpad içerikleri ahlaki yozlaşma etkisini arttırdığı gözlemlenmiştir.

⁷⁰ Karaosmanoğlu, Pınar, *Wattpad Kitapları Üzerine Bir İçerik Çözümlemesi*.

⁷¹ Yemenici, Ahmet, “Wattpad Kitaplarında Din, Ahlak ve Eğitim Temaları Üzerine Nitel İçerik Çözümlemesi (Kötü Çocuk I) Örneği”.

⁷² Sağlam, Sevdenur Güleç *Kitap Olarak Basılan Wattpad Hikâyelerindeki Dinî Ve Ahlâkî Unsurlara Yönelik İçerik Analizi*.

Aşk adı altında okuyucuya aslında her türlü cinselliğin süslenmiş bir şekilde verilmesi bazen öldürmeyi bile meşru kılacak davranışların sergilendiği sergilenmesi gençler için kötü örnek teşkil ettiği gözlemlenmiştir. Gençler bu süslü temalar ile işlenen kötü içeriklerde hassasiyet göstermeden okumaya devam ettikleri hatta katılımcıların bazılarının okumakla kalmayıp bunları deneyimlemek istedikleri belirtilmiştir. Wattpad kitaplarında özellikle gençlerin yaşam biçimlerinde sınırsız bir özgürlüğün olması, dini herhangi bir durumun olmaması veya temanın olmaması, yaşanan olayların çekiciliği ve her durumda kötü davranış sergileyenlerin saf ve günahsız gösterilmesi okuyan gençlerin de öyle bir hayat yaşamak istemelerine teşvik etmektedir.

Ergenlik çağında rol model karmaşası gibi önemli bir geçiş evresinde popüler kültürün ürünü olan Wattpad kitaplarına gençlerin kapıldığı ve oradaki karakterler gibi giyindikleri davranış sergiledikleri okuyan kullanıcılar tarafından belirtilmiştir. Şenel Alpuğan⁷³ “Popüler kültürün önemine dair farklı bakış açılarının incelendiği” çalışmasında Wattpad’i gençlerin kendilerinin bir parçası olarak gördüğünü, bir yere ait olmak duygularıyla kullandığını gözlemlenmiştir. Bu uygulamayı kullanırken ki etkileşim gençlerin kendilerini hem güçlü hem de yalnız hissetmemelerine sağlamaktadır. Çalışmamız ulaşılan bu sonucu, gençler ile yaptığımız mülakatlarda ergenlik gibi önemli bir geçiş evresinde yalnız kalmamak, dışlanmamak için Wattpad kitaplarının tercih edildiğini ve bu kitaplardaki karakterleri rol model alarak onların davranışlarını benimsedikleri görülerek desteklemektedir. Kullanıcılardan bazıları Wattpad uygulamasını keşfettikten sonra başka bir dünyada yaşamak istediklerini sanki iki hayatları varmış gibi kendi hayatlarından uzaklaşıp sanal hayatlarında mutlu olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların kitap okuma yükledikleri anlam incelendiğinde karşımıza kitap okumanın önemi ve gençlerin hayatlarına katkıları çıkmaktadır. Burada gençlerin çoğunluğu kitap okumaya geleceklerinin tek kurtuluşu olarak görmekte ve kitap okumanın hayatlarına önemli katkıları olduğunu belirtmektedirler. Katılımcılarımızın cevaplarından yola çıkarak aslında gençlerimizin kitap okumanın ne kadar önemli olduğunun farkında olduklarını ve kitap okumanın kendilerine ne kadar faydalı olduğunun farkında olduğu görülmüştür.

Gençlerin Wattpad uygulamasını kullanmalarının artmasına etki eden bir diğer unsurun ise uygulamada yazı yazılabilmesi ve bu yazdıkları yazıları diğer kullanıcılar ile

⁷³ Şenel Alpuğan Burcu, *Bir Popüler Kültür Mecrası Olarak Wattpad*.

paylaşılabilirliği olduğu görülmektedir. Gençler kitap yazma deneyimlerini bu uygulama ile gerçekleştirebilmekte ve bu durumda uygulamanın kullanımı gençler arasında popüler olmayı arttırdığı gözlemlenmektedir. “Gençlerin okuma ve yazma alışkanlıklarının değişimlerin incelenmesi” isimli çalışmada Sümeyye Konuk⁷⁴ uygulamada bir yaş sınırının olmaması, her türlü yazının yazılabilirliği, yorumların yapılabilirliği ve kolay ulaşılabilir olması Wattpad'in en çok beğenilen özelliklerinden biri olduğunu vurgulamaktadır. Çünkü gençlerin istedikleri her yerde telefonlarından veya tabletlerinden Wattpad'i kullanabildiğini belirtmektedir. Çalışmamız bu konuda paralel sonuçlara ulaşmaktadır. Çalışmamızda gençlerin Wattpad okuma tercihleri incelendiği zaman uygulamanın ücretsiz olmasının gençler tarafından bu uygulamanın kullanımını arttırdığı görülmektedir. Uygulamada her türden kitabın olması uygulamanın kullanımını arttırmaktadır. Çünkü gençler Wattpad uygulaması ile tek bir kitap değil istedikleri tür kitabı anında istedikleri zaman ücretsiz bir şekilde okuma imkânına sahip olabilmektedirler. Ayrıca Wattpad uygulaması üzerinden kitap yazmış ve daha sonra yayınevleri tarafından kitapları basılmış olan yazarların olması da gençler tarafından bu uygulamanın kullanımını arttırmıştır. *“Bu platformda yazan hikâyelerin tanınması popüler olması bu yazarların popüler kişiler olması gençlerin bu tarz romanları yazma eğilimlerinin arttığını da bizlere göstermektedir.”*⁷⁵ Arkadaşları arasında ya da sosyal medyada popüler olmak isteyen bunun en kolay yolu olarak Wattpad uygulamasını seçmektedir. Çünkü Wattpad uygulamasını kullanarak yazı yazabilir, etkileşim alabilir ve tanınan bir yazar olabilir. Bu durum Wattpad uygulamasını kullanımını ciddi şekilde arttırmaktadır.

Kullanıcıların büyük bir kısmı da uygulamayı arkadaşlarından öğrendiklerini söylemektedir. Bununla birlikte internette sürekli karşısına çıktığı için merak edip yükleyenler ve aile bireylerinden öğrenenler de olmuştur. Özellikle abla ve abi bu kitapları okuyorsa kendisinden küçük kardeşlerin de bu kitapları tanınmasına ve okumasına teşvik ettiği görülmüştür. Çünkü rol model olarak seçilen kişi ne okuyorsa daha küçük yaşta çocuklar için onu okumak daha önemli bir hale gelmektedir. Ayrıca gençler akranları tarafından özellikle sınıfta popüler olabilmek ve arkadaşlarıyla sohbet edecek bir konu olması için Wattpad kitaplarını ve uygulamasını sorgulamadan okuduklarını belirtmiştir.

⁷⁴ Konuk, “Gençlerin Okuma ve Yazma Alışkanlıklarındaki Değişimlerin İncelenmesi”.

⁷⁵ Ağır, Meral, “Sosyal ağ Platformu Wattpad Uygulamasının Ergenlerin Problemleri, Çözüm Stratejileri Ve Olası Etkileri Açısından İncelenmesi”.

Araştırmamız karantina dönemine bu uygulamanın kullanımının arttırdığını bizlere göstermiştir. Dışarıya çıkamayan kitap alamayan gençler internet üzerinden kitap okumak istediklerinde karşılarına çıkan erişimi kolay olan ilk uygulama Wattpad'dir. Daha önce Wattpad ile tanışmayan gençler bu sebeple Wattpad ile tanışmış ve daha sonra bu uygulamayı kullanmaya devam etmiştir. Wattpad uygulaması ve kitaplarının gençler tarafından tanınmış olmasının bir diğer sebebi ise arkadaşların birbirlerine tavsiye etmesi, birlikte kitap okuma deneyimleri yaşanması ve gençlerin sohbetlerinin bu kitaplar üzerinde şekillenmesi gençlerin çoğunun bu uygulama ve kitaplara yoğunlaşmasını sağlamasıdır. Ayrıca maddi olarak kitap alacak sosyoekonomik durumu olmayan çocukların internet üzerinden kitap okumalarını sağlaması da hem internet üzerinden kitap okuyan gençlerin sayısının hem de Wattpad uygulamasının kullanımını arttırmıştır. Kitap satın alamayan gençler kitap okuma ihtiyacını kitap okuma sitelerinden gidermeye çalışmıştır.

Çalışmamızın sonuçlarından biri de Wattpad yazarlarının yaşlarının okuyucular üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğudur. Okuyucular uygulamayı çoğunlukla gençlerin kullandığını yazarları kendilerine yakın bulduklarını belirtmektedir. Wattpad yazarlarını gençlerin gözünde daha değerli kılan en önemli faktörün ortak bir dili konuşmaları ve hayatta olup iletişime açık olmaları olduğu okuyucular tarafından belirtilmiştir. Wattpad yazarlarının imza günlerinin olması onlara sosyal medya hesaplarından ulaşmanın kolay olması hayatlarını takip edebilmeleri gençlerin Wattpad kitaplarını okumalarını arttırdığı gözlemlenmiştir.

Türk Dünya klasiklerinin gençler dünyasındaki anlamını incelediğimizde katılımcıların cevaplarından hareketle Türk-dünya klasiklerini çok kıymetli buldukları ve okunması gereken başucu kitapları olduğunu düşündükleri görülmüştür. Fakat bununla birlikte bu kitapları okumayı sevmedikleri sıkıcı buldukları çok fazla eski kelimelerin olduğunu söylemektedirler. Kitapları okurken çok zorlandıkları için devam etmedikleri ve onların dilinden anlaşılan kitaplar olmadıkları için bir daha okumayı tercihte etmedikleri belirtilmiştir. Wattpad kitaplarını daha eğlenceli sürükleyici ve kendi dillerine yakın bir dilde yazıldığı için daha çok tercih edildiğini görmekteyiz. Türk dünya klasiklerini sıkıcı anlaşılabilir eskilerin hikâyeleri olarak görürken Wattpad kitapları ise eğlenceli keyifli kendi yaşamlarını yakın buldukları kişilerin yazdıkları gerçek metinler olarak görmektedirler. Türk dünya klasiklerini okurken sıkıldıklarını belirten gençler Wattpad kitaplarını heyecanla ve merakla okumaktadırlar. Ayrıca Wattpad kitaplarını Wattpad uygulamasından ücretsiz

okuyabildikleri için maddi durumu yeterli olmayan gençlerin Türk dünya klasiklerini almadıkları ve ücretsiz olan Wattpad kitaplarını okumaya yöneldikleri görülmektedir. Türk dünya klasikleri ücretsiz okuyabilecek bir platformun olmaması Wattpad kitaplarının daha çok tercih edilmesine bir sebep olarak gösterilmektedir. Bununla birlikte katılımcıların bazıları Türk dünya klasiklerinin değerli kitaplar olduğunu söylemekte ve bu kitapları kütüphanelerini oluşturmak için satın aldıklarını Wattpad kitaplarını ise satın almadıklarını sadece uygulama üzerinden okumayı tercih ettiklerini belirtmektedirler. Ayrıca katılımcıların çoğunda Wattpad kitaplarını okumayı tercih etmelerinde yine yazarların yaşlarının etkili olduğunu gözlemlemekteyiz. Türk dünya klasikleri yazarlarını görmediklerini ve o yazarların yazdıklarının eski hikayeler olduğunu ve o yüzden eskide kaldığını belirtmektedirler. Wattpad yazarları ise, genç, onları anlayan yazarlar olarak görülmektedir. Yazarların gençlerle aynı şeyleri düşünmeleri aynı dönemde yaşamaları gençlerin Wattpad kitaplarını tercih etmelerinde ve bu uygulamayı sıklıkla kullanmalarında önemli bir etkiye sahip olmaktadır.

Duygu Neşeli⁷⁶ çalışmasında da incelenen Wattpad kitaplarının yine çocuklar için uygun olmayan bir dil kullanımına sahip olduğu ve serilerin birbirlerine benzer konular kaleme aldığını belirtmiştir. Bizde çalışmamızda Wattpad kitaplarının seri kitaplar olması çocuklar tarafından merakla okunmasını sağladığını görmekteyiz. Çalışmamızda gençlerin çoğunluğu kitapları basılı olarak okumak yerine dijital ortamda okumanın daha ekonomik ve kolay olduğunu belirterek artık dijital ortamda kitap okumayı daha çok sevdiklerini belirtmiştir. Neşeli ve Yiğitbaşı ortak çalışmalarında okuma alışkanlığının değişse de kitabın hala basılı olarak okunmak istediğini tespit ederek Z kuşağı olarak isimlendirilen kuşağın ekrana ve görsele yatkınlığı sebebiyle bu durumun değişeceğini belirtmiştir.⁷⁷ Bizde çalışmamızda bu değişimi gözlemlenmekteyiz. Birçok kitap okuma uygulamasının ücretsiz ve hızlı bir erişim sağlaması gençlerin kitabı satın almak yerine ücretsiz bir şekilde internet erişimli okumayı teşvik ettiğini söyleyebiliriz. Gençlerin kitap okuma deneyimleri üzerine en büyük engelin sosyal ekonomik durumları olduğunu görmekteyiz.

⁷⁶ Neşeli, Duygu, *Türkiye’de Kitap Yayıncılığı ve Wattpad Yayınları*.

⁷⁷ Neşeli, Duygu - Yiğitbaşı Güran, Kübra, “Türkiye’de Yayınevleri Tarafından Yayınlanan Wattpad Kitapları Üzerine Bir Araştırma”.

Cihan Ceyhan⁷⁸ yapmış olduğu araştırmasında elde edilen bulgulara göre Wattpad uygulamasını kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla kullandığı gözlemlenmiştir. Aynı çalışmada Wattpad'den kitap okuyan öğrencilerin anne babalarının eğitim düzeyi ile internet üzerinden kitap okumayan ortaokul öğrencilerinin anne babalarının eğitim düzeylerinden anlamlı derecede yüksek çıktığını görülmüştür. Fakat bizim araştırmamızda sosyo ekonomik durumu ve anne babaların okuma oranları düşük olan öğrencilerin Wattpad uygulamasına daha çok değer verdiği gözlemlenmiştir. Katılımcılar Wattpad'deki karakterleri kendilerine benzetmekte ve aile yaşamlarını kendilerine yakın bulmaktadırlar. Gençlerin kendi hayatlarına benzer bulma durumlarından dolayı da Wattpad kitaplarını okumayı tercih ettikleri gözlemlenmiştir.

Gençlerin okuma tercihleri yaş ve gelişimsel farklılıklarına göre değişiklik göstermektedir. Örneğin küçük yaştaki okuyucular daha çok macera dolu kitapları tercih ederken ergenlikle beraber daha çok şiir kitapları aşk temalı kitaplar dostluk temalı kitaplar tercih edilmektedir. Bununla birlikte okunan kitapların kapak tasarımının ve sayfa sayısının yazı puntosunun gençlerin kitabı okumaları üzerinde etki eden unsurlar olduğu gözlemlenmiştir. Katılımcılar eğlenceli kitap okumayı daha çok tercih ettiklerini ve Wattpad kitaplarının da tam da bu ihtiyaçlarını karşıladığını, çok eğlenceli, anlaşılır kitaplar olduğunu ve bu yüzden bu kitapları okumayı sevdiklerini belirtmişlerdir.

4.1.2. İncelenen Kitaplardaki Din, Ahlak ve Değerler Temasına Yönelik Tarihçe ve Sonuçlar

Wattpad kitaplarını incelediğimizde kitaptaki karakterlerin din tercihleri hakkında net bulguya ulaşamamaktayız. Kitaplarda inanç kavramı daha çok karakterlerin kendilerine bırakılan hayat görüşü gibi bir anlam ifade etmektedir. Herhangi bir dine inanmaktan ziyade iyi ve kötü insan olmak ya da olmamak şeklinde ifadeler yer almaktadır. Kitaplarda din ve inanç konuları hiçbir şekilde netliğe kavuşmamaktadır. Kitaplarda inanç faktörü net bir şekilde olmamakla birlikte karakterlerin davranışlarından aslında önemsenmeyen bir kavram oldu ortaya çıkmaktadır. Kitaplarda din kavramı genellikle yaşlıların yerine getirmesi gereken vecibelerden oluşan bir kavram olarak görülmekte günlük hayatta dine dayalı bir bilgi veya yorum yoktur. Dinin hayattaki yerine dayalı verileri karakterlerin yaşayışları bize

⁷⁸ Ceyhan, Cihan, *Ortaokul Öğrencilerinin Wattpad Uygulanması Kullanımı İle Okuma Ve Yazma Öz Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*.

göstermektedir. İncelediğimiz Wattpad kitaplarında dinin özel hayatta yer almadığını dini hassasiyetleri ve dini yaşayışları hakkında yorumları karakterlerin yaşayışları üzerinden anlamlandırabilmekteyiz. Evli olmayan bireylerin birlikte yaşamaları, gayri meşru ilişkilerin olması, alkol, uyuşturucu, sigara gibi zararlı madde kullanımının olması, cinayetlerin rahatlıkla işlenmesi bizlere dinin özel hayattaki konumu hakkında bilgi vermektedir.

Kitaplarda en çok dikkati çeken unsurlardan biri de argo ve küfür olmadan sohbet edilememesidir. Bu durum gençler arasında argo, küfür gibi günlük hayatta asla kullanılmaması gereken kelimelerin normal bir şekilde kullanımına neden olduğu görülmektedir. Küfürlü konuşan esas olan rolüne girebilmek için gençler havalı ve karizmatik olmak güzel prenses konumlarında olmak için küfürlü ve argo konuşmayı doğru bulmasalar bile günlük hayatlarında kullanmaktadırlar. Küfürlü ve argo konuşmanın kendilerini yaşlarından daha büyük ve sözlerinin daha çok dinlenileceği imajı çizdiği görülmektedir. “Ben nesli” isimli kitapta da buna benzer bulgulara rastlanmaktadır. “Çocuklar popüler kültürün etkisi altında saygısız, kendine zarar veren bir hale dönmeye özendiriliyor. Aileler endişe içinde bu duruma bir çözüm arıyor.”⁷⁹ Yine bu neslin bu konuşma tarzlarının iş yerlerinde devam ettiği, insanların artık her yerde ve herkesle sokak diliyle konuştuğu ifade edilmektedir. Özellikle ailelerin, okulda öğretmenlerin çokça şikayet ettikleri küfür etme, argo konuşma durumlarının bu tarz kitaplarda da yer alması, gençler tarafından artık normal görülmesine ve gençler tarafından kullanımının artmasına sebebiyet verdiği görülmüştür. Çok fazla cinsel konuların konuşulduğu, argo ve küfürlerin çok olması dört kitapta da karşılaştığımız bir durumdur. Yaş ortalaması ergenlik çağına yakın ve ergenlik çağında olan okurların bu karakterlerin hayatlarını okuyarak bu davranışları normal görmelerine ve yaşamlarına özenmelerine sebep olacak birçok olumsuz durumun kitaplarda mevcut olduğu gözlemlenmiştir.

Wattpad kitaplarının karakterlerinin şiddete meyilli olduğu özellikle erkek karakterlerin her türlü şiddeti yapabildiğini kadınların ise şiddete uğradığını gözlemlemekteyiz. Akar⁸⁰ ve Özkan⁸¹,’nın da bu konudaki çalışmalarında kadınların küçük düşürüldüğü, önemsizleştirildiği; erkeklerin ise yüceltildiği ve argo sözleri kullandığına yönelik bir platform olduğu ulaştıkları sonuçlardandır.

⁷⁹ Twenge, Jean M, *Ben Nesli*, çev. Öztürk, Esra (Kaknüs Yayınları, ts.).

⁸⁰ Akar, Gülçin, *Gender Discourse in Wattpad as a Youth Subculture*.

⁸¹ Özkan, Ahmet, *Geleneksel Anlatı Tiplerinin Popüler Romanlardaki Dönüşümü: Wattpad Örneği*.

Araştırmamız da kötü erkeklerin olumsuz yönleri ile popüler olduğu, genellikle zengin, tehlikeli ve güçlü imajları ile kızları etkiledikleri kızların ise masum rolü ile kötü erkeğin yanında olduğu sonucuna ulaşarak literatürde ortak bir sonuç elde etmiştir.

Kitaplardaki aile hayatlarında genellikle başroldeki karakterlerin ailelerinde aldatmalar, fiziksel şiddet, intihar ve psikolojik bunalımlar çok fazla gözlemlenmektedir. Yine benzer bir çalışmada da Sivri;

“Wattpad romanlarında aile içi şiddetin sıklıkla görüldüğü tespit edilerek kadın karakterlerin zayıf ve şiddetten kaçmak için başka bir erkeğe sığınması erkeğin ise kendini güçlü görerek her türlü zorbalığı yaptığı görülmektedir.” Tespiti ile ulaştığımız veriyi desteklemektedir. Ailelerin genellikle çocuklara zarar verdikleri bazen bunu isteyerek bazen istemeden yaptıkları incelediğimiz dört kitabın ortak paylarından biri olmuştur. Bu durum okuyucular açısından aile ve birey bağlamında olumsuz imaj yaratmaktadır. Bu duruma göre aileler gençleri anlayamaz ve gençler kendi başların çaresine kimseye haber vermeden bakmak zorundadır mesajı vermektedir. Daha çok geleneksel aile yapısına sahip olduğu belirtilen fakat olaylar yaşanırken bu aile yapılarının asla dikkate alınmadığını gözlemlemekteyiz. Kitap kahramanlarımızın çoğunluğu ailelerinden kopuk hayatlar yaşamaktadır. Kitap karakterleri daha çok özgürlük alanlarını kısıtlamayacak hal ve davranışlar içerisindeyler. Genellikle aileleri dışında başka arkadaşları ile ya da tek başlarına yaşamaktadırlar. Aile evinde kalan karakterler ise çoğunlukla ailelerini kandırıp başka arkadaşların evinde kaldıkları görülmektedir. Kitaplardaki karakterlerin çoğunluğu yaşadıkları önemli olayları ailelerine saklayarak ve onlara yalan söyleyerek doğruyu söylememektedir. Bunun sebebi olarak ise ailelerin yaşananları aşırı tepki verecek olması ve onları anlamayacak olmalarını düşünmelerinden dolayıdır.

Kitapların tamamında gördüğümüz ana konu aslında arkadaşlık ve dostluk teması üzerinedir. Bütün kitaplarda ana karakterler çok yakın arkadaşlardır. Bu karakterler birbirlerine sonsuz güvenen ve fedakârlık gösterecek kişilerdir.

Kitaplardaki arkadaşlık ve dostluk kavramları oldukça önemlidir. Çünkü karakterler birbirlerine son derece bağlıdırlar.

Kitaplarda okul-eğitim kavramları ise karakterlerin bir araya gelmeleri için ve katlanmak zorunda oldukları bir mekân olarak geçmektedir. Karakterler genellikle lisede okuyan, öğretmenlerle ve derslerle dalga geçilen gelecek kaygısı olmayan öğrencilerden

oluşmaktadır. Okula gitmeyi sevmeyen ve genellikle akademik başarısı düşük olan, okula sadece eğlenmek için giden öğrenci profili çizilmektedir. Kitaplarda genel olarak öğrencilerin düzeni tanımama okulu ciddiye almama dersleri önemsememe ve gerekli gayreti özeni göstermeme durumları oldukça fazladır.

Bu çalışmamız ile gençlerin sıklıkla kullandığı ve okuduğu Wattpad uygulamasını ebeveynler ve öğretmenler de tanımış olacaktır. Bu sayede ergen ebeveynleri çocuklarının okudukları kitaplar hakkında bilgi sahibi olabilecektir. Bununla birlikte araştırmamızın, gençlerin düşünsel yapısını anlamak ve gelecekte bununla ilgili yapılacak çalışmalar için yararlı bir kaynak olacağını düşünmekteyiz.

4.2. Öneriler

Araştırmamızın sonuçları doğrultusunda önerilerimiz şunlardır;

- Günümüz dünyasında internet ve sosyal medya hızla sosyalleşme aracı olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden kullanıcıların çoğunu gençlerden oluşturan Wattpad uygulaması gençlere birçok imkân sağlayarak kullanım oranını her geçen gün arttırmaktadır. Bundan dolayı ebeveynler çocuklarının ve gençlerin bu sosyal medya uygulamaları hakkında bilgi sahibi olarak onlar da bu uygulamaya üye olmalı ve çocuklarının bu mecrada hangi kitabı okudukları ya da hangi yazarı takip ettikleri kendilerinin neler yazdığını görmeleri gerekmektedir. Böylelikle problemli olan içerikleri yetişkinlerin kontrolünde çocuklara ulaşması engellenebilir.
- Gençlerin kendi aralarında bir yazı grubu oluşturarak okul kontrolünde ya da öğretmenler kontrolünde yazı yazma deneyimlerine destek sağlanabilir. Çocukların hem yazma ihtiyaçları karşılanmış olur hem de konunun uzmanı öğretmenler tarafından bu deneyimleri geliştirilmiş olur.
- Özellikle ergenlik çağındaki gençler ile çok beğenilen Wattpad kitapları hakkında konuşmak ve bu kitapların din, ahlak, değerlerimiz açısından değerlendirilmesini yapmak çocukların bu kitaplara bakış açısına yeni bir bakış açısı getirmektedir. Bundan dolayı ebeveynler ve öğretmenler çocuklarda gördükleri Wattpad

kitaplarına direkt tepki göstermek yerine çocuklarla ortak bir paydada konuşarak kitap hakkında bilgi edinerek iletişim kurmaları sağlanabilir.

- Türkçe derslerinde Wattpad kitaplarının da çocuklar tarafından içerik analizi yapılması istenerek aslında kitapların gençler tarafından detaylı bir incelenmesi sağlanabilir.
- Gençlerin çok fazla tercih ettiği kitap okuma sayfaları ve Wattpad kesinlikle genç yetişkinler tarafından bilimsel araştırmalar yapılarak incelenmelidir.
- Gençlerin kitap almadaki maddi kaygısının önüne geçmek için ücretsiz kitap okuma platformları denetlenerek aktif olarak kullanımına açılmalıdır. Ücretsiz kütüphane uygulamaları kütüphanelerden mobil olarak kitap okuma uygulamaları arttırılmalıdır.
- Özellikle sosyoekonomik durumu düşük olan bölgelerde gençler kendi yaşamlarına yakın buldukları bu kitapları çok fazla okuduğu gözlemlenmektedir. O yüzden bu bölgelerdeki kütüphane sayısı arttırılarak özellikle okul kütüphanelerine kitap desteğinin yapılması gerekmektedir.
- İnternet kullanımını bile gerektirmeyecek şekilde akıllı telefonlarına tabletlerine yükleyip rahatlıkla kitap okuyacakları yeni, modern milli ve manevi duygularımıza hitap eden ve konunun uzmanları yazarlarımız kontrolünde olan uygulamaların üretilmesi gerekmektedir.
- Yetişkinler internet kullanımı ve sosyal medya kullanımı konusunda çocuklar ve gençler ile birlikte bilinçlendirilmelidir.
- Biz yetişkinler Wattpad uygulaması ve kitaplarına yönelik gençlerin bu tutum ve algılarını öğrendiğimiz zaman aslında gençlerin ihtiyacına yönelik edebi metinler de yazabilir ya da yazma atölyeleri oluşturarak gençleri bu konuda teşvik edebiliriz
- Din eğitiminde değerlerimizin aktarım konusundaki eksikliklerimizi de bu vesile ile fark ederek yeni yöntemler eğitim programları hazırlayarak gençlerimizi destekleyebiliriz.

- Eserlerimizin dilini daha anlaşılır kılarak ve daha dikkat çekici kapaklar, içerikler tasarlayarak daha güzel okunması gereken kitapların gençlerin, çocukların dünyasına girmelerini sağlayabiliriz.

KAYNAKÇA

- Ağır, Meral. “Sosyal Ağ Platformu Wattpad Uygulamasını Kullanan Gençlerin Psikolojik Özelliklerinin Kişilerarası Duyarlılık ve Kendini Ayarlama Davranışları Açısından Araştırılması (Characteristics of Students Using the New Addictive Application of Technology Application Wattpad)” 7 (ts.), 27-46.
- Ağır, Meral. “Sosyal ağ Platformu Wattpad Uygulamasının Ergenlerin Problemleri, Çözüm Stratejileri Ve Olası Etkileri Açısından İncelenmesi”. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi* 13/27 (ts.), 723-752. <https://doi.org/10.29329/mjer.2019.185.35>
- Ağır, Meral. “Teknolojinin Yeni Bağımlılık Uygulaması ve Riskleri: Wattpad”.
- Akar, Gülçin. *Gender Discourse in Wattpad as a Youth Subculture*. Yeditepe Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Alkoç, Beyza. *Karantina Serisi*. İndigo, Birinci kitap 2016, İkinci kitap 2017, Üçüncü kitap 2018, Dördüncü kitap 2019, Beşinci kitap 2020., ts.
- Atak, Mustafa. “Sanal Dünya Sarmalında Gençlik”. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi* 7/9 (30 Eylül 2020), 199-209. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/739896>
- Aysever, R. Levent. “Bu Çağın Metinleri”. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 21/2 (2004), 91-100. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/huefd/497820>
- Ceyhan, Cihan. *Ortaokul Öğrencilerinin Wattpad Uygulanması Kullanımı İle Okuma Ve Yazma Öz Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Siirt Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2017.
- Creswell, John W. *Nitel Araştırma Yöntemleri Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni*. Siyasal Kitabevi, 2013.
- Çalışkan, Mustafa - Mencik, Yunus. “Değişen Dünyanın Yeni Yüzü: Sosyal Medya”. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi* 50 (01 Haziran 2015), 254-277. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/abuhsbd/issue/32944/366052>
- Çoban, Osman. *Yoksa Sen Daha Okumadın mı? Bir Online Okuma Platformu Olarak Wattpad ve Sanal Dünyanın Gençlerinde Sanal Okuma Kültürü*. II. Uluslararası Çocuk Ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (2015).
- Dilidüzgün, Selahattin. *Çağdaş Çocuk Yazını-Yazın Eğitimine Atılan İlk Adım*. Tudem Yayınları, ts.
- Dilidüzgün, Selahattin. “Çocuk Edebiyatı Okul Türü Öğrenmenin Dışında Düşünülemez”.
- Ergün, Hakan. *Wattpad Öykülerinde Okul, Yönetici ve Öğretmen İmgesi*. İstanbul Kültür Üniversitesi / Lisansüstü Eğitim Enstitüsü / Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı / Eğitim Yönetimi ve Planlaması Bilim Dalı, 2023.

- Eserler Emrah. *Ortaokul Öğrencilerinin Wattpad Kullanım Motivasyonlarının Beklenti–Değer Teorisi Çerçevesinde İncelenmesi*. Kafkas Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı / Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, 2023.
- Hasgöl, Görkem. “En Çok Kullanılan Sosyal Medya Uygulamaları (2023 Güncel)”. *Boğaziçi Enstitüsü*. Erişim 10 Ocak 2024. <https://istanbulbogazicienstitu.com/en-cok-kullanilan-sosyal-medya-uygulamaları>
- Karaca, Mehmet. “İnternet Gençliği: Yeni Bir Gençlik Tipleme Denemesi”. *Humanities Sciences* 2/4 (01 Mayıs 2007), 419-136. <https://doi.org/10.12739/10.12739>
- Karaosmanoğlu, Pınar. *Wattpad Kitapları Üzerine Bir İçerik Çözümlemesi*. Trabzon Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Konuk, Sümeyye. “Gençlerin Okuma ve Yazma Alışkanlıklarındaki Değişimlerin İncelenmesi”. *SDU International Journal of Educational Studies* 5/2 (01 Aralık 2018), 13-32.
- Konuk, Sümeyye. “Gençlerin Okuma ve Yazma Alışkanlıklarındaki Değişimlerin İncelenmesi”. *SDU International Journal of Educational Studies* 5/2 (ts.), 13-32. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sduijes/454135>
- Lüküslü, Demet. “Türkiye’de ‘Gençlik Miti’ : 1980 sonrası Türkiye Gençliği”, 2009. <https://www.semanticscholar.org/paper/T%C3%BCrkiye'de-%22Gen%C3%A7lik-Miti%22-%3A-1980-sonras%C4%B1-T%C3%BCrkiye-L%C3%BCK%C3%BCsl%C3%BC/5ebd6d99934716c673683ae06796a1406b3e9c12>
- Neşeli, Duygu. *Türkiye’de Kitap Yayıncılığı ve Wattpad Yayınları*. Marmara Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Gazetecilik Anabilim Dalı / Çağdaş Yayıncılık ve Yayıncılık Yönetimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Neşeli, Duygu - Yiğitbaşı Güran, Kübra. “Türkiye’de Yayınevleri Tarafından Yayımlanan Wattpad Kitapları Üzerine Bir Araştırma”. *Yeni Medya Elektronik Dergisi* 4/1 (ts.), 10-23. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ejnm/666153>
- Örgen, Ertan - Güneş, Büşra. “Wattpad Romanlarına İlk Gençlik Edebiyatı Açısından Bir Bakış”. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 21/40 (ts.), 75-90. <https://doi.org/10.31795/baunsobed.492909>
- Özkan, Ahmet. *Geleneksel Anlatı Tiplerinin Popüler Romanlardaki Dönüşümü: Wattpad Örneği*. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Türk Dili Ve Edebiyatı Programı, Yüksek Lisans Tezi, 2020.
- Sağlam, Sevdenur Güleç, Sevdenur. *Kitap Olarak Basılan Wattpad Hikâyelerindeki Dinî Ve Ahlâkî Unsurlara Yönelik İçerik Analizi*. Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe Ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Din Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2020.

- Sarı, Gülşah. “Transmedya Hikâye Anlatıcılığı: Kötü Çocuk Örneği”. *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi* 2/4 (2017), 71-79.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/akader/350396>
- Sivri, Tuğba. *Yeni Muhafazakâr Popüler Türk Edebiyatında Toplumsal Cinsiyet Kurguları: Wattpad Roman(s)larına Feminist Eleştirel Bir Bakış*. Yıldız Teknik Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı / Türk Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı, 2021.
- Şenel Alpuğan Burcu. *Bir Popüler Kültür Mecrası Olarak Wattpad*. Hacettepe Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / İletişim Bilimleri Ana Bilim Dalı, 2022.
- Türkiye Psikiyatri Derneği. “Ergenlik Ve Gençlik Nedir?”, ts. <https://psikiyatri.org.tr/halka-yonelik/42/ergenlik-ve-genclik-nedir>
- Türkiye Psikiyatri Derneği. “Gençlik: Değişim ve Süreklilik”, ts. <https://psikiyatri.org.tr/halka-yonelik/41/genclik-degisim-ve-sureklilik>
- Twenge, Jean M. *Ben Nesli*. çev. Öztürk, Esra. Kaknüs Yayınları, 3., ts.
- Yemenici, Ahmet. “Wattpad Kitaplarında Din, Ahlak ve Eğitim Temaları Üzerine Nitel İçerik Çözümlemesi (Kötü Çocuk I) Örneği”. *Beyza Bilgin’de Din Eğitimi Din Eğitiminde Beyza Bilgin*. 541-563. Ankara: Grafiker Yayınları, 2019.
- Yersüren, Koray. *Gözlük*. Ephesus, Birinci kitap 2016, İkinci kitap 2018, Üçüncü kitap 2020., ts.
- Yılmaz, Büşra. *4N1K Serisi*. Epsilon, Birinci kitap 2015, İkinci kitap 2017., ts.
- “4N1K dizi oluyor! 4N1K hangi kanalda yayınlanacak?” Erişim 25 Mayıs 2023. <https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/televizyon/4n1k-dizi-oluyor-4n1k-hangi-kanalda-yayinlanacak-40570924>
- “4N1K İlk Aşk’ın yeni sezondaki adı ne olacak, dizi ne zaman başlıyor? Başrol oyuncular Medyatava’ya konuştu!” Erişim 25 Mayıs 2023. https://web.archive.org/web/20200130130500/https://www.medyatava.com/haber/4n1k-ilk-askin-yeni-sezondaki-adi-ne-olacak-dizi-ne-zaman-basliyor-basrol-oyunculari-medyatavaya-konustu_164174
- hthayat.haberturk.com. “4N1K romanı film oluyor”. 29 Kasım 2016. Erişim 25 Mayıs 2023. <https://www.haberturk.com/magazin/fiskos/haber/1330086-4n1k-romani-film-oluyor>
- “Beyza Alkoç - Biyografya”. Erişim 15 Aralık 2023. <https://www.biyografya.com/biyografi/27668>
- “Beyza Alkoç, Biyografisi”. Erişim 15 Aralık 2023. <https://tamadres.com/blog/yazi/yazar-beyza-alkoc>
- “Büşra Yılmaz”. *Vikipedi*, 09 Mayıs 2023. https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=B%C3%BC%C5%9Fra_Y%C4%B1lmaz&oldid=29701171

- “Büşra Yılmaz/Fox TV Röportaj - YouTube”. Erişim 25 Mayıs 2023.
<https://web.archive.org/web/20220622204526/https://www.youtube.com/watch?v=4ZDPDSb1SBQ>
- “Elele Avon Kadın Ödülleri 2016 sahiplerini buldu! Yaşam Plus haberleri”. 20 Ocak 2017.
Erişim 25 Mayıs 2023.
<https://web.archive.org/web/20170120013007/https://www.elele.com.tr/plus/yasam/elele-avon-kadin-odulleri-2016-sahiplerini-buldu>
- “Emre Gül, Biyografisi, Tüm kitapları”, ts. <https://tamadres.com/blog/yazi/yazar-emre-gul>
- Mardin Life. “Emre Gül Kimdir?”, ts. <https://www.mardinlife.com/biyografi/emre-gul-kimdir-emre-gul-kitaplari-ve-sozleri>
- takvim.com.tr. “Genç bir edebiyat dehası Beyza Alkoç Aydın kimdir?”, ts.
https://www.takvim.com.tr/kultur_sanat/2021/10/21/genc-bir-edebiyat-dehasi-beyza-alkoc-aydin-kimdir
- “Gençlik”. <https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Gen%C3%A7lik&oldid=30248147>,
17 Eylül 2023.
<https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Gen%C3%A7lik&oldid=30248147>
- “Japonlara özgü çizgi roman.”, ts. <https://sozluk.gov.tr/?kelime=manga>
- milliyetsanat.com. “Polisiye dışında çok okumuyorum | Milliyet Sanat”. Erişim 25 Mayıs 2023.
<http://milliyetsanat.com/haberler/edebiyat/-polisiye-disinda-cok-okumuyorum-/6048>
- “Sosyal medya”. *Vikipedi*, 13 Nisan 2020.
https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Sosyal_medya&oldid=22053032
- “Tokat’ta büyüüp ne kadar ‘bad girl’ olunabilir ki | İzzet ÇAPA Köşe Yazısı - Hürriyet Haberler”. Erişim 25 Mayıs 2023. <https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/izzet-capa/tokatta-buyuyup-ne-kadar-bad-girl-olunabilir-ki-40023882>
- <https://sozluk.gov.tr/?kelime=genç>. “Türk Dil Kurumu,Genç Ne Demek Tdk Sözlük Anlamı”, ts. <https://sozluk.gov.tr/?kelime=genç>
- Türkiye Gençlik STK’ları Platformu, Türkiye’nin Gençleri Araştırması Türkiye’nin Gençleri 2018* (ts.).
- <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2021-45634>. “Türkiye İstatistik Kurumu”, ts. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2021-45634>
- “Wattpad genç okuru daha iyi anlamamıza imkân veriyor.” | www.sabitfikir.com”. Erişim 04 Mayıs 2020. <http://www.sabitfikir.com/soylesi/%E2%80%9Cwattpad-genc-okuru-daha-iyi-anlamamiza-imkan-veriyor%E2%80%9D>
- “Wattpad Premium | Supercharge Your Wattpad Experience”. Erişim 03 Mayıs 2020.
<https://www.wattpad.com/premium/>

“Wattpad Türkçe - Hikâyelerin Yaşadığı Yer”. Erişim 01 Mayıs 2020.
<https://www.wattpad.com/>

“Wattpad Ücretli Hikâyeler - Ana Sayfa”. Erişim 03 Mayıs 2020.
<https://www.wattpad.com/paidstories/>

EKLER

EK 1. Etik Kurulu Proje Onay Belgesi

**ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ (AYBÜ)
ETİK KURULU
PROJE ONAY BELGESİ**

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü FDB Bölümü (Din Eğitimi)
195220104 öğrencilerinden Feride DEMİRTAŞ' ın, Gençlik Edebiyatı ve Din Eğitimi Bağlamında
Öğrencilerin Wattpad Uygulaması ve Kitaplarına Yönelik Algıları (Bağlum Örneği) adlı araştırması
değerlendirilmiştir. (Bu kısım başvuru sahibi tarafından doldurulmalıdır)

Proje etik açısından uygun bulunmuştur.

Proje etik açısından geliştirilmesi gerekmektedir.

Proje etik açısından uygun bulunmamıştır.

AYBÜ ETİK KURULU KARARI (Etik Kurul tarafından doldurulacaktır)	
Araştırma kodu (Yıl – Araştırma sıra no)	2020-490
Başvuru formunun Etik Kurula ulaştığı tarih	30.12.2020
Etik Kurul Karar toplantı tarihi ve karar no	14.01.2021-74
Yer	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Esenboğa Külliyesi
Katılımcılar	Formda imzası bulunan üyelerimiz toplantıya katılmıştır.

KURUL BAŞKANI, BAŞKAN YARDIMCISI VE ÜYELER:

İMZA

Prof. Dr. Cem Şafak ÇUKUR

Üye

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ

Üye

Doç. Dr. Behlül TOKUR

Üye

Doç. Dr. Birgül ÖZKAN

Üye

Doç. Dr. Yüksel Akay UNVAN

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Şule KAYA

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Ertuğrul DEMİRDEL

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Nimet YILDIRIM TİRGİL

Üye

EK 2. Katılımcılara Yöneltilen Mülakat Soruları

Gençlik Edebiyatı ve Din Eğitimi Bağlamında Öğrencilerin Wattpad Uygulaması ve Kitaplarına Yönelik Algıları(Bağlum Örneği) Tezi İçin Planlanan Görüşme Soruları

GÖRÜŞME SORULARI

1. Bize kendinizi kısaca tanıtır mısınız?
2. Kitap okumak hakkında neler düşünüyorsunuz?
3. En çok hangi tür kitaplar ilginizi çeker, nedenini kısaca belirtir misiniz?
4. Kitap satın alırken nelere dikkat edersiniz?
5. Kitap yazmak hakkında düşünceleriniz nelerdir?
6. Sizce kitabı satın almak mı yoksa internet üzerinden kitap okumak mı daha iyi bir yöntemdir? Neden?
7. İnternet erişimli uygulamalardan kitap okumak hakkında ne düşünüyorsunuz?
8. Wattpad uygulaması hakkında düşünceleriniz nelerdir? Kısaca açıkla mısınız?
9. Wattpad uygulamasında yazılan kitaplarla ilgili neler düşünüyorsunuz?
10. Türk veya Dünya klasikleri olarak adlandırılan kitaplar hakkında düşünceleriniz nelerdir?
11. Türk veya Dünya klasikleri ile Wattpad uygulamasıyla ünlenen kitapları kıyasladığınızda size göre aralarındaki farklar nelerdir?
12. Wattpad uygulamasının ve kitaplarının çocuklar ve gençler tarafından tercih edilmesinin sebepleri sizce nelerdir?
13. Wattpad uygulaması ile kitap yazma deneyiminiz oldu mu? Konusu nedir ve bunu yazmadaki amacınız nedir?
14. Eğer bir kitap yazacak olursanız hangi konuları ele alırsınız kısaca anlatır mısınız?
15. Wattpad kitaplarındaki karakterleri, yaşanan olayları dini, ahlaki ve değerlerimiz açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?
16. Eklemek istediğiniz başka şeyler var mı? Teşekkür ederim.